

صبح پنج‌شنبه

۱۴۰۰/۱۱/۲۱

زمان شروع آزمون عمومی: ۸:۱۵

زمان پایان آزمون عمومی: ۹:۱۵

آزمون ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۰

آزمون عمومی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
فارسی	۱	۲	۳	۵	۶	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۴	۶	
دین و زندگی	۱	۳	۵	۷	۸	
زبان انگلیسی	۱	۲	۳	۵	۶	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۸۰	مدت پاسخ‌گویی: ۶۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	فارسی	۲۰	۱	۲۰	۱۵
۲	عربی زبان قرآن	۲۰	۲۱	۴۰	۱۵
۳	دین و زندگی	۲۰	۴۱	۶۰	۱۵
۴	زبان انگلیسی	۲۰	۶۱	۸۰	۱۵

به اینستاگرام تخصصی گروه دوازدهم انسانی به آدرس [Kanoonir_12e](https://www.instagram.com/Kanoonir_12e) و

کانال تلگرامی [@kanoonir_e](https://www.t.me/kanoonir_e) پیوندید.

۱۵ دقیقه

فارسی ۳

ادبیات انقلاب اسلامی

درس ۱۰ تا پایان درس ۱۱

صفحه ۸۲ تا صفحه ۹۷

۱- با توجه به واژه‌های زیر معنی واژه‌های «فرد» کدام است؟

«گشاده‌دستی، پگاه، داعیه، جناق، حمایل، محضر، متقاعد»

(۱) باسخاوت، ادعا، نگه دارنده، مجاب

(۳) بخشندگی، صبح زود، نگه دارنده، دادگاه

(۲) مجاب‌شده، محافظ، سخاوت، ادعا

(۴) مجاب‌شده، محافظ، بخشنده، ادعا

۲- در کدام گزینه غلط املایی وجود ندارد؟

(۱) در دل ما از تو جراحی متمکن شد که به رفق چرخ و لطف دهر آن را مرحم نتوان کرد.

(۲) من هرگز به پادشاه‌شناسی، اسمِ خویش الم نکنم و این معرفه بر نکره نفسِ خویش در چنین واقعه ترجیح ندهم.

(۳) شنیدم که درودگری بود در صنعت و حذاقت چنان چابک‌دست که جان در غالبِ چوب دادی و تراشیده تیشه او بر دست او آفرین کردی.

(۴) او بر ارتجال جواب داد که شب‌خیز دزدان بودند که پیش از من برخاستند تا کام ایشان روا شد خسرو از بداهت گفتار به صواب او خجل گشت.

۳- در کدام گزینه وجود هر دو آرایه به درستی به بیت نسبت داده شده است؟

(۱) عشرت بزم تو زان است که محنت بر ماست

(۲) دلم در سینه می‌لرزد ز چین زلف او آری

(۳) گر غرض خون من است از سر اینک سر و طشت

(۴) مرغ عرش آرزوی آشیان دارد ولی

صبح آن ناحیه وقتی است که شام است این جا (متناقض‌نما، واج‌آرایی)

کبوتر می‌تپد هر جا پر شاهین شود پیدا (اسلوب‌معادله، ایهام‌تناسب)

ورنه این طشت سه سال است که از بام افتاد (کنایه، مجاز)

چون کند پرواز تا در بند این آب و گل است (تشبیه، استعاره)

۴- کدام بیت دارای بیشترین تشبیه و فاقد استعاره است؟

(۱) لعلش به شکرخنده خود اعجاز مسیح است

(۲) ز عشق آن لب هم چون می‌ام مدام از اشک

(۳) ماه خوانم عارضت را ماه کی گوید سخن

(۴) خلیل من که عذارش چو نار نمرد است

رویش به تجلی ید بیضای کلیم است

زجاج (شیشه) دیده پر از باده ساغری باشد

سرو گویم قامت را سرو کی بندد کمر

بر آتش خم آن زلف عنبرین دود است

۵- با توجه به ابیات زیر کدام گزینه نادرست است؟

گر سنگ فتنه بارد فرق منش سپر کن

صوفی و کنج خلوت سعدی و طرف صحرا

ور تیر طعنه آید جان منش نشانه

صاحب‌هنر نگیرد بر بی‌هنر بهانه

(۱) در بیت اول دو جمله مرکب به کار رفته است و هر دو بیت به شیوه بلاغی بیان شده‌اند.

(۲) در بیت اول شش ترکیب اضافی به کار رفته و بیت دوم دارای سه جمله است.

(۳) به ترتیب نقش ضمیر پیوسته «ش» و واژه «سپر»، در بیت اول مضاف‌الیه و مفعول است.

(۴) حذف فعل در بیت اول به قرینه لفظی و در بیت دوم به قرینه معنوی صورت گرفته است.

۶- با توجه به معنا و مفهوم، مرجع ضمیر پیوسته سوم شخص در کدام بیت درست مشخص نشده است؟

- ۱) هشت بهشت ابدی منظر آن شاه نشد
 - ۲) بر پیرهن ار نقش کنی صورت نرگس
 - ۳) دهر بسیار چو من سر به گریبان دیده است
 - ۴) سیلی ای دیده روان ساز که ویران کندش
- تا چه خوش است این دل من کو کندش منظر خود (بهشت)
- بینا کندش بوی خوش پیرهن تو (نرگس)
- چه تفاوت کندش سر به گریبانی من (دهر)
- تا مگر درخور گنجی شود این خانه ما (خانه)

۷- در کدام گزینه جزء حذف شده، درست مشخص نشده است؟

- ۱) خلاف طریقت بود که اولیا
 - ۲) حقایق سرایی است آراسته
 - ۳) سر به صحرا می دهد شوریدگان را ناله ای
 - ۴) گردش پرگار ما را حلقه مویی بس است
- تمناً کنند از خدا جز خدا (مفعول)
- هوا و هوس گرد برخاسته (فعل)
- یک جهان آهوی وحشت دیده را هویی بس است (نهاد)
- مرکز سرگشتگی ها خال دلجویی بس است (حرف اضافه)

۸- کدام بیت فاقد مفهوم بیت زیر است؟

- «ز خورشید و از آب و از باد و خاک»
- ۱) سعدی اگر فعل نیک از تو نیاید همی
 - ۲) تا نسازد زنده نام خویش مرد نیک نام
 - ۳) آب حیات دولت فانی است نام نیک
 - ۴) نام نیک ار طللی گرد خرابات مگرد
- نگردد تبه نام و گفتار پاک»
- بد نبود نام نیک، از عقبیت یادگار
- از برای شخص فانی کی بقا گردد پدید
- این دولت دو روزه خود مستدام کن
- که در این کوچه کسی نیست که بدنام نماند

۹- کدام بیت با عبارت زیر تقابل معنایی دارد؟

«...خستگان راه را میزبانی کریم باشی و پای فرسودگان آفتاب زده را نوازشگری درمان بخش دردها. نه همین مهربانی را به مهر، که پاداش هر زخمه سنگی را دست های کریم تو میوه ای چند شیرین ایثار کنند...»

- ۱) سزد که چون کف او نشر کرد نشره جود
 - ۲) بر ولی و خصم از برجیس و از کیوان نثار
 - ۳) بر چشمه کرم شد و سدا نیاز بست
 - ۴) عکس یک جامش دو گیتی می نماید کز صفاش
- روان حاتم طی، طی کند بساط سخا
- سعد و نحسی کان دو علوی در قران افشاندند
- پس خضر جود خوانم و اسکندر سخاش
- آب خضر و آینه جان سکندر ساختند

۱۰- کدام گزینه با عبارت زیر تناسب مفهومی ندارد؟

- «همیشه بر همه چی تان مسلط باشید. نگذارید که هیچ تمایل و خواسته ای بر شما مسلط شود.»
- ۱) دامن از دست زلیخای هوس بیرون بکش
 - ۲) ببرید سر دیو هوا را و نشینید
 - ۳) ای دل ار در بند عشقی عقل را تمکین مکن
 - ۴) هوا را زیر پای آور که تا جنت به دست آری
- تا شوی چون ماه کنعان در عزیزی نامدار
- بر اورنگ خلافت که سلیمان هوا بید
- محرم روح الامینی دیو را تلقین مکن
- بیابی راحت گوهر چو لختی رنج کان (معدن) بینی

ستایش/ادبیات تعلیمی
ادبیات پایداری/ادبیات غنایی
ادبیات سفر و زندگی
درس ۱ تا پایان درس ۹
صفحه ۱۰ تا صفحه ۸۵

۱۱- معنای کلمات «نژند، دربايست، خصال، تعبیه کردن» در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) اندوهگین، ضروری، خوی، قراردادن
(۲) خوار و زبون، نیاز، خوی‌ها، جاسازی کردن
(۳) بیمار، ضرورت، نیکی و بدی، عیب‌جویی کردن
(۴) چابک، نیاز، خوی، جاسازی کردن

۱۲- در کدام بیت غلط املائی یا رسم‌الخطی دیده نمی‌شود؟

- (۱) من خود که باشم آسمان در دور این رطل گران
(۲) باز مرا تبع شعر سخت به جوش آمده است
(۳) سبا مزن به غبار فسرده‌ام دامن
(۴) زورق گران و لجه خطرناک و موج صعب
یک دم نمی‌یابد امان از عشق و استسقای تو
کم سخن عنذلیب دوش به گوش آمده است
دماغ حسرت رقصی که من ندارم سوخت
ای ناخدا نخست بیانداز رخت ما

۱۳- در کدام گزینه از نظر تاریخ ادبیات، مطلبی نادرست بیان شده است؟

- (۱) از شاعران و عارفان هم‌روزگار مولانا، سعدی و فخرالدین عراقی بودند که ظاهراً هر دو نفر با وی دیدار و ملاقات کرده‌اند.
(۲) قالب چهارپاره بیشتر برای طرح مضامین اجتماعی و سیاسی به کار می‌رود و رواج آن از دوره مشروطه بوده و تاکنون ادامه یافته است.
(۳) حمیدی شیرازی، فریدون مشیری و ملک‌الشعراى بهار سروده‌هایی در قالب چهارپاره دارند.
(۴) از میان کتاب‌های «تحفة الاحرار، بوستان، منطق‌الطیر» یک اثر به نثر تدوین شده است.

۱۴- کدام گزینه آرایه‌های بیت زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

«کیمیا عشق تو را دانه و بس کز اثرش / سیمم از دیده بر این روی چو زر می‌آید»

- (۱) ایهام، کنایه، مجاز، حسن تعلیل
(۲) جناس، ایهام تناسب، استعاره، تشبیه
(۳) اغراق، تشبیه، مجاز، تلمیح
(۴) استعاره، حسن تعلیل، جناس، ایهام

۱۵- در کدام بیت، آرایه‌های «تشبیه، استعاره و جناس» همگی یافت می‌شود؟

- (۱) توان گفتن به مه مانی ولی ماه
(۲) از بوی تو در تاب شود آهوی مشکین
(۳) نه باغ ماند و نه بوستان که سرو قامت تو
(۴) عشق به تاراج داد رخت صبوری دل
نپندارم چنین شیرین دهان هست
گر باز کنند از شکن زلف تو تابی
برست و ولوله در باغ و بوستان انداخت
می‌نکنند بخت شور خیمه ز پهلوی من

۱۶- واژه‌های کدام گزینه به ترتیب در ابیات زیر «تهاد» هستند؟

- الف) آرام نیست در همه عالم به اتفاق
ب) از نگاهی می‌دهد جان چشم او عشاق را
ج) دامن خورشید شبنم از سحرخیزی گرفت
د) غیر اگر جرعه‌ای از پند نداده است تو را
- ۱) آرام، نرگس، دامن، غیر
۲) آرام، چشم، شبنم، که
۳) یار، نرگس، دامن، غیر
۴) یار، جان، شبنم، سر

۱۷- با توجه به بیت زیر کدام گزینه از نظر دستوری نادرست است؟

- «گر نوازی چه سعادت به از این خواهم یافت / ورکشی زار چه دولت به از آنم باشد
جان برافشانم اگر سعدی خویشم خوانی / سر این دارم اگر طالع آنم باشد»
- ۱) در بیت اول دو مفعول حذف شده است و سه فعل به مفعول نیاز دارد.
۲) هر چهار مصراع جمله غیرساده و ضمائر متصل بیت دوم به ترتیب «مفعول و متمم» هستند.
۳) در دو بیت، دو مسند وجود دارد و کلمات «سعدی» و «طالع» مسند هستند.
۴) ترکیب‌های وصفی بیت نخست به ترتیب «گروه مفعولی» و «گروه نهادی» محسوب می‌شوند.

۱۸- کدام بیت از ابیات زیر با درس «قاضی بُست» قرابت معنایی ندارد؟

- ۱) قانعان را در دل خرسند آه سرد نیست
۲) بحر و کان در نظر چشم ترست و لب خشک
۳) صائب از لاله‌عذاران به نگه قانع باش
۴) با دل خرسند قانع شو ز فکر آب و نان
- ره نمی‌باشد خزان را در گلستان بهشت
رفته تا پای به گنج از دل خرسند مرا
که صبا محرم گل‌ها ز سبک‌جولانی است
بهر گندم از بهشت جاودان بیرون میا

۱۹- مفهوم اخلاقی حکایت «حکایت‌نویس مباحث؛ چنان باش که از تو حکایت کنند.» که در «اسرارالتوحید» که از زبان «ابوسعید ابوالخیر» بیان شده است

با کدام بیت زیر در «تضاد» است؟

- ۱) گوهر عشق عزیز است گرمی‌دارش
۲) از طریق کسب نتوان در نظرها شد عزیز
۳) ای دوست بنه شرح غم دلتنگی
۴) حکایتی ز دهانت به گوش جان آمد
- گوش هر بی‌سر و پا لایق این گوهر نیست
گوهر از صلب (پشت) صدف می‌آورد ارزندگی
آغاز نما حکایت یکرنگی
دگر نصیحت مردم حکایت است به گوشم

۲۰- مفهوم مصراع دوم بیت: «نه بیگانه تیمار خوردش نه دوست/ چو چنگش رگ و استخوان ماند و پوست» با کدام گزینه تناسب معنایی ندارد؟

- ۱) اگر ز رمز بلندی و پستی آگاهی
۲) قضا را درآمد یکی خشکسال
۳) خندید خار و گفت تو سختی ندیده‌ای
۴) چون عهد شد و شکست پیوند
- تنت چگونه چنین فربه است و جان لاغر؟
که شد بدر سیمای مردم هلال
آری هر آن که روز سیه دید شد نزار
گشتند به سان دوک لاغر

عربی زبان قرآن (۳)

ثلاثُ قصصٍ قصيرةٍ

درس ۳

صفحة ۳۷ تا صفحه ۴۲

عربی زبان قرآن (۲)

مواظف قیمة /

صناعة التلمیح فی الأدب الفارسی /

عجائب المخلوقات

درس ۱ تا پایان درس ۳

صفحة ۱ تا صفحه ۴۴

■ عین الأنسب للجواب عن الترجمة من أو إلى العربية (۲۱ - ۲۸)

۲۱- ﴿مَنْ بَعَثْنَا مِنْ مَرْقَدِنَا هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ الْمُرْسَلُونَ﴾:

- (۱) کیست که ما را از آرامگاهمان برانگیخت، آن همان است که خدای رحمن وعده داده و فرستندگان راست گفتند!
- (۲) چه کسی ما را از مزارمان برانگیخت، این چیزی است که خداوند رحمن وعده داده است و فرستاده شدگان راست گفتند!

(۳) کیست که از آرامگاه ما را برانگیخته است، این را خداوند رحمن وعده نداده و فرستادگان راست گفته اند!

(۴) چه کسی ما را از مزار خویش برانگیخت، این وعده‌ای است که خداوند رحمان داده و سخن فرستاده شدگان راست است!

۲۲- «هناك نوعٌ من السمك يطيرُ فوق سطحِ الماءِ، إذا مدَّ زعانفُهُ الكبيرةَ عملت كجناحين!»:

- (۱) نوعی از ماهی وجود دارد که بالای سطح آب پرواز می‌کند، هرگاه باله‌های بزرگش را دراز کند، مانند دو بال عمل می‌کند!
 - (۲) نوعی از ماهی هست که بالای سطح آب به پرواز در می‌آید، هنگامی که دو بالۀ بزرگ را می‌کشد، مانند دو بال عمل می‌کند!
 - (۳) یک نوعی ماهی وجود دارد که بالای سطح آب پرواز می‌کند و اگر باله‌های بزرگ کشیده شود، مانند دو بال عمل می‌کند!
 - (۴) آنجا یک نوع از ماهی‌ها است که بر بالای سطح آب پرواز کرده، اگر باله‌های بزرگش را دراز نماید، مانند دو بال کار می‌کند!
- ۲۳- «كم يُمرَّر عيش المرء عندما يهجره الذين كان يُحبهم طول حياته و يحميمهم دائماً!»:

- (۱) چقدر زندگی انسان را تلخ می‌کند وقتی که جدا می‌شوند از او کسانی که آن‌ها را در طول زندگی دوست می‌داشت و همواره از آن‌ها نگهداری می‌کرد!
- (۲) زندگی انسان چقدر تلخ می‌شود وقتی که او دور می‌شود از کسانی که در طول زندگی آن‌ها را دوست می‌داشت و همیشه حمایتشان می‌کرد!
- (۳) چطور زندگی انسان تلخ می‌شود وقتی کسانی که در طول زندگی خود دوستشان داشته بود و کمکشان کرده بود از او دوری می‌گزینند!
- (۴) چقدر زندگی انسان تلخ می‌گردد هنگامی که از او جدا می‌شوند کسانی که آن‌ها را در طول زندگی خود دوست می‌داشت و همواره از آن‌ها نگهداری می‌کرد!

۲۴- «أحب أن أهدي لوحة جميلة إلى معلمة بنتي لأن أعمالها التربوية سببت أن تحسن أخلاقها!»: دوست دارم ...

- (۱) به معلم دخترم یک تابلوی زیبا بدهم، زیرا با کارهای تربیتی باعث شده است که اخلاق او نیکو شود!
- (۲) تابلویی زیبا را به آموزگار دخترم هدیه کنم، زیرا کارهای پرورشی او باعث شده که اخلاقش خوب شود!
- (۳) به خاطر کارهای تربیتی معلم دخترم که سببی شده تا اخلاقش را بهتر کند، به او تابلویی زیبا هدیه کنم!
- (۴) به معلم دخترم که کارهای پرورشی‌اش باعث می‌شود او اخلاق خود را نیکو نماید، تابلویی زیبا اهدا شود!

۲۵- «هذه السرعة لا تُضَرُّ دماغَ نَقَار الخشبِ الصَّغِيرِ بسببِ وجودِ عضوينِ يَدْفَعانِ الضَّرْبَات!»:

- (۱) این سرعت به مغز کوچک دارکوب به دلیل وجود دو عضوی که ضربه‌ها را دفع می‌کنند، آسیب نمی‌زند!
- (۲) این سرعت به مغز دارکوب کوچک به سبب وجود دو عضوی که ضربه را دفع می‌کنند، آسیب نمی‌زند!
- (۳) این سرعتی است که به مغز کوچک دارکوب به علت وجود دو عضوی که ضربه‌ها را دفع می‌کنند، زیان نمی‌زند!
- (۴) این سرعت به مغز کوچک دارکوب آسیب نمی‌زند، چون دو عضو وجود دارد که تمام ضربه‌ها را دفع می‌کنند!

۲۶- عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) إذا انتهيت عن تناول طعامك فاشكر الرزاق: هر گاه از خوردنِ غذایت دست کشیدی، از روزی دهنده سپاسگزاری کن!
- ۲) تعال نقدّم حسنة ليوم الحساب فإنه قريب منّا: بیا تا برای روز حسابرسی کار نیکی پیش بفرستیم زیرا آن به ما نزدیک است!
- ۳) هذه المباراة تُعدّ أهمّ مباراةٍ تتعقد سنويّاً في إيران: این مسابقه مهم‌ترین مسابقه‌ای است که هر ساله در ایران برگزار می‌شود!
- ۴) النَّاسُ يظنّون أنّ التماسح بيكي عندما يأكل فريسته: مردم خیال می‌کنند که تمساح وقتی شکارش را می‌خورد گریه می‌کند!

۲۷- عَيْنِ الصَّحِيح:

- ۱) أنواع الكائنات الحيّة في بحار العالم تُقدّر بالملايين! : انواع موجودات زنده را در دریاهاى جهان میلیون‌ها برآورد می‌کنند!
- ۲) سائلٌ يُفرز من عيون التماسح من أعجب المشاهد! : مایعی که از چشمان تمساح ترشح می‌شود از عجیب‌ترین صحنه‌هاست!
- ۳) ما يقدّم المرء لنفسه من خير يجده عند ربّه! : هر کس برای خودش خیر و نیکی پیش بفرستد، آن را نزد پروردگارش می‌یابد!
- ۴) كيف يُحرّك هذا الطائر جناحيه ثمانين مرّة في الثانية الواحدة! : چگونه این پرنده بالش را ۸۰ بار در یک ثانیه حرکت می‌دهد!

۲۸- «تو نباید صدایت را بر دیگران بالا ببری، بلکه آن را با تواضع پایین بیاور!»:

- ۱) عليك ألا ترفع أصواتك على الآخرين، بل اغضض متواضعاً!
- ۲) لا ترفع أصواتك على الآخرين، لكن اغضضه متواضعاً!
- ۳) عليك ألا ترفع صوتك على الآخرين، بل اغضضه متواضعاً!
- ۴) عليك ألا يرفع صوتك على الآخرين، بل اغضض بالتواضع!

■ ■ ■ اقرأ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (۲۹ - ۳۳) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تُعَدُّ الجذور أحد أجزاء النبات الأساسية، و هي مسؤولة عن جلب الماء و الغذاء لباقي الأجزاء. لها أنواع مختلفة، منها الجذور الوتدية التي لها قوة كثيرة للوصول إلى أعماق بعيدة في التراب و لهذا تساعد الجذور الوتدية على تثبيت النبات، ولكن الجذور الليفية تنمو أفقياً و قريباً من سطح الأرض، إنها تكون ضعيفة في مواجهة الرياح.

الجذور الهوائية تتميز بالنمو فوق سطح الأرض بانتشار أفقي، لهذه الجذور قدرة كثيرة في الحصول على حاجتها إلى الماء من الهواء، إضافة إلى قدرتها على التبادل الغازي بسهولة، من أنواع الجذور الأخرى الجذور المائية التي تكون صغيرةً تُمكن جذب الماء و استهلاكه، سُميت هذه الجذور مائية لأنها تنمو في النباتات التي تعيش في الماء و تعمل على جذب الأكسجين من المياه، هذه الجذور لا تلعب دوراً في تثبيت النباتات.

٢٩- عَيْنِ الصَّحِيحِ حَوْلِ النَّصِّ:

- ١) جذور كلِّ النباتات تنمو أسفل سطح الأرض!
 - ٢) إنَّ الجذور الوتديّة تنمو في أعماق الأرض عمودياً!
 - ٣) للجذور أهميّة كثيرة للإنسان لأنها تُستفاد في الصناعات الخشبيّة!
 - ٤) الجذور الليفيّة أقوى من الجذور الوتديّة عند مواجهة الرياح الشديدة!
- ٣٠- عَيْنِ الصَّحِيحِ: الجذور المائيّة صغيرة

- ١) حتّى تُنتج الأكسجين في المياه!
- ٢) لأنها قد تنمو فوق سطح الأرض!
- ٣) لأنَّ وظيفتها الرئيسيّة هي جذب الماء!
- ٤) حتّى تستطيع أن تنفذ في أعماق التراب!

٣١- عَيْنِ الخَطَأِ:

- ١) النباتات بحاجة إلى الجذور للنمو المناسب و استمرار الحياة!
- ٢) لا تستطيع الجذور الهوائيّة أن تجذب الماء الذي يحتاجه النبات!
- ٣) بعض الجذور تنمو فوق الأرض، تجذب نوعاً من الغازات و تدفع نوعاً آخر منها!
- ٤) تساعد الجذور على تثبيت النبات في التربة عندما تمتلك قدرة كبيرة على النمو في الأعماق!

■ عَيْنِ الخَطَأِ فِي الإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٣٢ وَ ٣٣)

٣٢- «مسؤولة»:

- ١) اسم - مفرد مؤنث - نكرة / خبر؛ « هي مسؤولة »: جملة اسميّة
- ٢) مفرد - مؤنث - اسم مفعول؛ مأخوذ من مصدرٍ ليس له حرف زائد
- ٣) مفرد - اسم مفعول (على وزن: مفعول؛ حروفه الأصليّة أو مادّته: س أ ل)
- ٤) اسم مفعول (فعله الماضي: سأل؛ اسم فاعله: مُسئِل) - نكرة / خبر، و مبتدؤه: هي

٣٣- «لا تلعب»:

- ١) فعل مضارع للنفى - للغائب (= للمفرد المؤنث الغائب) / فعل و الجملة فعليّة
- ٢) مضارع - حروفه الأصليّة ثلاثة و ليس له حرف زائد / فعل و مفعوله: « دوراً »
- ٣) فعل مضارع - له حرف زائد واحد (= مزيد ثلاثي) ومصدره: ألعاب / فعل و فاعل؛ «لا»: نافية
- ٤) للمؤنث - حروفه الأصليّة أو مادّته: ل ع ب / فعل و فاعل؛ الجملة فعليّة؛ خبر للمبتدأ (: هذه)

■ عَيْنِ المُنَاسِبِ لِلجَوَابِ عَنِ الأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٣٤ - ٤٠)

٣٤- عَيْنِ الخَطَأِ فِي صُبْطِ الحَرَكَاتِ:

- ١) يُصَحِّحُ المَدْرِسُ الأَخْطَاءَ المَعْيَنَةَ فِي الإِمْتِحَانِ لِتَعَلُّمِ التَّلَامِيذِ!
- ٢) لا تُكْرَرُ المُصَادَقَةُ مَعَ الأَحْمَقِ مَرَّةً أُخْرَى حَتَّى لا تَنْدَمَ!
- ٣) الخُلُقُ الحَسَنُ أَثْقَلُ شَيْءٍ وَ بُعِثَ النَّبِيُّ لِيُنَمِّمَ مَكَارِمَ الأَخْلَاقِ!
- ٤) لا تُصْعِرُ خَدَّكَ لِلنَّاسِ أبداً فِي الحَيَاةِ وَ لا تُكُنْ مُعْجَباً بِنَفْسِكَ!

٣٥- عَيْنُ الْخَطَأِ فِي مَفْهُومِ الْمَفْرَدَاتِ:

- (١) الممزوج: مخلوط الشَّيئين أو أكثر من المواد!
- (٢) الوُكْنَة: بيت الحيوانات كانت بهيمة أو الطَّير!
- (٣) الهائم: الشَّخص الَّذي كان عطشان أو متحيراً!
- (٤) الرفات: جسم الإنسان بعد وفاته على مرّ العصور!

٣٦- عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ التَّفْضِيلِ:

- (١) من غَلَبتْ شهوته عقله فهو شرّ من البهائم!
- (٢) أحبّ المسافرة إلى مدن ثقافيّة في العالم!
- (٣) أنفع النَّاس من ينفع الآخرون بعلمه!
- (٤) رأيت في السُّوق أختي الكبرى تشتري الملابس!

٣٧- عَيْنُ الْخَطَأِ لِلْفَرَاغِ عَنِ اسْمِ الْمَفْعُولِ (حَسَبِ الْمَعْنَى):

- (١) مَنْ جَرَّبَ ... حَلَّتْ بِهِ النَّدَامَةُ! (الْمُجَرَّب)
- (٢) الإعصار الشديد بيوت قديمة! (مُخْرَبَة)
- (٣) الْمَلَمَعَاتُ أشعارٌ فَرَسِيَّةٌ ... بِالْعَرَبِيَّةِ! (مَمْرُوجَةٌ)
- (٤) التلاميذُ أَمَلُ ... فاجتهدوا لِعَزَّةِ بلادكم! (الْمُسْتَقْبَل)

٣٨- عَيْنُ اسْمِ فَاعِلٍ يَكُونُ مَفْعُولًا:

- (١) يُجذب سِيَّاحٌ كثيرون من دُولِ الْعَالَمِ لِمُشَاهَدَةِ تلكِ المقبرة!
- (٢) مَعْبَدٌ كُرْدِكُلًا وَاقَعَ فِي مُحَافِظَةِ مازندران!
- (٣) شَاهَدْتُ فِي الصَّالَةِ مُعَلِّمِي مَدْرَسَتِنَا كَلِّهْم!
- (٤) عَلَيْنَا أَنْ نُكْرِمَ جَمِيعَ الْحَاضِرِينَ فِي هَذِهِ الْمَرَامِسِ!

٣٩- عَيْنُ «مَا» شَرْطِيَّةٌ:

- (١) مَا قَدَّمْتَ الْيَوْمَ يَدَايَ مِنْ خَيْرٍ أَجِدُهُ غَدًا!
- (٢) ﴿وَمَا مِنْ دَابَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا طَائِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّا أُمَمٌ أَمْثَلُكُمْ﴾
- (٣) مَا كُنَّا نَعْرِفُ السِّبَاحَةَ فَصَرَّخْنَا النَّجْدَةَ!
- (٤) ﴿يَوْمَ يَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَايَ وَيَقُولُ الْكَافِرُ يَا لَيْتَنِي كُنْتُ تَرَابًا﴾

٤٠- عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ لِإِجَادَةِ جُمْلَةٍ شَرْطِيَّةٍ: «مَنْ طَرَقَ بَابَ بَيْتِكَ لَطَلَبِ الطَّعَامِ!»

- (١) هُوَ ضَيْفُكَ!
- (٢) مُحْتَرَمٌ عِنْدَ اللَّهِ!
- (٣) عَلَيْكَ أَنْ تُطْعِمَهُ!
- (٤) فَاحْتَرِمِهِ!

۴۱- چه زمانی جبران گذشته راحت‌تر است و تا چه زمانی برای توبه مهلت داریم؟

- (۱) قبل از آلودگی به گناهان اجتماعی - دوره جوانی
(۲) در زمان تحول و دگرگونی - دوره جوانی
(۳) قبل از آلودگی به گناهان اجتماعی - سراسر عمر
(۴) در زمان تحول و دگرگونی - سراسر عمر

۴۲- علو مرتبت آدمی حتی بالاتر از: «تطهر القلوب و ...»، از کدام عبارت شریفه برداشت می‌شود و کلام وحی، مبدأ این بشارت الهی را چه چیزی معرفی می‌کند؟

- (۱) «بگو ای بندگام که بسیار به خود ستم روا داشته‌اید...» - پیرایش گناهان با توبه
(۲) «بگو ای بندگام که بسیار به خود ستم روا داشته‌اید...» - غفران الهی برای توبه‌کننده
(۳) «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد...» - پیرایش گناهان با توبه
(۴) «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد...» - غفران الهی برای توبه‌کننده
۴۳- هر یک از موارد زیر به ترتیب مرتبط با کدام‌یک از حیل‌های شیطان در ممانعت از توبه است؟

الف) به یکباره دیدن خود در لوٹ گناه

ب) گفتن این‌که «به زودی توبه می‌کنم»

ج) این فریب که «گناه کن و بعد توبه کن»

(۱) به تأخیر انداختن توبه - ناامید کردن از رحمت الهی - مایوس ساختن انسان

(۲) به تأخیر انداختن توبه - تسویف - به تأخیر انداختن توبه

(۳) گام به گام کشاندن به سوی گناه - تسویف - مایوس ساختن انسان

(۴) گام به گام کشاندن به سوی گناه - ناامید کردن از رحمت الهی - به تأخیر انداختن توبه

۴۴- این امتیاز که بعد از توبه کردن، عمل را از نو آغاز کند و زندگی را از سر گیرد، مختص چه افرادی است و خداوند پس از اینکه می‌فرماید: «اوست که توبه‌بندگان را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد»، کدام وصف خود را به منصب ظهور و بروز می‌گذارد؟

(۱) رویگردانان از خدا - آمرزنده و مهربان است.

(۲) اهل ایمان - می‌داند که چه می‌کنید.

(۳) رویگردانان از خدا - می‌داند که چه می‌کنید.

(۴) اهل ایمان - آمرزنده و مهربان است.

۴۵- اصلاح گناهان اجتماعی در چه صورتی دشوار و مشکل می‌گردد و در نهایت راه ایستادگی در برابر این گناهان چیست؟

(۱) وقتی که با گذر زمان صفات ناپسند در وجود افراد ریشه بدواند و نفوذ کند. - با تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های ایثارگرانه و حتی تقدیم جان و مال

(۲) وقتی که با گذر زمان صفات ناپسند در وجود افراد ریشه بدواند و نفوذ کند. - با حمایت همه‌جانبه از ولی معصوم و اعتراض در برابر حاکمان طاغوتی

(۳) اگر مردم کوتاهی کنند و اقدامات دلسوزان جامعه به جایی نرسد و انحراف از حق ریشه بدواند. - با حمایت همه‌جانبه از ولی معصوم و اعتراض در برابر حاکمان طاغوتی

برابر حاکمان طاغوتی

(۴) اگر مردم کوتاهی کنند و اقدامات دلسوزان جامعه به جایی نرسد و انحراف از حق ریشه بدواند. - با تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های ایثارگرانه و حتی

تقدیم جان و مال

۴۶- علیت منع انسان از یأس نسبت به رحمت الهی در کدام عبارت قرآنی مشهود است و در کلام امام محمدبن علی (ع) برای رسیدن به حقیقت توبه چه

چیزی کفایت می‌کند؟

(۱) «أَنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ» - پشیمانی

(۲) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» - بصیرت

(۳) «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» - پشیمانی

(۴) «أَنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ» - بصیرت

۴۷- چه چیزی موجب جلب رحمت خدا به انسان می‌شود و علت این‌که خدا کسی را که بسیار توبه می‌کند، دوست دارد چیست؟

(۱) توبه اگر همراه با ایمان و عمل صالح باشد. - در توبه همیشه باز است اما توفیق توبه همواره میسر نیست.

(۲) تکرار توبه اگر واقعی باشد. - در توبه همیشه باز است اما توفیق توبه همواره میسر نیست.

(۳) توبه اگر همراه با ایمان و عمل صالح باشد. - چنین فردی به سرعت از عمل خود پشیمان شده است.

(۴) تکرار توبه اگر واقعی باشد. - چنین فردی به سرعت از عمل خود پشیمان شده است.

۴۸- از بین رفتن میل به توبه در انسان بازتاب چیست و تکرار تسویف چه نتیجه‌ای برای انسان در بر دارد؟

(۱) تکرار این‌که به زودی توبه می‌کنم - خاموش شدن میل به توبه در انسان

(۲) از بین رفتن زشتی گناه - فرو رفتن کامل در گرداب آلودگی‌ها

(۳) تکرار این‌که به زودی توبه می‌کنم - فرو رفتن کامل در گرداب آلودگی‌ها

(۴) از بین رفتن زشتی گناه - خاموش شدن میل به توبه در انسان

۴۹- کدام عبارت مانند تیری از کلام گهربار امام موسی (ع) بر قلب بشرین حارث نشست و لازمه توبه و بازگشت به سوی خدا چیست؟

(۱) صاحب این خانه بنده است یا آزاد؟ - پشیمانی حقیقی کافی است.

(۲) اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت. - پشیمانی حقیقی کافی است.

(۳) صاحب این خانه بنده است یا آزاد؟ - گفتن «استغفرالله» با زبان کافی است.

(۴) اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت. - گفتن «استغفرالله» با زبان کافی است.

۵۰- چرایی فرمایش خداوند در آیه شریفه: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ» کدام است و ادامه آیه، با مفهوم کدام عبارت شریفه هم‌آوایی معنایی دارد؟

(۱) باید لحظه‌های توبه را شکار کرد. - «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ»

(۲) حضور خدا در قلب گناهکار - «لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ»

(۳) حضور خدا در قلب گناهکار - «التَّوْبَةُ تَطَهِّرُ الْقُلُوبَ»

(۴) باید لحظه‌های توبه را شکار کرد. - «التَّوْبَةُ تَطَهِّرُ الْقُلُوبَ»

دین و زندگی ۲

مسئولیت‌های پیامبر (ص) /

پیشوای اسوه /

امامت، تداوم رسالت

درس ۵ تا پایان درس ۷

صفحه ۵۱ تا صفحه ۹۲

۵۱- خداوند جهت حفظ استقلال جامعه اسلامی در برابر بیگانگان، چه فرمانی به مسلمانان داده است؟

(۱) «و قد امروا ان یکفروا به»

(۲) «لیقوم الناس بالقسط»

(۳) «الله اعلم حیث یجعل رسالته»

(۴) «و لن یجعل الله للکافرین علی المؤمنین سیلاً»

۵۲- قرآن کریم وضعیت مردم قبل از بعثت نبی مکرم اسلام (ص) را چگونه توصیف می‌کند و اولین وظیفه آن حضرت را چه چیزی معرفی می‌نماید؟

(۱) «لَفی ضَلالٍ مُّبینٍ» - «یُعَلِّمُهُمُ الْکِتَابَ» (۲) «لَفی ضَلالٍ مُّبینٍ» - «یَتْلُوا عَلَیْهِمْ آیاتِهِ»

(۳) «الْخُسْرانُ الْمُبینُ» - «یُعَلِّمُهُمُ الْکِتَابَ» (۴) «الْخُسْرانُ الْمُبینُ» - «یَتْلُوا عَلَیْهِمْ آیاتِهِ»

۵۳- آنچه بذر کینه و دشمنی و در نهایت تفرقه میان مسلمانان را می‌کارد، چیست و پیام حدیث نبوی: «مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ یَهْتَمْ بِأَمْرِ الْمُسْلِمینَ فَلَیسَ بِمُسْلِمٍ» کدام است؟

(۱) اهانت و توهین - کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند، ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، بشناسیم.

(۲) اهانت و توهین - برای پیشرفت جهان اسلام و پیروزی و سربلندی مسلمانان در تمام نقاط جهان تلاش کنیم.

(۳) ناسزاگویی و استدلال - کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند، ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، بشناسیم.

(۴) ناسزاگویی و استدلال - برای پیشرفت جهان اسلام و پیروزی و سربلندی مسلمانان در تمام نقاط جهان تلاش کنیم.

۵۴- کدام مفهوم از آیه «اللَّهُ أَعْلَمُ حَیْثُ یَجْعَلُ رِسالَتَهُ» مستفاد می‌گردد و عصمت انبیای الهی چگونه امری است؟

(۱) تشخیص عصمت برای انسان‌ها امکان‌پذیر نیست. - درونی

(۲) تشخیص عصمت برای انسان‌ها امکان‌پذیر نیست. - بیرونی

(۳) خداوند که با اطلاع از آشکار و نهان توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص می‌دهد. - درونی

(۴) خداوند که با اطلاع از آشکار و نهان توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص می‌دهد. - بیرونی

۵۵- مطابق فرمایش رسول گرامی اسلام (ص)، خروج از دایره ایمان و اسلام، به ترتیب معلول چیست؟

(۱) سیر خوابیدن با وجود همسایه گرسنه - عدم یاری مظلومان در صورت کمک‌خواهی

(۲) عدم یاری مظلومان در صورت کمک‌خواهی - سیر خوابیدن با وجود همسایه گرسنه

(۳) سیر خوابیدن با وجود همسایه گرسنه - پیروی از طاغوت و فرمان‌های او

(۴) پیروی از طاغوت و فرمان‌های او - عدم یاری مظلومان در صورت کمک‌خواهی

۵۶- با توجه به آیات سوره حدید، یکی از اهداف رسالت پیامبران چیست و این امر چگونه محقق می‌شود؟

(۱) اجرای قوانین الهی - با ولایت ظاهری

(۲) اجرای قوانین الهی - با مرجعیت دینی

(۳) اجرای عدالت اجتماعی - با مرجعیت دینی

(۴) اجرای عدالت اجتماعی - با ولایت ظاهری

۵۷- تحریم مراجعه کردن در داوری به فرمان‌های قانون‌گذارانی که فرمان و قانونشان نشأت گرفته از فرمان الهی نیست، از کدام بخش از آیه «آلم تر الی

الذین یزعمون أنهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکمو الی الطاغوت و ...» برداشت می‌شود؟

(۱) «یریدون ان یتحاکمو الی الطاغوت»

(۲) «یزعمون أنهم آمنوا بما انزل الیک»

(۳) «و قد أمروا ان یکفروا به»

(۴) «یرید الشیطان ان یضلهم»

۵۸- شرط رهایی مردم از گمراهی تا ابد با استفاده از ثقلین، کدام است و آستانه جدایی دو میراث‌گران بهای رسول خدا (ص) چه زمانی است؟

(۱) «تمسکتکم بهما» - «تارک فیکم الثقلین»

(۲) «أنهما لن یفترقا» - «تارک فیکم الثقلین»

(۳) «أنهما لن یفترقا» - «حتی یردا علی الخوض»

(۴) «تمسکتکم بهما» - «حتی یردا علی الخوض»

۵۹- برای بهره‌مندی از وجود مقدس رسول خدا (ص)، کثرت در انجام کدام مورد ضروری است و در کنار آن باید به چه صفتی آراسته شویم؟

(۱) «ذکر الله» - امید به رستخیز

(۲) «ذکر الله» - عمل صالح

(۳) «یرجوا الله» - امید به رستخیز

(۴) «یرجوا الله» - عمل صالح

۶۰- هر کدام از موارد زیر با کدام مورد هماهنگی مفهومی دارد؟ (به ترتیب)

- «تعین مصداق از سوی خداوند و معرفی از سوی پیامبر (ص)»

- «من یار و یاور تو خواهیم بود، ای رسول خدا»

- «.. فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده به او باقی می‌مانند.»

(۱) «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی‌اند که ایمان آورده‌اند...» - «هرکس که من ولی و سرپرست اویم علی نیز ولی و سرپرست اوست.»

- حدیث جابر

(۲) «هرکس که من ولی و سرپرست اویم علی نیز ولی و سرپرست اوست.» - «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی‌اند که ایمان آورده‌اند...»

- آیه اطاعت

(۳) «هرکس که من ولی و سرپرست اویم علی نیز ولی و سرپرست اوست.» - «همانا این برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.» -

حدیث جابر

(۴) «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی‌اند که ایمان آورده‌اند...» - «همانا این برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.»

- آیه اطاعت

زبان انگلیسی ۲ و ۳

دانش‌آموزان گرامی در صورتی که شما زبان غیرانگلیسی (فرانسه یا آلمانی) آزمون می‌دهید، سؤال‌های مربوط به خود را (در صورت حضوری بودن) از مسئولین حوزه و در صورت غیرحضوری بودن از سایت کانون دریافت کنید.

۱۵ دقیقه

زبان انگلیسی ۳

Look it Up!

درس ۲

صفحه ۶۰ تا صفحه ۶۹

زبان انگلیسی ۲

Understanding People
A Healthy Lifestyle

درس ۱ و ۲

صفحه ۱۵ تا صفحه ۵۷

PART A: Grammar and Vocabulary

Directions: Choose the word or phrase (1), (2), (3), or (4) that best completes each sentence. Then mark the correct choice on your answer sheet.

61- Last year, some of his friends told him to start a new business, but he had ... dollars to be exact.

- 1) little money, two thousands
2) a little money, two thousand
3) a little money, two thousands
4) little money, two thousand

62- Eating too much chocolate can lead to weight gain. If your mother were here, I ... let you eat all those chocolates.

- 1) am sure she wouldn't
2) was sure she didn't
3) am sure she didn't
4) was sure she wouldn't

63- The Boston Latin School, the first secondary school in the United States, ... in 1635.

- 1) and started classes
2) classes started
3) started classes
4) then classes started

64- According to the information we have, the robber tried to run away but soon found himself ... by the police.

- 1) surrounded
2) included
3) stuck
4) accessed

65- Vaccination has been found to be a safe and effective way of preventing a/an ... caused primarily by bacteria or viruses.

- 1) explanation
2) addiction
3) population
4) infection

66- Omicron, as well as other COVID-19 variants, ... affects people of old age, especially those suffering from diabetes and respiratory disorders.

- 1) mostly
2) honestly
3) fluently
4) wrongly

67- The elderly woman took an old painting to an expert to ask about its worth and was surprised at how ... it was.

- 1) imaginary
2) fresh
3) immediate
4) valuable

68- They soon learned that ... strength refers to a person's character, attitude and mental ability to cope with stressful situations or challenges.

- 1) physical
2) inner
3) harmful
4) specific

PART B: Cloze Test

Directions: Read the following passage and decide which choice (1), (2), (3), or (4) best fits each space. Then mark the correct choice on your answer sheet.

Do we really need the Moon in the night sky? If the Moon ... (69)... to one day simply disappear, there would be some consequences that would have a destructive effect upon life on Earth. Earth's oceans would have much smaller tides, and this could lead to mass extinction of land and sea animals. ... (70)... for animals all over the world, as predators rely on both the darkness of night and a small ... (71)... of moonlight to effectively hunt. Lastly and probably the most worrying, the Earth's seasons could change substantially. Without the Moon, it is possible that the Earth's tilt could ... (72)... wildly.

69- 1) were
2) is
3) will be
4) are

70- 1) A lot of confusion could cause a missing Moon
2) Could cause a lot of confusion a Moon missing
3) Cause confusion could a lot of a Moon missing
4) A missing Moon could cause a lot of confusion

71- 1) amount	2) number	3) form	4) host
72- 1) exist	2) vary	3) gain	4) transmit

PART C: Reading Comprehension

Directions: Read the following passages and answer the questions by choosing the best choice (1), (2), (3), or (4). Then mark the correct choice on your answer sheet.

PASSEGE 1:

The population of British cities has been falling for years. Cities like Liverpool and Glasgow have lost about 30% of their population in 30 years. But Britain's population is still growing. Then where are the people going? Nowadays lots of people would like to leave their city and live in villages, especially after the terrible COVID-19 epidemic of 2020.

Small towns and villages are becoming increasingly popular; people have more space and most houses have gardens. But problems are growing. Lots of people want to live in villages and work in the city; so more and more people travel long distances each day to go to work. Of course they don't use public transport. They use personal cars. And although they live in the country, they want to have access to big supermarkets and good fast roads. Besides, lots of young people say that life in the country is tedious: there is not enough to do; there are not enough activities and excitements. Little villages now have traffic problems in the morning, just like big cities! And they are getting worse.

If everyone moves into villages, large parts of the countryside will disappear! People leave big cities to escape from urban problems; but they are bringing their problems with them. Air pollution is now a big problem in large parts of the south of England, not just in London. Traffic jams are now often part of life, even in the country. Crime has become a serious problem in rural areas, too.

73- What does the passage mainly discuss?

- 1) How to control the population of British cities
- 2) The way of life in the countryside
- 3) New problems in British villages
- 4) A comparison between cities and villages in Britain

74- The underlined word "tedious" in paragraph 2 is closest in meaning to

- 1) boring
- 2) hospitable
- 3) entertaining
- 4) frightening

75- According to the passage, the COVID-19 epidemic

- 1) has forced people of Britain to go abroad in search of new opportunities
- 2) has indirectly resulted in traffic jams and other problems in Britain's villages
- 3) has led to an increase in the population of Liverpool and Glasgow
- 4) has stopped the growth of population in Britain

76- Which of the following best describes the function of the underlined sentence in paragraph 3?

- 1) It provides the definition of a word mentioned in the previous paragraph.
- 2) It provides a solution to the problem mentioned in the previous paragraph.
- 3) It provides an example to support an earlier statement in the previous paragraph.
- 4) It draws a conclusion from the previous paragraph.

PASSEGE 2:

The term “metamorphosis” is most often used in reference to the process of a caterpillar changing into a butterfly. However, the word “metamorphosis” is a broad term that indicates a change from one thing to another. Even rocks can change into a new type of rock. Rocks that undergo a change to form a new rock are referred to as metamorphic rocks.

In the rock cycle, there are three different types of rocks: sedimentary, igneous, and metamorphic. Sedimentary and igneous rocks began as something other than rock. Sedimentary rocks were originally sediments, which were compacted under high pressure. Igneous rocks formed when liquid magma or lava—magma that has emerged onto the surface of the Earth—cooled and hardened. A metamorphic rock, on the other hand, began as a rock—either a sedimentary, igneous, or even a different sort of metamorphic rock. Then, due to various conditions within the Earth, the existing rock was changed into a new kind of metamorphic rock.

The conditions required to form a metamorphic rock are very specific. The existing rock must be exposed to high heat, high pressure, or to a hot, mineral-rich fluid. Usually, all three of these circumstances are met. These conditions are most often found either deep in Earth’s crust or at plate boundaries where tectonic plates collide. In order to create metamorphic rock, it is vital that the existing rock remain solid and not melt. If there is too much heat or pressure, the rock will melt and become magma. This will result in the formation of an igneous rock, not a metamorphic rock.

77- According to the passage, it is TRUE that

- 1) liquid magma that has cooled into a solid after emerging on the surface of the Earth is called sedimentary rock
- 2) unlike igneous and metamorphic rocks, sedimentary rocks are usually formed deep within the Earth
- 3) metamorphic rocks started out as some other type of rock but have been changed from their original form
- 4) out of the different types of rocks, only sedimentary rocks require high pressure to form

78- The passage provides enough information to answer all of the following questions EXCEPT

- 1) Under what circumstances can a rock change into a new kind of metamorphic rock?
- 2) How many types of rocks are there in the rock cycle?
- 3) What conditions are required for igneous rocks to form?
- 4) Why is it that the igneous form of rocks does not include any fossil deposits?

79- Which of the following best expresses the author’s tone in the passage?

1) Informative	2) Uncertain
3) Amused	4) Worried

80- Which of the following sentences would most likely begin the paragraph immediately following the passage?

- 1) Slate is another common sedimentary rock that forms from shale.
- 2) Granite is an igneous rock that forms when magma cools relatively slowly underground.
- 3) Chemical sedimentary rocks can be found in many places, from the ocean to deserts.
- 4) If limestone is found on land, it can be assumed that the area used to be under water.

آزمون ۲۱ بهمن ماه ۱۴۰۰

آزمون اختصاصی گروه آزمایشی دوازدهم انسانی

نام درس	معمولاً دانش‌آموزان در هر رده‌ی تراز ی به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می‌دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون بر کنید شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
	۴۰۰۰	۴۷۵۰	۵۵۰۰	۶۲۵۰	۷۰۰۰	
ریاضی	۱	۲	۳	۴	۶	
اقتصاد	۱	۲	۴	۵	۷	
علوم و فنون ادبی	۱	۲	۳	۵	۶	
عربی زبان قرآن	۱	۲	۳	۵	۷	
تاریخ	۱	۲	۴	۶	۷	
جغرافیا	۱	۲	۴	۵	۷	
جامعه‌شناسی	۱	۲	۵	۷	۸	
منطق و فلسفه	۱	۲	۳	۴	۶	
روان‌شناسی	۱	۲	۴	۵	۷	

نام و نام خانوادگی:	شمارنده:
تعداد سؤال: ۱۷۰	مدت پاسخ‌گویی: ۱۵۰ دقیقه

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤال‌ها و مدت پاسخ‌گویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ‌گویی (به دقیقه)
۱	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۸۱	۹۰	۲۰
	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	
۳	اقتصاد	۱۰	۱۰۱	۱۱۰	۱۰
۴	علوم و فنون ادبی (۳)	۱۰	۱۱۱	۱۲۰	۲۰
	علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های آشنا	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	
۶	علوم و فنون ادبی (۲)	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۷	عربی، زبان قرآن (۳) و (۲)	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۸	تاریخ (۳)	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۲۰
	جغرافیا (۳)	۱۰	۱۶۱	۱۷۰	
	تاریخ (۱)	۱۰	۱۷۱	۱۸۰	
	جغرافیای ایران	۱۰	۱۸۱	۱۹۰	
۱۲	جامعه‌شناسی (۳)	۱۰	۱۹۱	۲۰۰	۱۰
۱۳	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۲۰۱	۲۱۰	۱۰
۱۴	فلسفه دوازدهم	۱۰	۲۱۱	۲۲۰	۱۰
۱۵	منطق	۱۰	۲۲۱	۲۳۰	۱۰
۱۶	فلسفه یازدهم	۱۰	۲۳۱	۲۴۰	۱۰
۱۷	روان‌شناسی	۱۰	۲۴۱	۲۵۰	۱۰

ریاضی و آمار (۳)

 پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
 وقت پیشنهادی (مجموع دروس ریاضی): ۲۰ دقیقه

 دنباله‌های حسابی
 صفحه‌های (۶ تا ۶۸)

 ۸۱- جمله صدم دنباله $15, 12, 9, \dots$ کدام است؟

- (۱) -282 (۲) -283 (۳) -297 (۴) 285

۸۲- بین دو عدد ۳ و ۱۸، نه عدد قرار داده‌ایم که با این دو عدد تشکیل دنباله حسابی بدهند. واسطه ششم کدام است؟ (اختلاف مشترک دنباله حسابی مثبت است.)

- (۱) ۸ (۲) ۱۰ (۳) ۱۲ (۴) ۱۵

۸۳- در یک دنباله حسابی، جمله چهارم برابر ۱۰ و اختلاف مشترک سه برابر جمله اول است، جمله دهم این دنباله کدام است؟

- (۱) ۲۳ (۲) ۲۵ (۳) ۲۸ (۴) ۳۱

 ۸۴- جمله چندم دنباله حسابی $70, 68, \dots$ برابر -1200 است؟

- (۱) ۴۵۶ (۲) ۶۵۴ (۳) ۳۶۶ (۴) ۶۳۶

 ۸۵- جمله عمومی دو دنباله به صورت $a_n = \frac{1}{2} \times 3^{n-1}$ و $a_n = \frac{10n+2}{6}$ هستند. در یکی از این دنباله‌ها که حسابی است، حاصل $\frac{a_1 \times a_3}{a_2}$ کدام است؟

- (۱) $\frac{32}{11}$ (۲) $\frac{7}{11}$ (۳) $\frac{6}{25}$ (۴) $\frac{7}{25}$

 ۸۶- اگر $2\sqrt{2}$ و $\frac{x+\sqrt{2}}{4}$ و $\sqrt{2}$ سه جمله متوالی یک دنباله حسابی باشند، اختلاف مشترک مثبت این دنباله کدام است؟

- (۱) $\sqrt{2}$ (۲) $\frac{\sqrt{2}}{2}$ (۳) $\frac{\sqrt{2}}{4}$ (۴) $\frac{3\sqrt{2}}{2}$

۸۷- مجموع جملات دوم و چهارم یک دنباله حسابی ۸ و حاصل ضرب جملات سوم و نهم آن ۳۲ است. اختلاف مشترک این دنباله کدام است؟

- (۱) $\frac{3}{4}$ (۲) $\frac{2}{3}$ (۳) $\frac{1}{2}$ (۴) $\frac{4}{3}$

 ۸۸- در میان سی جمله اول دنباله حسابی $3, 5, 7, \dots$ و سی جمله اول دنباله حسابی $2, 5, 8, \dots$ چند جمله مساوی وجود دارد؟

- (۱) ۹ (۲) ۱۲ (۳) ۱۱ (۴) ۱۰

 ۸۹- می‌دانیم d اختلاف مشترک جملات دنباله حسابی a_n و $a_1 = d + 1$ است. در صورتی که $\frac{a_1 + a_2}{a_3 + a_4} = \frac{1}{2}$ باشد، جمله پنجم دنباله کدام است؟

- (۱) ۱۱ (۲) ۱۳ (۳) ۱۴ (۴) ۱۶

 ۹۰- واسطه حسابی بین جملات سوم و هشتم دنباله حسابی $2, -2, -6, \dots$ کدام است؟

- (۱) -16 (۲) -12 (۳) ۶ (۴) ۹

ریاضی و آمار (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

کار با داده‌های آماری
نمایش داده‌ها (نمودارهای یک متغیره)
صفحه‌های (۷ تا ۱۰۹)

۹۱- برای بررسی وضعیت تنفسی بیماران مبتلا به کرونا در تهران، از هر بیمارستان دارای بیمار مبتلا به

کرونا در این شهر، ۵ بیمار انتخاب می‌شود. در این بررسی واحد آماری و نمونه کدام است؟

(۱) هر بیمار مبتلا به کرونا - بیماران مبتلا به کرونا که در بیمارستان‌های تهران بستری‌اند.

(۲) هر بیمار مبتلا به کرونا در تهران - بیماران مبتلا به کرونا که در بیمارستان‌های تهران بستری‌اند.

(۳) هر بیمار مبتلا به کرونا در تهران - بیماران انتخاب شده از بیمارستان‌های تهران.

(۴) هر بیمار مبتلا به کرونا - بیماران انتخاب شده از بیمارستان‌های تهران.

۹۲- برای بررسی «نظر دانشجویان یک دانشگاه در مورد مشکلات فرهنگی جامعه» - «تعداد دانشجویانی که در ترم جاری معدل آن‌ها افزایش قابل توجهی

نسبت به ترم قبل داشته است» - «بررسی کیفیت نیمکت‌های یک مدرسه» به ترتیب کدام روش جمع‌آوری داده‌ها مناسب‌تر است؟

(۱) دادگان‌ها - مشاهده - دادگان‌ها (۲) مصاحبه - دادگان‌ها - دادگان‌ها

(۳) دادگان‌ها - دادگان‌ها - مشاهده (۴) مصاحبه - دادگان‌ها - مشاهده

۹۳- در کدام گزینه همه متغیرهای داده شده از یک نوع و یک مقیاس نیستند؟

(۱) جنسیت کارمندان یک اداره - گروه خونی معلمان یک مدرسه - رنگ خودروهای پارک شده در یک پارکینگ

(۲) تعداد تصادفات نوروز امسال در کل کشور - طول یک استخر - وزن نوزادان متولد شده در یک شهر

(۳) میزان تحصیلات مشتریان یک فروشگاه - میزان رضایت دانش‌آموزان یک کلاس از دبیر ریاضی - زمان مکالمه تلفنی

(۴) ارتفاع یک برج - تعداد رتبه‌های ۳ رقمی یک شهر در کنکور سراسری - میزان درآمد ساکنان یک آپارتمان

۹۴- در داده‌های $۱, ۲, ۴, k, ۳, ۵, ۷, ۹, ۱۰$ مد منحصراً به فرد برابر ۱۰ است، میانه این داده‌ها کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۵ (۳) ۴ (۴) ۷

۹۵- در مجموعه اعداد $\{۶۳, ۷۰, ۶۶, ۵۰, ۷۷, ۶۵, ۶۴, x\}$ به‌ازای کدام یک از مقادیر زیر برای x شاخص‌های میانگین و میانه با هم برابر هستند؟

(۱) ۶۴ (۲) ۶۵ (۳) ۶۶ (۴) ۶۸

۹۶- میانگین و واریانس داده‌های یک جامعه به ترتیب از راست به چپ ۱۴۰ و ۴۹ است، تقریباً ۹۶ درصد داده‌ها در کدام فاصله قرار می‌گیرند؟

(۴) ۱۳۰ تا ۱۵۴

(۳) ۱۲۶ تا ۱۵۴

(۲) ۱۲۶ تا ۱۵۰

(۱) ۱۲۰ تا ۱۴۰

۹۷- واریانس ۱۱ داده آماری صفر است. اگر داده‌های ۲۴، ۱۶ و ۲۶ به آن‌ها اضافه شود، میانگین داده‌ها تغییری نمی‌کند. انحراف معیار ۱۴ داده حاصل

کدام است؟

(۴) ۲

(۳) ۱/۵

(۲) ۱/۲۵

(۱) ۰/۷۵

۹۸- واریانس قیمت چند کالای اساسی در سال گذشته ۳۰۰۰ بوده است. امسال ۲۰ درصد به قیمت این کالاها اضافه شده است. واریانس قیمت‌ها امسال

کدام است؟

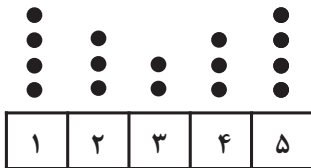
(۴) ۳۲۸۰

(۳) ۳۸۲۰

(۲) ۴۲۳۰

(۱) ۴۳۲۰

۹۹- با توجه به نمودار مقابل، دامنه میان چارکی داده‌ها کدام است؟

(۱) ۱/۵

(۲) ۳

(۳) ۴/۵

(۴) ۳/۵

۱۰۰- کدام گزینه نادرست است؟

(۱) رسم مکعب مستطیل به جای مستطیل خوب نیست، چون ممکن است اطلاعات دقیق را به بیننده انتقال ندهد.

(۲) برای متغیرهای اسمی، نمودار میله‌ای بهتر از بافت نگاشت است.

(۳) زمانی که درصد را گزارش می‌کنیم به شرطی که بیشتر از ۶ مقدار داشته باشیم بهتر است از نمودار دایره‌ای استفاده کنیم.

(۴) نمایش داده‌ها روشی برای کمک به استخراج اطلاعات از داده‌ها با حس بینایی است.

اقتصاد

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فقر و توزیع درآمد
دولت و اقتصاد
بودجه و امور مالی دولت
صفحه‌های ۸۵ تا ۱۰۸

۱۰۱- کدام‌یک از گزینه‌های زیر با تعریف فقر در مباحث توسعه اقتصادی هم‌خوانی ندارد؟

(۱) فقر مطلق، منعکس‌کننده تفاوت در نیازهاست.

(۲) در هر سطحی از درآمد سرانه، هرچه توزیع درآمد در کشوری نسبت به کشور دیگر ناعادلانه‌تر باشد، نرخ فقر در آن کشور بیشتر است.

(۳) افرادی که درآمد آن‌ها از سطح حداقل درآمد معیشتی معین کم‌تر باشد، زیر خط فقر قرار دارند.

(۴) افرادی که قادر به تأمین نیازهای اولیه خود نباشند، فقیر نامیده می‌شوند.

۱۰۲- با فرض جدول مالیاتی زیر:

A	درآمدهای تا «۱۵ میلیون ریال»	معاف از «مالیات»
B	درآمدهای تا «۲۵ میلیون ریال»	با نرخ: ۱۰ درصد نسبت به مازاد «۱۵ میلیون ریال»
C	درآمدهای تا «۳۵ میلیون ریال»	با نرخ: ۱۵ درصد نسبت به مازاد «۲۵ میلیون ریال»
D	درآمدهای تا «۶۵ میلیون ریال»	با نرخ: ۱۸ درصد نسبت به مازاد «۳۵ میلیون ریال»
E	درآمدهای بالاتر از «۶۵ میلیون ریال»	با نرخ: ۲۴ درصد نسبت به مازاد «۶۵ میلیون ریال»

الف) میزان «مالیات ماهانه» تولیدکننده‌ای

که در ماه: ۸۵ میلیون ریال درآمد دارد،

کدام است؟

(ب) میزان مانده خالص ماهانه او چقدر است؟

(ج) نام «نرخ مالیاتی» مورد محاسبه چیست؟

(د) چنانچه این شخص $\frac{1}{3}$ مانده خالص ماهانه خود را در سرمایه‌گذاری جدید به کار گیرد، چه مقدار از این مانده برای سایر هزینه‌های او باقی خواهد ماند؟

(۱) الف) (۱۲,۷۰۰,۰۰۰، ب) (۷۲,۳۰۰,۰۰۰، ج) تصاعدی طبقه‌ای، د) (۴۸,۲۰۰,۰۰۰)

(۲) الف) (۱۷,۲۰۰,۰۰۰، ب) (۷۳,۲۰۰,۰۰۰، ج) تصاعدی طبقه‌ای، د) (۴۸,۲۰۰,۰۰۰)

(۳) الف) (۱۲,۷۰۰,۰۰۰، ب) (۷۳,۲۰۰,۰۰۰، ج) تصاعدی کلی، د) (۴۲,۸۰۰,۰۰۰)

(۴) الف) (۱۷,۲۰۰,۰۰۰، ب) (۷۲,۳۰۰,۰۰۰، ج) تصاعدی کلی، د) (۴۲,۸۰۰,۰۰۰)

۱۰۳- ارائه لوایح قانونی به مجلس برای ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی، مربوط به کدام‌یک از محورهای فعالیت دولت در عرصه اقتصاد جامعه است؟

(۱) عرضه کالاها و خدمات

(۲) وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد

(۳) سیاست‌های مالی و ایجاد امکانات اعتباری برای تولیدکنندگان کالاهای تکمیلی و سرمایه‌ای

(۴) تسهیلات اعتباری بانکی، جهت صدور کالا و تأمین ارز برای واردات کالاهای ضروری و اساسی

۱۰۴- جدول زیر وضعیت توزیع درآمد کشور فرضی A، در طول سال ۲۰۱۹ میلادی را نشان می‌دهد، با توجه به این جدول:

جدول وضعیت توزیع درآمد کشور A در سال ۲۰۱۹ میلادی	
سهم دهک اول	۲ درصد
سهم دهک دوم	۴ درصد
سهم دهک سوم	۶ درصد
سهم دهک چهارم	؟
سهم دهک پنجم	۸ درصد
سهم دهک ششم	۱۱ درصد
سهم دهک هفتم	؟
سهم دهک هشتم	۱۴ درصد
سهم دهک نهم	۱۷ درصد
سهم دهک دهم	؟
۱۰۰ درصد جمعیت کشور	۱۰۰ درصد درآمد ملی

الف) سهم دهک‌های چهارم، هفتم و دهم به ترتیب کدام است؟

ب) عدد مربوط به شاخص وضعیت توزیع درآمد این کشور کدام است؟

ج) چنانچه درآمد ملی این کشور در سال ۲۰۱۹ میلادی، برابر با ۹۵ هزار میلیارد دلار

باشد، سهم دهک‌های پنجم و دهم از این درآمد ملی، چند میلیارد دلار است؟

۱) الف) ۷-۱۲-۱۹، ب) ۹/۵، ج) ۷,۶۰۰-۱۸,۰۵۰

۲) الف) ۷-۱۲-۱۹، ب) ۹/۵، ج) ۷,۶۰۰-۱۸,۰۵۰

۳) الف) ۶-۱۰-۲۱، ب) ۱۰/۵، ج) ۶,۷۰۰-۱۹,۹۵۰

۴) الف) ۶-۱۰-۲۱، ب) ۱۰/۵، ج) ۱۹,۹۵۰-۶,۷۰۰

۱۰۵- کدام گزینه بیانگر پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟

الف) نفت خام، ... است و همان‌طور که فروش فرش و اثاث خانه برای خانوار ... به‌شمار رود، صادرات و فروش نفت نیز ... محسوب ...

ب) در چه صورت دولت می‌تواند برای جبران کسری بودجه خود از داخل یا خارج کشور استقراض کند؟

ج) در چه صورت مالیات به‌عنوان یکی از ابزارهای مؤثر در رفع نابرابری‌های اقتصادی - اجتماعی شناخته می‌شود؟

د) در میان انواع مالیات‌ها بر اساس پایه مالیاتی، مالیات ... به دولت اجازه می‌دهد تا افراد غنی را از افراد فقیر تمییز دهد، گاهی نیز دولت مالیاتی را با هدف بازدارندگی از یک رفتار خاص وضع می‌کند که آن تحت عنوان ... اخذ می‌گردد.

۱) الف) یک کالای کانی و معدنی - باید درآمد - هزینه - می‌شود. ب) اگر منابع درآمدی، تکافوی هزینه‌های دولت را نکند. ج) در صورتی که تمام افراد،

مالیات در نظر گرفته شده را پرداخت کنند. د) غیرمستقیم، مالیات بر ارزش افزوده

۲) الف) ثروت عمومی - نباید درآمد - درآمد - نمی‌شود. ب) اگر منابع درآمدی، تکافوی هزینه‌های دولت را نکند. ج) در صورتی که عدالت مالیاتی مورد توجه قرار گیرد. د) مستقیم، مالیات بر فروش

۳) الف) یک کالای کانی و معدنی - باید درآمد - هزینه - می‌شود. ب) اگر در جهت توسعه کشور باشد. ج) در صورتی که عدالت مالیاتی مورد توجه قرار گیرد. د) مستقیم، مالیات بر فروش

۴) الف) ثروت عمومی - نباید درآمد - درآمد - نمی‌شود. ب) اگر در جهت توسعه کشور باشد. ج) در صورتی که تمام افراد، مالیات در نظر گرفته شده را پرداخت کنند. د) غیرمستقیم، مالیات بر ارزش افزوده

۱۰۶- با توجه به جدول مالیاتی زیر، اگر درآمد ماهیانه فردی ۷,۵۰۰ ریال باشد، به‌ترتیب:

حدود درآمدی	نرخ A	نرخ B
درآمدهای تا ۵۰۰۰ ریال در ماه	با نرخ ۵ درصد	با نرخ ۶ درصد
درآمدهای تا ۶۰۰۰ ریال در ماه	با نرخ ۷ درصد	با نرخ ۶ درصد
درآمدهای تا ۷۰۰۰ ریال در ماه	با نرخ ۱۰ درصد	با نرخ ۶ درصد
درآمدهای تا ۸۰۰۰ ریال در ماه	با نرخ ۱۳ درصد	با نرخ ۶ درصد
درآمدهای تا ۱۰,۰۰۰ ریال در ماه	با نرخ ۱۵ درصد	با نرخ ۶ درصد

الف) مالیات سالیانه پرداختی او براساس نرخ ثابت، چند ریال است؟

ب) مانده خالص ماهیانه فرد براساس نرخ تصاعدی، چند ریال است؟

۱) الف) ۵,۴۰۰، ب) ۵,۶۲۵

۲) الف) ۴,۵۰۰، ب) ۵,۶۲۵

۳) الف) ۵,۴۰۰، ب) ۶,۵۲۵

۴) الف) ۴,۵۰۰، ب) ۶,۵۲۵

۱۰۷- در جامعه‌ای به علت بالا رفتن نرخ تورم، میانگین قیمت فروش هر لیتر شیر و فرآورده‌های آن به شدت افزایش یافته است و دولت برای جلوگیری از آسیب‌های آتی و بیماری‌های ناشی از مصرف نکردن شیر، با وجود این که قیمت تمام‌شده آن برای تولیدکنندگان هر واحد ۱۱,۰۰۰ تومان است، قیمت فروش آن به مصرف‌کننده را ۹,۵۰۰ تومان اعلام کرده است:

(الف) مبلغی که دولت به‌عنوان زیان تولیدکننده می‌پردازد، چه نام دارد؟

(ب) این مبلغ از قیمت شیر چقدر است و جزو کدام دسته از درآمدها یا مخارج عمومی دولت است؟

(۱) الف) یارانه، ب) ۲۰,۵۰۰ تومان - پرداخت‌های انتقالی از هزینه‌های جاری

(۲) الف) مالیات غیرمستقیم، ب) ۲۰,۵۰۰ تومان - مالیات بر فروش

(۳) الف) مالیات غیرمستقیم، ب) ۱,۵۰۰ تومان - مالیات بر فروش

(۴) الف) یارانه، ب) ۱,۵۰۰ تومان - پرداخت‌های انتقالی از هزینه‌های جاری

۱۰۸- چند مورد از عبارات زیر در ارتباط با بودجه درست است؟

الف) بودجه، برنامه بلندمدت یکساله است که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای وصول شده، آمده است.

ب) بودجه دولت مهم‌ترین و اساسی‌ترین سند در دستگاه مالی و اداری کشور است.

ج) بودجه دولت، مجوزهای قانونی دولت برای کسب درآمد و هزینه را تعیین می‌کند.

د) بودجه یکی از ابزارهای کنترلی دولت بر مجلس است.

۱ (۱) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴)

۱۰۹- در یک کشور فرضی، دولت مخارج عمومی بودجه سال آتی را به شرح زیر تنظیم کرده است:

الف) اگر میزان درآمدهای سال آتی مبلغ ۶۰ میلیارد واحد پولی پیش‌بینی شده باشد، کشور در سال آینده با چه وضعیتی روبه‌رو خواهد بود؟

ب) به ترتیب (از راست به چپ)، میزان سرمایه‌گذاری زیر بنایی، هزینه‌های جاری و سرمایه‌گذاری مولد و اجتماعی چند میلیارد واحد پولی است؟

میزان مخارج (به میلیارد واحد پولی)	پیش‌بینی مخارج سال آتی
۵	۱- هزینه بازسازی و ساخت ۲۰۰۰ واحد مدرسه
۳	۲- سرمایه‌گذاری برای تولید محصولات دامی و لبنیات
۷	۳- گسترش تولید خودروهای ساخت داخل
۱۲	۴- ایجاد کارخانه فولادسازی برای تولید ورق آهن مورد نیاز کارخانه‌های خودروسازی و یخچال‌سازی
۲۰	۵- پرداخت حقوق کارکنان دستگاه‌های دولتی
۲	۶- ساخت دو دانشگاه پزشکی برای تأمین کادر درمان به علت شیوع بیماری‌های ویروسی
۱۷	۷- ایجاد نیروگاه برق جدید با استفاده از انرژی باد
۲/۵	۸- هزینه‌های حمل و نقل، اجاره، آب، برق، تلفن و ملزومات اداری

(۱) الف) بودجه متوازن، ب) ۲۹-۲۰-۱۰-۷ (۲) الف) کسری بودجه، ب) ۳۶-۲۰-۳-۷/۵

(۳) الف) کسری بودجه، ب) ۲۹-۲۲/۵-۱۰-۷ (۴) الف) بودجه متوازن، ب) ۳۶-۲۲/۵-۳-۷/۵

۱۱۰- به ترتیب، عبارات‌های کدام گزینه بیانگر پاسخ درست پرسش‌های زیر است؟

الف) عبارت «دولت‌ها سعی می‌کنند با افزایش ظرفیت تولیدی و امکانات کشور، رونق اقتصادی (و رفاه مردم) را نسبت به گذشته بیشتر کنند و همچنین در رقابت جهانی از دیگر اقتصادها عقب نمانند.» به کدام یک از اهداف اقتصادی دولت می‌پردازد؟

ب) بهترین راه تحریک تقاضای کل که در زمان رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند، کدام است؟

ج) به ترتیب، رسیدگی به وضعیت حساب‌های وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی وظیفه کدام نهاد است و چه ارگانی بر کار این نهاد نظارت دارد؟

د) به ترتیب، موارد زیر در ارتباط با کدام نوع مالیات است؟

«مالیات بر اتومبیل، مالیات بر حقوق، مالیات بر مصرف دخانیات»

(۱) الف) رشد و پیشرفت اقتصادی، ب) افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی، ج) دیوان محاسبات - مجلس شورای اسلامی، د) مالیات بر دارایی و ثروت - مالیات بر درآمد - مالیات بر فروش

(۲) الف) اشتغال کامل، ب) افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی، ج) مرکز خزانه‌داری - هیئت دولت، د) مالیات بر دارایی و ثروت - مالیات بر درآمد - مالیات بر فروش

(۳) الف) رشد و پیشرفت اقتصادی، ب) کاهش در مخارج دولت و افزایش مالیات، ج) مجلس شورای اسلامی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، د) مالیات بر نقل و انتقالات دارایی - مالیات بر دارایی و ثروت - عوارض

(۴) الف) اشتغال کامل، ب) کاهش مخارج دولت و افزایش مالیات، ج) دیوان محاسبات - مجلس شورای اسلامی، د) مالیات بر نقل و انتقالات دارایی - مالیات بر دارایی و ثروت - عوارض

علوم و فنون ادبی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲) و ژنی
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

۱۱۱- کدام موارد درباره آثار و زندگی جمال‌زاده کاملاً صحیح هستند؟

الف) آغازگر داستان‌نویسی فارسی به شکل نوین است.

ب) در سال ۱۳۰۱، «جعفرخان از فرنگ برگشته» را نوشت که یکی از آثار پیشرو نثر معاصر بود.

ج) سبک را بر محتوا ترجیح می‌دهد.

د) سال‌ها در دانشگاه تهران به تدریس پرداخت.

ه) از اساتید زین‌العابدین مراغه‌ای و دهخدا بود.

الف - ه) (۲) الف - ج) (۳) ب - ج) (۴) ب - د)

۱۱۲- انتساب کدام آثار به پدیدآورنده آن غلط است؟

(۱) مهاجر کوچک: رضا رهگذر - زمین سوخته: احمد محمود

(۲) جای پای خون: سیدمهدی شجاعی - دری به خانه خورشید: هوشنگ گلشیری

(۳) دهکده پرملال: امین فقیری - بی‌بال‌پریدن: قیصر امین‌پور

(۴) شهری چون بهشت: سیمین دانشور - خواب ارغوانی: سیدعلی موسوی گرمارودی

۱۱۳- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد کاملاً درست‌اند؛ به‌جز:

(۱) شعر اخوان ثالث شعری اجتماعی است و حوادث زندگی مردم را در خود منعکس می‌کند.

(۲) علی اسفندیاری را به دلیل نوآوری در اصول و ضوابط شعر سنتی و تکامل تجدیدی که از مشروطه آغاز شده بود، «پدر شعر نو» دانسته‌اند.

(۳) نیما از کسانی است که کوشید تا شعر را به هنجار نثر و سادگی نزدیک کند. منظومه «ققنوس» او بیانیه شعر نو فارسی است.

(۴) اخوان ثالث از موفق‌ترین رهروان شعر نیماست، او در بیشتر مجموعه‌ها مثل «زمستان» زبانی نمادین دارد.

۱۱۴- کدام گزینه درباره ویژگی‌های نثر دوره انقلاب اسلامی صحیح نیست؟

(۱) تکامل ادبیات داستانی برخلاف شعر، تا حدودی به‌طور طبیعی رواج یافت.

(۲) ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود، در داستان کوتاه جلوه‌گر شد.

(۳) دوران جنگ، دوران اوج شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود.

(۴) دهه هفتاد شمسی و پس از آن، دوران گرایش به خاطره‌نگاری و زندگی‌نامه‌نویسی است.

۱۱۵- کدام موارد درباره هنرمندان دوره انقلاب صحیح نیست؟

الف) قیصر امین‌پور با سرودن آثاری چون تنفس صبح، در کوچه آفتاب و ظهر روز دهم جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد.

ب) از مهم‌ترین حوزه‌های کاری محمدرضا سرشار، فعالیت در نشریات تخصصی و مباحث پژوهشی ادبیات کودک و نوجوان است.

ج) سیدمهدی شجاعی با مجلاتی مانند جمهوری اسلامی، رشد جوان و صحیفه همکاری داشت.

د) سلمان هراتی، شاعر و معلم نواندیش، در سال ۱۳۶۰ در سن جوانی بر اثر حادثه رانندگی جان خود را از دست داد.

الف، د) (۲) ب، ج) (۳) ج، د) (۴) ب، د)

۱۱۶- رکن اول در همه ابیات مشمول اختیار وزنی شده است؛ به جز:

از چنین روی در به روی فرار	(۱) آن نه صاحب نظر بود که کند
عقل پی توتیا خاک سپاهان برد	(۲) منم که تا جای من خاک سپاهان بود
که قمر چون رخ منیر تو نیست	(۳) نه خود اندر زمین نظیر تو نیست
که مرا بی می و معشوق به سر می نرود	(۴) در من این عیب قدیمست و به در می نرود

۱۱۷- در کدام بیت اختیار وزنی «ابدال» به کار رفته است؟

گناهکار چنین را چنان عذاب فرست	(۱) چو دورم از تو رقیبی فرست قاصد من
گرت به جانب خواجهو نظر نمی باشد	(۲) به حسن خویش تو را چون نظر بود چه عجب
هر آنچه گفت نکرد و هر آنچه کشت نخورد	(۳) دراز قصه نگویم حدیث جمله کنم
مگس گزیر نباشد زمانی از شکرش	(۴) رقیب اگر به جفا باز دارم ز درش

۱۱۸- کدام ابیات فاقد اختیار شاعری مقابل آن ها هستند؟

با چنین حسن و لطافت چون کند پرهیزگاری (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن)	الف) رفتنش دل می ربايد گفتنش جان می فزاید
هر کو به شر کند میل او خود بشر نباشد (بلند بودن هجای پایان مصراع)	ب) ما را نظر به خیر است از حسن ماه رویان
گر به توانگری رسد، نوبتی از گدایت (قلب)	ج) سر به سریر سلطنت، بنده فرو نیاورد
گو بگو از لب شکر بارش (ابدال)	د) هر چه زان تلخ تر بخواهد گفت
	(۱) الف - ج
	(۲) ب - ج
	(۳) ب - د
	(۴) الف - د

۱۱۹- در کدام بیت اختیارات وزنی بیشتری یافت می شود؟

رسید نامه صدرالزمان به دست صبا	(۱) چنان که دوشم بی زحمت کبوتر و پیک
مفرح از زر و یاقوت به برد سودا	(۲) معانیش همه یاقوت بود و زر یعنی
فسردگان ز کجا و دم صفا ز کجا	(۳) فسردگان را همدم چگونه برسام
ولیک از آن نتوان یافت لذت خرما	(۴) درخت خرما از موم ساختن سهل است

۱۲۰- در کدام بیت اختیار وزنی «ابدال» به کار نرفته است؟

که نه اندر عقبش گرد ندامت برخواست	(۱) که شنیدی که برانگیخت سمند غم عشق
دانستی و ای کاش نمی دانستی	(۲) در عاشقی خویش مرا شهره شهر
صحرای پر آتش است و دریای پر آب	(۳) چشم و دل من ز هجرت ای در خوشاب
که راست تاب تماشایت ای بدیع جمال	(۴) صبا ز روی تو گیرم نقاب بردارد

علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های «آشنا»

تاریخ ادبیات قرن چهاردهم
(دوره معاصر و انقلاب اسلامی)
اختیارات شاعری (۲): وژنی
صفحه‌های ۶۶ تا ۸۷

۱۲۱- منظور از ادبیات معاصر کدام آثار ادبی هستند؟

(۱) آثار دوران پهلوی اول و دوم

(۲) شعر بعد از نیما و نثر بعد از قائم‌مقام

(۳) آثاری که در دوران قاجار و پهلوی پدید آمده‌اند.

(۴) آثار ادبی که پس از مشروطیت پدید آمده‌اند.

۱۲۲- چه مسئله‌ای سبک شعر پروین اعتصامی را از دیگران متمایز می‌کند؟

(۱) شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آن‌ها

(۲) انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی به زبان ادبی

(۳) جاری‌ساختن نقد اجتماعی در بستر طنز و مناظره

(۴) واردکردن مشکلات و مضامین مربوط به زنان در شعر

۱۲۳- با توجه به محتوای شعر زیر، این‌گونه اشعار در کدام‌یک از دوره‌های چهارگانه شعر نو بیشتر رواج داشته است؟

«سرآمد روزها با تشنگی بر مردم صحرا، / گروه تشنگان در پیچ افتادند: / آیا این / همان ابر است کاندر پی هزاران روشنی دارد؟ / و آن پیر دروگر

گفت با لبخند زهرآگین: / فضا را تیره می‌دارد، ولی هرگز نمی‌بارد.»

(۱) دوره سوم

(۲) دوره چهارم

(۳) دوره اول

(۴) دوره دوم

۱۲۴- مصداق عبارت زیر در کدام گزینه دیده می‌شود؟

«طرح اسوه‌های تاریخی از درون‌مایه‌های رایج در شعر دوره انقلاب است.»

(۱) از راست صدای گفت‌وگو می‌آید / وز چپ همه بانگ‌های و هو می‌آید / بیگانه ز هر دو من سراپا گوشم / کاواز تو از کدام سو می‌آید؟

(۲) مرد غریبه گفت پدر از سفر رسید / شب‌های انتظار گذشت و سحر رسید / کودک ولی برای همیشه به خواب رفت / وقتی که دید قصه بابا به سر رسید

(۳) گفتم که چرا دشمنت افکند به مرگ؟ / گفتا که چه دوست بود خرسند به مرگ / گفتم که وصیتی نداری؟ خندید / یعنی که همین بس است

لبخند به مرگ

(۴) موسیقی شهر بانگ رودارود است / خنیاگری آتش و رقص دود است / بر خاک خرابه‌ها بخوان قصه جنگ / از چشم عروسکی که خون‌آلود است

۱۲۵- در بیت زیر، با توجه به اختیارات شاعری تعداد هجاهای بلند و کشیده به ترتیب، کدام است؟

«از پای فتادیم چو آمد غم هجران

در درد بمردیم چو از دست دوا رفت»

(۱) ده، پنج

(۲) ده، شش

(۳) یازده، چهار

(۴) یازده، پنج

۱۲۶- در همه ابیات به استثنای ... اختیار «آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن» یافت می شود.

(۱) گوشوار زر و لعل ار چه گران دارد گوش	دور خوبی گذران است نصیحت بشنو
(۲) تو مگر بر لب آبی به هوس بنشینی	ورنه هر فتنه که بینی همه از خودبینی
(۳) من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم	محتسب داند که من این کارها کمتر کنم
(۴) چه کنی گوش که در دهر چو من شیدا نیست	نیست این جز سخن بوالهوس رعنائی

۱۲۷- در کدام بیت شاعر از اختیار وزنی هجای پایان مصراع بهره برده است؟

(۱) این قصه عجب شنو از بخت واژگون	ما را بکشت یار به انفاس عیسوی
(۲) دلم را داغ عشقی بر جبین نه	زبانم را بیانی آتشی ده
(۳) گر روی پاک و مجرد چو مسیحا به فلک	از چراغ تو به خورشید رسد صد پرتو
(۴) نه سر زلف خود اول تو به دستم دادی	بازم از پای درانداخته ای، یعنی چه

۱۲۸- در هجاهای پایانی دو مصراع کدام بیت از اختیار وزنی پایان مصراع استفاده نشده است؟

(۱) نقش خیال روی تو تا وقت صبحدم	بر کارگاه دیده بی خواب می زدم
(۲) ابروی یار در نظر و خرقه سوخته	جامی به یاد گوشه محراب می زدم
(۳) چشمم به روی ساقی و گوشم به قول چنگ	فالی به چشم و گوش در این باب می زدم
(۴) شور شراب عشق تو آن نفسم رود ز سر	کاین سر پر هوس شود خاک در سرای تو

۱۲۹- در کدام گزینه هجای پایانی اختیار وزنی دارد؟

(۱) زهی در پا که آکندی ز گوهر	که هر قطره نبود انبار دیگر
(۲) ای نور چشم من سخنی هست گوش کن	چون ساغرت پرست، بنوشان و نوش کن
(۳) پا برهنه خرد از مجلس ما دوش گریخت	چون که بیرون ز حد عقل و گمانیم همه
(۴) تیر عاشق کش ندانم بر دل حافظ که زد	آن قدر دانم که از شعر ترش خون می چکد

۱۳۰- منظومه زیر، با همه ابیات، قرابت مفهومی دارد؛ به جز:

«و خدایی که در این نزدیکی است

لای این شب بوها

پای آن کاج بلند»

(۱) بی دلی در همه احوال خدا با او بود	او نمی دیدش و از دور خدایا می کرد
(۲) به هر کاری که باشد تا توانی	خدا را یاد کن دیگر تو دانی
(۳) من چرا گرد جهان گردم چو دوست	در میان جان شیرین من اوست
(۴) جان، طالب جمال دل افروز یار ماست	غافل که یار ما همه دم در کنار ماست

علوم و فنون ادبی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل یکم
فصل دوم
(درس‌های ۱ تا ۶)
صفحه‌های ۵ تا ۵۶

۱۳۱- باتوجه به اوضاع ادبی قرن هفتم هجری، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) با از بین رفتن خلافت عباسی، توجه به زبان فارسی افزایش یافت.
- (۲) طبقات ناصری، از نثرهای این دوره است که به سبک دشوار و پیچیده نگاشته شده است.
- (۳) انتقال قدرت از خراسان به مرکز ایران، باعث رونق ادبیات در آن نواحی شد.
- (۴) غزل که زبان دل و عشق بود، در ادبیات این دوره رواج بسیاری یافت.

۱۳۲- چند مورد از نویسندگان آثار زیر درست معرفی شده‌اند؟

«جامع‌التواریخ: حمدالله مستوفی - تاریخ جهانگشا: عطاملک جوینی - اخلاق‌الاشراف: عبید زاکانی - مکاتیب: فخرالدین عراقی - محاکمه‌اللغتنین: امیرعلیشیر نوایی - انوار سهیلی: ملاحسین واعظ کاشفی»

- (۱) دو مورد (۲) سه مورد (۳) چهار مورد (۴) پنج مورد

۱۳۳- کدام ابیات با ویژگی‌های فکری سبک عراقی، کاملاً منطبق هستند؟

الف) دل چو از پیر خرد نقل معانی می‌کرد	عشق می‌گفت به شرح آنچه بر او مشکل بود
ب) خرد رهنمای و خرد رهگشای	خرد دست گیرد به هر دو سرای
ج) رضا به داده بده وز جبین گره بگشای	که بر من و تو در اختیار نگشاده‌ست
د) شادی و خوشی امروز به از دوش کنم	بچشم دست زخم نعره و اخروش کنم
هـ) این جهان زندان و ما زندانیان	حفره کن زندان و خود را وارهان
- (۱) الف - ج - هـ (۲) الف - د - هـ (۳) ب - ج - د (۴) ب - د - هـ

۱۳۴- وزن کدام بیت با بیت زیر یکسان است؟

«هر که دولت یافت شست از لوح خاطر نام ما»	اوج دولت طاق نسیان است در ایام ما»
(۱) درد کز دل خاست درمانیش نیست	خون که دلبر ریخت تاوانیش نیست
(۲) من این کوشش که در تسخیر آن خودکام می‌کردم	اگر وحشی غزالی بود او را رام می‌کردم
(۳) گر نباشی دوست دارم دوست دارم همچنان	ز آنکه من بی این تمنا دوست می‌دارم تو را
(۴) صوفی از زندان بیوشد می که در خلوت بنوشد	شد کهن بالای خم‌ها خرقه‌اش تا کی بیوشد

۱۳۵- وزن کدام بیت از ۴ بار تکرار «مفاعیلن» ساخته شده‌است؟

(۱) سرانگشت تحیر بگزد عقل به دندان	چون تأمل کند این صورت انگشت‌نما را
(۲) خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد	یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود
(۳) به مغرب سینه مالان قرص خورشید	نهان می‌گشت پشت کوهساران
(۴) جهان طور است و من موسی که من بی‌هوش و اورقصان	ولیکن این کسی داند که بر میقات من گردد

۱۳۶- در کدام بیت مشبه برتر از مشبه به معرفی شده است؟

- ۱) نماز شام به بام ار کسی نگاه کند
- ۲) دلم ابروی تو را می‌طلبید پیوسته
- ۳) جعد مسلسلی که ز باد صبا شکست
- ۴) دل دوستان جمع بهتر که گنج

۱۳۷- کدام بیت دارای مجاز و فاقد تشبیه است؟

- ۱) به چندین سوزن الماس حیران است مژگانش
- ۲) نفس چون تیر بر سنگ آید از دل چون بود سنگین
- ۳) با دوست باش گر همه آفاق دشمنند
- ۴) ذوق دل بخشد سخن‌های همام از بهر آنک

۱۳۸- تعداد تشبیه در کدام بیت متفاوت است؟

- ۱) گر تو شرح کتاب حسن کنی
- ۲) یزید عشق تو هر روز تشنه خون ریزد
- ۳) به بارگاه سلیمان روح، هدهد عقل
- ۴) ایا دستور هامان‌وش که نمودی شدی سرکش

۱۳۹- در کدام بیت مجاز دیده نمی‌شود؟

- ۱) بنموده تیره روزم ستم سیاه چشمی
- ۲) چه شود که راه یابد سوی آب تشنه کامی
- ۳) همه موسم تفرج به چمن روند و صحرا
- ۴) چه شود که از ترحم دمی ای سحاب رحمت

۱۴۰- بیت کدام گزینه با ابیات زیر قرابت معنایی دارد؟

- «مرد آزاده در میان گروه
محترم آن گهی تواند بود
۱) گر سرو با تو لاف زد آزاده‌اش مخوان
۲) تا توان در کنج عزلت با سر آزاده زیست
۳) بود ز آب و زمین بی‌نیاز حاصل ما
۴) قبای ناز بر دوشی به استغنا در آغوشی

- دو ابروان تو گوید مگر هلال این است
ماه نو گرچه شب و روز نباید طلبید
با رنگ و بوی قیمت مشک ختا شکست
خزینه تهی به که مردم به رنج

- که از پای که بیرون آورد خار تمنی را
دلی از موم باید نغمه نازک شنیدن را
کاو مرهم است اگر دگران نیش می‌زنند
جان او سیراب از انفاس اصحاب دل است

- مهر و مه چون ورق در آن برود
حسین دل را در کربلای اندیشه
خبر ز عرش عظیم آرد از سبای حروف
تو فرعون و چون قارون به مال است افتخار تو

- بنموده مو سپیدم صنم سپید رویی
چه شود که کام جوید ز لب تو کامجویی
تو قدم به چشم من نه بنشین کنار جویی
من خشک‌لب هم آخر ز تو تر کنم گلوئی

- گر چه خوش خو و عاقل و داناست
که از ایشان به مالش استغناست»
آزاده نیست هر که گرفتار دعوی است
خویش را عاقل چرا در دام صحبت افکند؟
که تخم مردم آزاده، دامن افشانی است
پر از کین گوشه چشمی عتاب آمیز ایمایی

عربی زبان قرآن (۳) و (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

عربی زبان قرآن (۳)

ثلاث قصص قصيرة

درس ۳

صفحه‌های ۳۷ تا ۴۲

عربی زبان قرآن (۲)

مواعظ قيمة / صناعة التلميح في

الأدب الفارسي / عجائب المخلوقات

درس ۱ تا پایان درس ۳

صفحه‌های ۱ تا ۴۴

■ عین الأصحّ و الأدقّ في الجواب للترجمة من أو إلى العربية (۱۴۱ - ۱۴۴)

۱۴۱- «التفريق بين الأولاد من أخطر الظواهر التي كان نبينا العظيم يحذر الآباء والأمهات منها دائماً!»:

(۱) تفاوت قائل شدن میان فرزندان، از پدیده‌های بسیار خطرناکی بود که پیامبر عظیم‌الشأن ما پدران و مادران را همواره از آن بازمی‌داشت!

(۲) فرق گذاشتن بین فرزندان، از خطرناکترین پدیده‌هاست و پیامبر بزرگمان همیشه والدین را از آن تحذیر می‌کرد!

(۳) از خطرناکترین پدیده‌هایی که پیامبر بزرگ ما پدران و مادران را بدان هشدار دائمی می‌داد، تفاوت قائل شدن بین فرزندان است!

(۴) فرق گذاشتن میان فرزندان، از خطرناکترین پدیده‌هایی است که پیامبر بزرگمان همواره پدرها و مادرها را بدان هشدار می‌داد!

۱۴۲- «بعد أربعين عاماً قد علمتُ أنّ من أهدى إليّ عيوبي فهو خير إخواني في الحياة فعليّ تبجيله!»:

(۱) بعد از ۴۰ سال دانسته‌ام که هرکس عیب‌هایم را به من هدیه کرد پس او بهترین دوستم در زندگی است که باید بزرگ داشته شود!

(۲) پس از ۴۰ سال دانسته‌ام که هرکس عیب‌هایم را به من هدیه کند پس او بهترین دوستانم در زندگی است، بنابراین باید او را بزرگ دارم!

(۳) بعد از ۴۰ سالگی دانسته‌ام کسانی که عیب‌هایم را به من هدیه می‌کردند همان دوستان خوبم در زندگی بودند پس باید آن‌ها را بزرگ بدارم!

(۴) پس از اینکه ۴۰ ساله شدم دانستم که هرکس عیب‌های مرا به من هدیه کند او از بهترین دوستان من در زندگی است، بنابراین باید بزرگش بدارم!

۱۴۳- عین الصحیح:

(۱) سيمتلى الملعبان كلاهما بالمتفرجين قبل الساعة الثانية!: هر یک از دو ورزشگاه را قبل از ساعت دو از تماشاچیان پُر خواهند کرد!

(۲) قد سُجّلت أسماء أشهر لاعبي كرة القدم في العالم في قائمة!: اسم‌های مشهورترین بازیکنان فوتبال در جهان در لیستی ثبت شده است!

(۳) إنّ ظواهر الطبيعة تُعلّمنا درساً لا يُنسى و هو إثبات قدرة الله!: بی‌گمان پدیده‌های طبیعی درسی به ما آموخته‌اند که فراموش نمی‌شود و آن اثبات قدرت خداست!

(۴) شاهدتُ شرطيّ المرور و هو يصفر حتى تتوقف السيّارات!: پلیس راهنمایی و رانندگی را دیدم در حالی که سوت می‌زد تا خودروها را متوقف کند!

١٤٤- «کشاورز آرزو دارد از میوه درخت بخورد اما آن معمولاً پس از ده سال میوه می‌دهد»:

(١) یأملُ الفلاح أن يأكل من ثمرة الشجرة ولكنها تُثمر عادةً بعد عشر سنوات!

(٢) الفلاح يأمل أن يأكل من ثمر شجرتها مع أنها تُثمر بعد عشر سنوات عادةً!

(٣) يرجو المزارع أن يأكل من ثمرة الشجرة ولكن الشجرة ثمارها بعد عشر سنة عادةً!

(٤) إن المزارع يرجو أن يأكل من ثمار الشجرة مع أنها تُثمر عموماً بعد السنة العاشرة!

١٤٥- **عَيْنُ الْخَطَأِ فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ:** « **إِنَّ الصَّالِحِينَ مُتَوَاضِعُونَ أَمَامَ أَقْرِبَائِهِمْ وَ أَصْدِقَائِهِمْ وَ جِيرَانِهِمْ!** »

(١) جيران: اسم - جمع مكسّر أو جمع تكسير (مفردة: جار) - مذکر - معرب

(٢) أقرباء: جمع مكسّر (مفردة: قَرِيب) - معرب / مضاف اليه و مجرور بالكسرة

(٣) الصّالِحِينَ: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة: الصّالِح) - معرب / اسم (إِنَّ) و منصوب

(٤) مُتَوَاضِعُونَ: اسم فاعل (فعله المضارع: يَتَوَاضَعُ؛ له ثلاثة حروف أصلية و ثلاثة حروف زائدة)

١٤٦- **عَيْنُ الْخَطَأِ فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:**

(١) لَمْ يُجَلِّسِ الْأَبُ بِنْتَهُ عِنْدَهُ فِي الْمَجْلِسِ!

(٢) بُنَيْتِي! لَا تَرْفَعِي صَوْتَكَ فَوْقَ صَوْتِ مَنْ تَتَكَلَّمِينَ مَعَهَا!

(٣) إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعْجَبَ بِنَفْسِهِ لِأَنَّهُ يَتَكَبَّرُ عَلَى الْأَخْرَيْنِ!

(٤) كَانَ الْأَبُ يُقَدِّمُ مَوَاعِظَ قِيَمَةً لَوْلَدِهِ تَهْدِيهِ إِلَى الصِّرَاطِ الْمُسْتَقِيمِ!

١٤٧- **عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاقَاتِ:** تلتزموا بالعلم و الإيمان فـ هما إلى السعادة في الدارين!

(١) مَنْ / إِنَّ / يُوصِلَانِكُمْ

(٢) مَنْ / أَنْ / يُوصِلَاكُمْ

(٣) إِنْ / أَنْ / يُوصِلَاكُمْ

(٤) إِنْ / إِنَّ / يُوصِلَانِكُمْ

١٤٨- **عَيْنُ مَا لَيْسَ فِيهِ اسْمُ الْمَبَالِغَةِ:**

(١) النَّفْسُ اللَّوَامَةُ هِيَ الَّتِي تَقُومُ بِمُحَاسَبَةِ الْإِنْسَانِ دَائِمًا!

(٢) لَنَا جِدَّةٌ حَنَانَةٌ يُحِبُّهَا كُلٌّ مِنْ قَدْ رَأَاهَا مَرَّةً وَاحِدَةً!

(٣) إِنَّ هَذَا الرَّجُلَ مَكَّارٌ وَ لَا تُشَاهِدُ فِيهِ صِدَاقَةً!

(٤) يَا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَ اغْلِظْ عَلَيْهِمْ!

١٤٩- **عَيْنُ كَلِمَةٍ «خَيْرٍ» تَخْتَلِفُ فِي النُّوعِ وَ الْمَفْهُومِ:**

(١) قَدْ يَرَى الْإِنْسَانُ خَيْرَهُ فِي النَّقُودِ وَ كَسْبِ الْمَالِ!

(٢) خَيْرٌ مَا يُعْطَى الْإِنْسَانَ فِي الدُّنْيَا هُوَ سَلَامَةُ الْجِسْمِ!

(٣) أَيُّهَا النَّبِيُّ، عَلَّمْنَا شَيْئًا يَجْمَعُ لَنَا خَيْرَ الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ!

(٤) قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ: أَلَا لَا خَيْرَ فِي عِلْمٍ لَيْسَ فِيهِ تَفْهَمُ!

١٥٠- **عَيْنُ «مَا» يُغَيِّرُ زَمَانَ الْفِعْلِ فِي الْمَعْنَى:**

(١) مَا تَكْتَبُوا مِنْ وَاجِبَاتِكُمْ فَإِنَّهُ يُؤَدِّي إِلَى نَجَاحِكُمْ!

(٢) مَا فَعَلَ الْمُتَكَبِّرُ فِي الصَّفِّ سَبَبٌ مَشَاكِلَ لِلْآخِرِينَ!

(٣) مَا كَتَبَ الْمُعَلِّمُ عَلَى السَّبُورَةِ عِنْدَمَا يُدْرَسُ فِي الصَّفِّ!

(٤) مَا غَرَسَ بَعْضُ الْمَزَارِعِينَ هَذِهِ الشَّجَرَةَ الْجَدِيدَةَ لِحِمَايَةِ مُحَاصِيلِهِمْ!

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی (مجموع دروس تاریخ و جغرافیا): ۲۰ دقیقه

۱۵۱- چه عاملی این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند؟

- ۱) نفوذ گسترده عوامل روسیه در ایران
- ۲) بروز قیام‌های مستقل مردمی
- ۳) انتشار اندیشه‌های انقلابی کمونیست‌ها
- ۴) بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹

۱۵۲- در اوایل قرن بیستم چرا انگلستان ترجیح می‌داد از نظامیان دست‌نشانده در ایران و نقاط دیگر جهان استفاده کند؟ زیرا ...

- ۱) نفرت مردم سایر کشورها از نظامیان انگلیسی به حدی بود که هیچ‌گونه همراهی با آن‌ها نمی‌کردند.
- ۲) نظامیان انگلیسی در مقابله با قیام‌های مستقل مردمی و انقلابیون سایر کشورها ناتوان بودند.
- ۳) هزینه‌هایی که انگلستان برای حضور نیروهایش در نقاط مختلف جهان متحمل می‌شد، بسیار بالا بود.
- ۴) انگلستان از سیاست استعمار نو پیروی می‌کرد و در این نوع از استعمار، ارتش نظامی دشمن دیده نمی‌شود.

۱۵۳- کدامیک از گزینه‌های زیر، در ارتباط با کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ نادرست است؟

- ۱) آبرون سایید در قزوین با رضاخان ملاقات کرد و توانست وی را با اهداف خود هماهنگ کند.
 - ۲) در پی این کودتا، احمدشاه تحت فشار انگلیسی‌ها به ناچار رضاخان را به نخست‌وزیری منصوب کرد.
 - ۳) قوای قزاق با آماده شدن شرایط، بی‌آنکه با مقاومت جدی روبرو شوند، نقاط حساس پایتخت را تسخیر کردند.
 - ۴) آبرون سایید به شاه چنین القا می‌کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران، برای حفظ کشور ضروری است.
- ۱۵۴- چرا احمدشاه که تصمیم گرفته بود پس از یک مدت طولانی از اروپا به کشور بازگردد، از تصمیم خود منصرف شد؟
- ۱) نمایندگان مجلس مخالف بازگشت شاه بودند و تصمیم داشتند که این بازگشت بعد از ایجاد امنیت در کشور صورت بگیرد.
 - ۲) روس‌ها به‌دنبال ایجاد نظام جمهوری در ایران بودند و به همین دلیل از بازگشت احمد شاه ممانعت کردند.
 - ۳) انگلستان صلاح شاه را در این می‌دانست که مدتی از رفتن به ایران چشم‌پوشد تا رضاخان بتواند امنیت لازم را فراهم آورد.
 - ۴) احمدشاه به علت ناامیدی از همراهی مردم و مجلس، شخصاً از بازگشت به کشور و در دست گرفتن حکومت منصرف شد.

۱۵۵- کدامیک از گزاره‌های زیر در ارتباط با اعمال تغییرات در شیوه اداره کشور توسط رضاخان صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) رضاشاه با بی‌احترامی به مجلس و بدون مشورت با همراهان خود، این تغییرات را به اجرا درآورد.
- ۲) این اقدامات باعث شد رضاشاه قدرت و نفوذ بی‌اندازه‌ای در اداره کشور پیدا کند.
- ۳) ساماندهی ادارات دولتی و دادگستری بخشی از این تغییرات محسوب می‌شود.
- ۴) دستگاه حکومتی با اعمال این تغییرات و برقراری انضباط، توانست زمینه توسعه را به وجود آورد.

۱۵۶- کدامیک از اقدامات رضاشاه با خشونت بسیار و مرگ و میر بالا همراه بود؟

- ۱) ایجاد ارتش منظم
- ۲) احداث خط آهن سراسری
- ۳) اسکان عشایر
- ۴) انباشت سرمایه شخصی

۱۵۷- کدامیک از گزینه‌های زیر، پیامد برخورد اهانت‌آمیز رضاخان با احساس عمیق دینی مردم ایران محسوب می‌شود؟

- ۱) ناتوانی شاه در ایجاد تجدید
- ۲) همراهی روشنفکران با حکومت
- ۳) اشاعه گسترده فرهنگ غربی
- ۴) سست شدن پایه‌های سلطنت

۱۵۸- در کدامیک از گزینه‌های زیر، نتیجه تقویت ارتش در دوران رضاشاه به‌درستی بیان شده است؟

- ۱) این اقدام باعث افزایش بیش از پیش مالیات‌های بخش نظامی و تضعیف توان اقتصادی حکومت می‌شد.
- ۲) فضای رعب و وحشت بیشتری ایجاد می‌کرد و زمینه را برای اجرای تصمیمات دستگاه حاکم فراهم می‌کرد.
- ۳) این روند که با اجباری کردن خدمت سربازی ادامه یافت، مخالفت گسترده توده مردم را به همراه داشت.
- ۴) تقویت ارتش زیرساخت لازم را برای تأمین منافع استعمارگران در حوزه‌های اقتصاد و فرهنگ فراهم می‌کرد.

۱۵۹- عوامل رضاشاه، آیت‌الله مدرس را در ۱۰ آذر ۱۳۱۶ در کدام شهر، مسموم کردند و به شهادت رساندند؟

- ۱) جهرم
- ۲) خواف
- ۳) بیرجند
- ۴) کاشمر

۱۶۰- چرا انگلیسی‌ها همزمان با آغاز سلطنت رضاشاه، تصمیم گرفتند سرمایه‌های آلمانی را به ایران وارد کنند؟ زیرا ...

- ۱) از علاقه رضاشاه و گرایش او به هیتلر مطلع بودند.
- ۲) جبهه متفقین را در جنگ جهانی دوم تقویت کنند.
- ۳) مانع از افتادن کشور آلمان به دام کمونیسم شوند.
- ۴) از مشکلات سیاسی آلمان پس از جنگ جهانی بکاهند.

جغرافیا (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

درس ۴
(تا پایان حمل و نقل چندوجهی)
صفحه‌های ۵۹ تا ۶۶

۱۶۱- مدیریت حمل‌ونقل در نهایت باید به چه هدفی منجر شود؟

(۱) افزایش جمعیت و تقاضا برای حمل‌ونقل

(۲) پیشرفت‌های علمی و فناوری در تولید وسایل حمل‌ونقل

(۳) نقش مؤثر حمل‌ونقل بر گسترش تجارت و اقتصاد جهانی

(۴) بهینه شدن سامانه‌های حمل‌ونقل

۱۶۲- کدام گزینه در حمل‌ونقل پایدار در نظر گرفته نمی‌شود؟

(۱) نیازهای مربوط به حمل‌ونقل به خوبی تأمین شود.

(۲) دسترسی عادلانه برای همه فراهم شود.

(۳) ایمنی مردم و سلامت محیط‌زیست لحاظ شود.

(۴) در برنامه‌ریزی، شاخص‌های کیفی بیشتر از معیارهای کمی مورد توجه باشد.

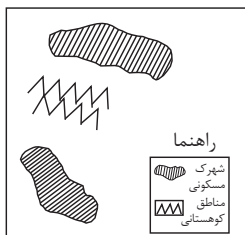
۱۶۳- کدام گزینه، با توجه به تصویر زیر، «مسیر پیشنهادی مناسبی» برای «اتصال دو شهرک مسکونی» است؟

(۱) ساخت طولانی‌ترین مسیر بدون حفر تونل

(۲) ساخت کوتاه‌ترین مسیر از طریق حفر تونل

(۳) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل کوتاه

(۴) ترکیبی از مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل بلند

۱۶۴- اگر طول مسیر مستقیم بین دو مکان ۸ km و طول مسیر قابل احداث ۹۶ km باشد، شاخص انحراف آن چه قدر است؟

(۴) ۱۱۰۰

(۳) ۱۱۵۰

(۲) ۱۲۰۰

(۱) ۱۲۰

۱۶۵- در چه صورت قابلیت دسترسی به یک مکان مطلوب‌تر است؟

(۱) گره‌ها در مسیر رفتن کمتر باشد.

(۲) گره‌ها در مسیر رفتن بیشتر باشد.

(۳) تعداد مسیرها بین مکان‌ها بیشتر باشد.

(۴) طول مسیرها در رفت‌وآمد بیشتر باشد.

۱۶۶- کدام گزینه، به ترتیب درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص می‌کند؟

«هر چه حجم محموله بیشتر باشد، هزینه حمل آن پایین‌تر است - هر چه هزینه یک شیوه حمل و نقل بالاتر باشد زمان حمل آن کم‌تر خواهد بود. - ویژگی‌های طبیعی نواحی بر حمل و نقل تأثیر غیرمستقیم دارد. - به کارگیری انرژی‌های نو برای حمل و نقل به صورت نامحدود و با هزینه پایین انجام می‌شود.»

(۱) ص - غ - ص - غ (۲) ص - ص - غ - غ (۳) غ - غ - ص - غ (۴) ص - غ - غ - ص

۱۶۷- بررسی نقاطی که دسترسی مطلوبی در یک شبکه دارند از چه لحاظ اهمیت دارند؟

(۱) مطالعات مکان‌یابی (۲) آمایش سرزمین (۳) تحدید حدود (۴) مطالعات آماری

۱۶۸- استفاده از حمل و نقل چندوجهی در برنامه‌ریزی شهری چه مزیتی دارد؟

(۱) کاهش مصرف انرژی و مدیریت آن (۲) امنیت بیشتر و سرعت بخشیدن به جابه‌جایی
(۳) مدیریت زمان و هزینه حمل و نقل (۴) حفظ سرمایه اولیه و ترویج فرهنگ بیمه

۱۶۹- متن زیر به کدام موضوع در مدیریت و برنامه‌ریزی حمل و نقل اشاره دارد؟

«بیمه حمل و نقل کالا بیمه‌ای است که به موجب آن بیمه‌گر در مقابل حق بیمه‌ای که از بیمه‌گذار دریافت می‌کند متعهد می‌شود در جریان حمل کالا از نقطه‌ای به نقطه دیگر در نتیجه وقوع خطرهای موضوع بیمه، چنانچه کالا تلف شده و یا دچار خسارت شود، زیان وارده را به بیمه‌گذار بپردازد.»

(۱) سهولت و قابلیت دسترسی به مسیرهای مختلف (۲) توجه به نوع و حجم محموله‌ها و شیوه حمل و نقل آنها
(۳) سرعت و زمان انتقال کالاها (۴) تأمین ایمنی کالاها هنگام جابه‌جایی

۱۷۰- با توجه به نیاز انسان به حمل و نقل نوع تقاضا در کدام گزینه صحیح آمده است؟

الف) بهبود سرعت

ب) رفاه و ایمنی بیشتر

ج) افزایش مسیرها

(۱) کمی - کمی - کیفی (۲) کیفی - کمی - کمی (۳) کیفی - کیفی - کمی (۴) کمی - کیفی - کمی

تاریخ (۱)

درس های تاریخ (۱) و جغرافیا (۱) زوج درس هستند، به سؤال های یک درس پاسخ دهید.

فصل های اول تا سوم
(درس های ۱ تا ۱۴)
صفحه های ۱ تا ۳۵

۱۷۱- قدیمی ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، منتسب به کدام تمدن باستانی است؟

- (۱) چین (۲) یونان (۳) ایران (۴) مصر

۱۷۲- براساس محتوای سنگ نوشته های بیستون و تخت جمشید، کدام گاه شماری در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است؟

- (۱) خورشیدی - قمری بابلی (۲) دوازده حیوانی (۳) اوستایی (۴) یزدگردی

۱۷۳- کدام یک از گزینه های زیر، از اقدام های انسان نخستین در عصر نوسنگی نمی باشد؟

- (۱) تولید پارچه (۲) ساخت ظروف گلی (۳) ساخت ابزار از استخوان (۴) تولید ابزار سنگی

۱۷۴- علت رونق بی سابقه دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین چه بود؟

- (۱) این امپراتور خود به مسیحیت گروید و فرمانی صادر کرد که آزادی این دین را در محدوده امپراتوری روم تضمین می کرد.
(۲) مسیحیان بسیاری از سرتاسر نقاط جهان به قلمرو امپراتوری روم مهاجرت کردند و باعث تغییر فرهنگ دینی مردم شدند.
(۳) در زمان امپراتور کنستانتین، مسیحیت دین رسمی امپراتوری روم شد و اخلاق جامعه رومی را به شدت تحت تأثیر قرار داد.
(۴) تضعیف قدرت نظامی امپراتوری روم، سبب شد که پیروان ادیان مختلف از جمله مسیحیان آزادانه به تبلیغ دین خود بپردازند.

۱۷۵- آگاهی های تاریخی تازه ای که موجب توجه و گرایش مورخان ایرانی و غیرایرانی به تاریخ ایران باستان شد، چگونه به وجود آمد؟

- (۱) افزایش بازدیدکنندگان خارجی از آثار و مکان های تاریخی (۲) مورد توجه قرار گرفتن اطلاعات برآمده از تاریخ اساطیری
(۳) خوانده شدن خط های باستانی و کاوش های باستان شناسی (۴) ترجمه نوشته های هرودت و سایر مورخان یونانی و رومی

۱۷۶- به ترتیب کدام یک از شهرهای زیر در حدود ۵ هزار سال پیش، به عنوان نخستین شهرها در فلات ایران، در شهرهای کرمان و کاشان به وجود آمدند؟

- (۱) سیلک و جیرفت (۲) شهداد و شهر سوخته (۳) جیرفت و سیلک (۴) شهر سوخته و شهداد

۱۷۷- کدام یک از گزینه های زیر، از عوامل مؤثر در سقوط سلسله ساسانیان محسوب نمی شود؟

- (۱) روحیه قوی اعراب مسلمان (۲) شورش مکرر فرماندهان نظامی
(۳) فقدان حکومت مرکزی قدرتمند (۴) نارضایتی توده مردم از حکومت

۱۷۸- کدام گزینه در ارتباط با قشر بندی اقوام آریایی صحیح می باشد؟

- (۱) اقوام آریایی مهاجر به ایران از قبیله های گوناگونی تشکیل می شدند.
(۲) این اقوام برخلاف برخورداری از باورهای دینی مشترک، از نظر تبار متفاوت بودند.
(۳) این قبایل پس از استقرار در مناطق مختلف ایران، نخستین شهرها را به وجود آوردند.
(۴) تقسیم بندی جامعه آریایی به روحانیان، جنگجویان و کشاورزان و شبانان منحصر به آریاییان ایرانی بود.

۱۷۹- یکی از عوامل مهم رونق دادوستد و به خصوص بازرگانی خارجی در دوره اشکانیان چه بود؟

- (۱) برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین (۲) اجرای کامل قوانین و مقررات مربوط به خرید و فروش
(۳) پیدایش انواع مالیات ها و عوارض گمرکی (۴) گسترش حمل و نقل جاده ای و نظارت حکومت بر آن

۱۸۰- کدام یک از عبارات زیر، در ارتباط با دین زرتشتی در ایران باستان نادرست است؟

- (۱) پژوهشگران برجسته ایرانی، در خصوص پیروی هخامنشیان از دین زرتشتی، اختلاف نظر دارند.
(۲) در اواسط دوره اشکانیان، از نفوذ و گسترش چشمگیر دین زرتشتی در سرزمین ایران کاسته شد.
(۳) حکومت ساسانیان، دین زرتشتی را دین رسمی ایران اعلام کرد و دین و سیاست به هم گره خورد.
(۴) برخی از شاهان اشکانی تصویر آتشدانی را که نشانه گرایش آنان به کیش زرتشتی بود، بر روی سکه های خود نقش کرده اند.

فصل‌های اول تا سوم
(درس‌های ۱ تا ۱۰)
صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۳

اگر به سؤال‌های درس تاریخ (۱) پاسخ ن داده‌اید، به این سؤال‌ها پاسخ دهید.

جغرافیای ایران

۱۸۱- علم جغرافیا شامل سه شاخه اصلی و چند شاخه فرعی است؛ هر یک از شاخه‌های زیر از کدام علوم بهره می‌گیرند؟

«GIS - کارتوگرافی - روش‌های کمی در جغرافیا - ژئومورفولوژی»

- ۱) آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - هندسه - علوم فضایی - زمین‌شناسی
- ۲) علوم فضایی - هندسه - آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - زمین‌شناسی
- ۳) آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - زمین‌شناسی - هندسه - علوم فضایی
- ۴) علوم فضایی - آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات - زمین‌شناسی - هندسه

۱۸۲- نتیجه روابط متقابل انسان‌ها با محیط کدام است و چگونه یک محیط جغرافیایی حاصل می‌شود؟

- ۱) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - از تعامل سنگ‌کره، هواکره و آب‌کره
- ۲) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - از تعامل محیط طبیعی و محیط انسانی
- ۳) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - از تعامل سنگ‌کره، هواکره و آب‌کره
- ۴) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - از تعامل محیط طبیعی و محیط انسانی

۱۸۳- کدام یک از موارد زیر در حوزه علم هواشناسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد؟

- ۱) کشت چای مستلزم هوایی گرم و مرطوب است و در نواحی خاصی صورت می‌گیرد.
- ۲) مناطق غربی کشور با آب‌وهوایی ملایم در فصل گرما، پذیرای گردشگران زیادی است.
- ۳) در مناطق کویری، شب هنگام برخلاف روزهای سوزان، دمای هوا به شدت کاهش می‌یابد.
- ۴) بارندگی فراوان در مناطق شمالی کشور، ساخت خانه‌هایی با سقف شیروانی را به دنبال داشته است.

۱۸۴- پژوهشگری می‌خواهد وضعیت شاغلین شهر تهران را مقایسه کند؛ عمده‌ترین کار وی پس از مرحله دوم، ... است و در گام ... وی به حذف اطلاعات

غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق می‌پردازد.

- ۱) حدس درباره علت بیکاری بالا در شهر تهران - چهارم
- ۲) حدس درباره علت بیکاری بالا در شهر تهران - پنجم
- ۳) جمع‌آوری داده‌ها پیرامون میزان بیکاری با استفاده از آمارنامه‌ها - چهارم
- ۴) جمع‌آوری داده‌ها پیرامون میزان بیکاری با استفاده از آمارنامه‌ها - پنجم

۱۸۵- منظور از موقعیت نسبی کشور ایران، ... است.

- ۱) بررسی وضعیت آب‌وهوایی مناطق مختلف
- ۲) محل قرارگیری آن نسبت به کشور عراق
- ۳) گستردگی آن در عرض‌های جغرافیایی مختلف
- ۴) بررسی روابط سیاسی و اقتصادی آن با سایر کشورها

۱۸۶- توضیح کدام ناهموازی با کلمه داخل پرانتز مغایرت دارد؟

- (۱) این کوهها به شکل منظم و موازی در شمال شرقی ایران قرار دارند. (کوههای شمال خراسان)
- (۲) دامنه‌های این کوهها معمولاً به سمت شمال و یا جنوب است و در آن دره‌های وسیع و عمیقی وجود دارد. (زاگرس)
- (۳) دو توده کوهستانی مهم به نام‌های سهند و سبلان، بر اثر فعالیت‌های آتشفشانی در این منطقه وجود دارند. (منطقه کوهستانی آذربایجان)
- (۴) این منطقه کوهستانی با جهت شمالی - جنوبی، منطقه آذربایجان را از کناره‌های دریای خزر جدا کرده است. (منطقه کوهستانی تالش)

۱۸۷- چرا در دوره گرم سال، میزان «ریزش‌های جوی»، در کشورمان کاهش می‌یابد؟

- (الف) قرار گرفتن کشور ما در داخل کمربند خشک و بیابانی کره زمین
- (ب) گرم بودن و صعود هوا در اطراف مدار رأس‌السرطان
- (ج) پیشروی پرفشار جنب حاره‌ای در تابستان
- (د) نزدیکی به دریاها و امکان صعود هوای مرطوب در تابستان

(۱) الف و ج (۲) الف و ب (۳) ب و د (۴) ج و د

۱۸۸- به چه دلیل متخصصان، جمعیت را به گروه‌های مختلفی دسته‌بندی کرده‌اند و جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی چگونه است؟

- (۱) اهمیت نسبت سنی در برنامه‌ریزی هر کشور از لحاظ سنی - در طول زمان دچار تغییرات قابل توجه می‌شود.
- (۲) اهمیت بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت گروه‌های خاص - در طول زمان دچار تغییرات قابل توجه می‌شود.
- (۳) اهمیت بررسی ساختمان یا ترکیب جمعیت گروه‌های خاص - جز در زمان‌های خاص تفاوت چندانی ندارد.
- (۴) اهمیت نسبت سنی در برنامه‌ریزی هر کشور از لحاظ سنی - جز در زمان‌های خاص تفاوت چندانی ندارد.

۱۸۹- کدام گزینه نظام تقسیمات کشوری ایران را به‌درستی نشان می‌دهد؟

- (۱) استان از به هم پیوستن چند شهرستان همجوار تشکیل شده است.
- (۲) بخش واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن چند شهرستان همجوار تشکیل شده است.
- (۳) شهرستان با محدوده جغرافیایی معین از به هم پیوستن چند روستا به‌وجود آمده است.
- (۴) از لحاظ نظام اداری شهرستان تابع بخش است.

۱۹۰- درباره نقش سکونتگاه‌ها نمی‌توان گفت ...

- (۱) نقش هر سکونتگاه براساس وضعیت جغرافیایی آن، اعم از طبیعی یا انسانی تعیین می‌شود.
- (۲) عملکرد سکونتگاه‌ها در سیمای آن‌ها منعکس می‌شود.
- (۳) نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان ثابت است و ممکن است توسعه یابد.
- (۴) بیشتر سکونتگاه‌ها چند نقش را با هم ایفا می‌کنند.

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

قدرت اجتماعی، نابرابری اجتماعی (تفاوت یا نابرابری) صفحه‌های ۵۴ تا ۶۹

۱۹۱- هریک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام بخش جدول مقابل، مرتبط است؟

جامعه‌شناسی تبیینی	الیگارش‌ی	ج	ب
د	الف	با استفاده از قدرت نرم رسانه‌ها درصد براندازی حکومت‌های مخالف غرب برآمدند.	به شکل پنهان و از طریق نفوذ فرهنگی با کمک ابزارهایی مانند نهادهای آموزشی اعمال می‌شود.

- انقلاب‌های رنگین
- حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم مسئول نیستند.
- با ارزش‌زدایی و معنازدایی از قدرت، آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند.
- قدرت نرم

(۲) ب - الف - ج - د

(۱) ج - ب - د - الف

(۴) ج - د - ب - الف

(۳) ج - الف - د - ب

۱۹۲- هر عبارت، به ترتیب به کدام مفهوم یا موضوع اشاره دارد؟

- حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند.
- گاهی جریان‌ساز شده و جنبش‌هایی به راه می‌اندازند و رسانه‌ها نیز از طریق آن‌ها درآمدزایی می‌کنند.
- از شیوه‌ها و ابزارهای فرهنگی مانند هنر و رسانه برای مهندسی رضایت عمومی و توجیه برتری‌جویی خود استفاده می‌کند.
- بدون توافق و پذیرش دیگران پدید نمی‌آید.

(۱) اقلیتی که براساس فضیلت حکومت می‌کنند - افراد مشهور - قدرت نرم - قدرت مشروع

(۲) آریستوکراسی - سلبریتی‌ها - سلطه هژمونیک - قدرت اجتماعی

(۳) مونارشی - سلبریتی - هژمونی - قدرت اجتماعی

(۴) آریستوکراسی - ستارگان مشهور - قدرت نرم - قدرت فردی

۱۹۳- هر عبارت، به ترتیب علت چیست؟

- جامعه‌ای که فرهنگ عمومی مردم، فرهنگ دینی است.

- نادیده گرفتن داوری اخلاقی درباره قدرت و ثروت و محدود شدن دانش به علوم تجربی

- مطالعه فرهنگ، فقط از نظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند.

(۱) قدرت نامشروع، نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد. - ظاهر شدن پیامدهایی مانند فقر، نابرابری، سرکوب و جنگ - از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها

(۲) قدرت مقبول ولی غیرمشروع وجود دارد. - شکل‌گیری پیامدهای ناخواسته و ناخوشایند - از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها
(۳) قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد. - ظهور نتایج خیره‌کننده و شگرف توسعه قدرت و ثروت - علوم اجتماعی درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده می‌شود و می‌کوشد به معانی آن‌ها توجه نکند.

(۴) قدرت، غیرمشروع ولی مقبول خواهد بود. - ظهور پیامدهایی مانند تخریب طبیعت، آسایش و آرامش - از دست رفتن امکان تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط

۱۹۴- کدام گزینه، به ترتیب در رابطه با رویکرد جامعه‌شناسان انتقادی و جامعه‌شناسان تفسیری، نادرست و درست است؟

(۱) معتقدند که رویکردهای تبیینی و تفسیری هر دو محافظه‌کارند و هیچ راهکاری برای بهتر ساختن وضعیت موجود ندارند. - جوامع و فرهنگ‌ها را از منظر خودشان مطالعه می‌کند و تعدد و تنوع فرهنگ‌ها علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشده می‌سازد.

(۲) امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و باارزشی می‌دانند و از داوری علمی درباره ارزش‌های سیاسی و اجتماعی دست شستند. - امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و باارزشی می‌دانند و صرفاً به توصیف آن‌ها بسنده می‌کنند.

(۳) داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی به‌ویژه در عرصه قدرت را ضروری می‌دانند. - نه تنها برای بهتر ساختن وضعیت موجود دارای راهکار است بلکه انسان‌ها را در برابر وضعیت موجود فعال می‌سازد.

(۴) به مقایسه ارزش‌ها برای تشخیص ارزش‌های صحیح از ارزش‌های غلط می‌پردازند و راهی علمی برای آن‌ها می‌یابند. - ملاک و معیاری برای ارزیابی علمی ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی ارائه می‌دهند و دست شستن از این آرمان بزرگ را بن‌بست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

۱۹۵- به ترتیب «اشتراک فارابی و ارسطو»، «افتراق جمهوری و دموکراسی»، «اشتراک مارتین لوترکینگ و رئیس‌علی دلواری» و «افتراق جامعه‌شناسی

انتقادی با جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری» کدام است؟

(۱) ملاک‌های دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - روش حکومت - قدرت مقبول و مشروع - ارزش‌های انسانی از جمله ارزش‌های سیاسی را قابل مطالعه علمی می‌داند.

(۲) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - نقش و حضور مردم - مقبولیت قدرت - ضرورت یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی

(۳) نظریه سیاسی - روش حکومت - قدرت مقبول و قدرت مشروع - دست شستن از ارزیابی علمی ارزش‌های اجتماعی

(۴) دسته‌بندی نظام‌های سیاسی - حضور و نقش مردم - مقبولیت قدرت - توصیف ارزش‌ها و نظام‌های سیاسی

۱۹۶- در ارتباط با مسیری که جامعه‌شناسی برای مطالعه ارزش‌های اجتماعی و سیاسی پیموده است و مشکلات آن، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) نتایج مطالعه بر روی طبیعت در هر مکان و زمانی می‌تواند به تمامی مکان‌ها و زمان‌ها تعمیم داده شود. - جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند، تعمیم دهیم.

(۲) برای پیشگیری از اشتباه، سایر جوامع و فرهنگ‌ها مطالعه و بررسی می‌شود. - در مطالعه فرهنگ‌ها و جوامع دیگر، به معانی فرهنگی آن توجه نکنیم و آن‌ها را از منظر غرب، مطالعه کنیم و معنای پدیده‌های اجتماعی در آن فرهنگ‌ها را به درستی دریافت نکنیم.

(۳) نتایجی را که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم به جوامع دیگر که با جهان غرب تفاوت دارند نیز می‌توان تعمیم داد. - در مطالعه سایر جوامع و فرهنگ‌ها، آن‌ها را فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند، ببینیم و بررسی کنیم و آن‌ها را داوری و ارزیابی کنیم.

(۴) جوامع و فرهنگ‌های دیگر را با رویکرد تفسیری بررسی کنیم. - تعدد و تنوع فرهنگ‌ها و جوامع معاصر و قدیمی، علوم اجتماعی را درگیر مطالعات پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی می‌سازد و فرهنگ‌های مختلف نیز معمولاً به مرزهای خودشان محدود نمی‌مانند.

۱۹۷- کدام گزینه در ارتباط با انواع تفاوت‌های میان افراد جامعه، نادرست است؟

(۱) نابرابری در وزن و هوش همانند نابرابری در میزان مهارت و تحصیلات افراد نیست و نابرابری‌ها خود دو گونه هستند.

(۲) تفاوت‌ها را می‌توان به سه نوع تفاوت اسمی، نابرابری طبیعی و نابرابری اجتماعی تقسیم کرد.

(۳) برخی تفاوت‌ها مانند تفاوت در قد و رنگ پوست، تفاوت‌های رتبه‌ای نامیده می‌شوند و می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها رتبه‌بندی کرد.

(۴) تفاوت‌هایی مانند تفاوت در زبان و لهجه، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها بر دیگری برتری داد.

۱۹۸- عبارات زیر را به ترتیب از نظر صحیح یا غلط بودن مشخص نمایید.

(الف) نابرابری‌های اجتماعی و نابرابری‌های طبیعی در صورتی که منجر به تفاوت‌های رتبه‌ای شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.

(ب) جامعه‌شناسان در مطالعه نابرابری‌های اجتماعی، به قشربندی اجتماعی در جوامع توجه دارند.

(ج) از نظر جامعه‌شناسان، علت نابرابری‌های اجتماعی، توزیع نابرابر مزایای اجتماعی همچون دانش، میان افراد است.

(د) قرار گرفتن برخی افراد در بالای سلسله‌مراتب اجتماعی یا در پایین آن، پیامد نابرابری‌های اجتماعی است.

(۱) غ - ص - ص - ص - ص - ص (۲) ص - غ - غ - ص - ص - ص (۳) غ - ص - ص - ص - ص - ص (۴) ص - ص - ص - ص - ص - ص

۱۹۹- در ارتباط با عبارت زیر، کدام گزینه صحیح است؟

«در انگلستان، زنان در مقابل شوهر، مالک دارایی خویش نبودند و حق مالکیت، حق کار و حق رأی به تدریج و پس از دهه‌ها مبارزه به زنان داده شد.»

(۱) در طول تاریخ، بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرار دادند.

(۲) برخی جوامع، همه تفاوت‌ها و نابرابری‌ها را نابرابری اجتماعی می‌پندارند و همه نابرابری‌های اجتماعی را مضر و مخرب می‌دانند.

(۳) جنسیت از جمله نابرابری‌های طبیعی است که می‌توان افراد را براساس این تفاوت، رتبه‌بندی کرد.

(۴) برخی نابرابری‌ها مانند نابرابری در نژاد، اجتماعی‌اند؛ یعنی در جامعه ایجاد می‌شوند.

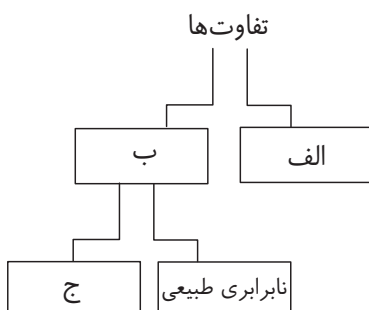
۲۰۰- در ارتباط با مصادیق تفاوت یا نابرابری موارد (الف، ب و ج) به ترتیب کدام موارد را نشان می‌دهد؟

(۱) رتبه‌ای - اجتماعی - اسمی

(۲) رتبه‌ای - اسمی - اجتماعی

(۳) اسمی - اجتماعی - رتبه‌ای

(۴) اسمی - رتبه‌ای - اجتماعی

جامعه‌شناسی (۲)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فصل اول؛ فرهنگ جهانی
فصل دوم؛ فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی
(درس‌های ۱ تا ۶)
صفحه‌های ۵۴ تا ۵۴

۲۰۱- به ترتیب هریک از موارد زیر در نتیجه سلب کدام ویژگی فرهنگ مطلوب جهانی رخ می‌دهد؟

- انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است.

- فرهنگ توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.

- بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر

- بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد.

(۱) تعهد و مسئولیت - آزادی - حقیقت - آزادی - معنویت

(۲) آزادی - حقیقت - عدالت - عقلانیت

(۳) آزادی - عقلانیت - آزادی - عقلانیت

(۴) تعهد و مسئولیت - عقلانیت - عدالت - معنویت

۲۰۲- هریک از موارد زیر، به ترتیب به کدام مفهوم اشاره دارد؟

- انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

- فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود، به این ارزش، معتقد و پایبند باشد.

- جامعه‌ای که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجار و رفتار آن موافق با حق نباشد.

(۱) پذیرش تفاوت‌ها - عدالت - مدینه فاسقه

(۲) تأکید بر اشتراکات - معنویت - مدینه جاهله

(۳) تأکید بر اشتراکات - معنویت - مدینه فاسقه

(۴) پذیرش تفاوت‌ها - عدالت - مدینه جاهله

۲۰۳- موارد «الف، ب، ج و د»، به ترتیب با کدام گزینه کامل می‌شود؟

«الف»	استعمار نو	«ج»	امپریالیسم فرهنگی
ابزار اقتصادی	«ب»	هدف قرار دادن هویت فرهنگی جوامع	«د»

(۱) استعمار نو - تصرف بازارها و مواد خام یک کشور از طریق قدرت اقتصادی - استعمار نو - استفاده از ابزارهای فرهنگی به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

(۲) امپریالیسم اقتصادی - کنترل اقتصاد یک کشور از طریق دولت‌های دست‌نشانده - استعمار نو - استفاده از ابزارهای فرهنگی به‌ویژه رسانه‌ها و فناوری اطلاعات

(۳) استعمار نو - تصرف بازارها و مواد خام یک کشور از طریق قدرت اقتصادی - استعمار فرانو - قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.

(۴) امپریالیسم اقتصادی - کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر از طریق دولت‌های دست‌نشانده - استعمار فرانو - قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد.

۲۰۴- در مورد استعمار و انواع آن، کدام گزینه نادرست است؟

(۱) استعمار به معنای جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج خود رسید.

(۲) استعمار به معنای اشغال یک سرزمین خارجی، با توسل به قدرت نظامی و سیاسی است.

(۳) استعمار اروپایی در قرن ۱۷ و ۱۸ میلادی، بزرگ‌ترین برده‌داری تاریخ بشریت را برپا کرد.

(۴) موفقیت‌های استعمار در قرن نوزدهم ناشی از پیشرفت در زمینه‌های دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

۲۰۵- تفاوت «استعمار قدیم با استعمار فرانو» و «استبداد استعماری با استبداد قومی و قبیله‌ای» به ترتیب در کدام گزینه آمده است؟

(۱) در استعمار قدیم، مجریان و استعمارگران آشکار هستند؛ در حالی که در استعمار فرانو هر دو پنهان هستند. - استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، پشتوانه و پیشینه‌ای خارج از اسلام داشت.

(۲) در استعمار فرانو، مجریان پنهان هستند و استعمارگران وجود ندارند؛ در حالی که در استعمار قدیم استعمارگران آشکار هستند و مجری وجود ندارد. - استبداد استعماری برخلاف استبداد قومی، هویتی غیراسلامی داشت.

(۳) در استعمار قدیم، استعمارگران آشکار هستند و مجریان وجود ندارند؛ در حالی که در استعمار فرانو هر دو پنهان هستند. - استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری ظاهر دینی خود را حفظ می‌کرد.

(۴) در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند؛ در حالی که در استعمار قدیم استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند. - استبداد قومی برخلاف استبداد استعماری در سایه قدرت و سلطه جهان غرب، عمل می‌کرد.

۲۰۶- در رابطه با دوره‌هایی که فرهنگ اسلامی در مراحل گسترش خود پشت سر گذاشته، کدام مورد نادرست است؟

- ۱) فرهنگ جاهلی در عصر نبوی تا فتح مکه، در برابر اسلام مقاومت آشکار کرده بود و از آن پس، به ناچار ظاهر اسلامی به خود گرفته بود.
- ۲) دولت‌های استعماری غربی، بخش‌های مختلف جوامع اسلامی را تحت نفوذ و سلطه سیاسی خود درآوردند و قدرت نظامی و صنعتی آنان، بیشتر رجال سیاسی را مقهور خود ساخت.
- ۳) متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند و انقلاب اسلامی ایران، نقطه عطفی در بازگشت به فرهنگ اسلامی در جهان اسلام است.
- ۴) رسول خدا (ص) پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب، حکومت اسلامی را در مدینه تشکیل داد. ایشان طی ده سال حکومت، موانع اقتصادی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد.

۲۰۷- کدام موارد، به ترتیب در قرن «نوزدهم و بیستم»، «هفدهم و هجدهم» و «پایان قرن بیستم» به وجود آمده‌اند؟

- ۱) علم تجربی سکولار - گرفتار شدن در بحران معرفت‌شناختی - شکلی عقل‌گرایانه از روشنگری
- ۲) دئیسم - محدود شدن به شناخت حسی و تجربی - ناتوانی علم از داوری کردن درباره ارزش‌ها و هنجارها
- ۳) دانش ابزاری در خدمت اهداف دنیوی - روشنگری همراه با شناخت عقلی - عدم امکان تشخیص صحیح یا غلط بودن هنجارها و رفتارها
- ۴) نپذیرفتن وحی - افول حس‌گرایی - سلب شدن امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها

۲۰۸- در کدام گزینه، همه عبارات پیرامون «سکولاریسم پنهان» صحیح است؟

- ۱) توجیه دینی رفتارهای دنیوی و این‌جهانی - استفاده گزینشی از ابعاد معنوی انسان و جهان - پاسخ فرهنگ غرب به پرسش هستی‌شناسانه
- ۲) توجیه دنیوی و این‌جهانی رفتارهای دینی - از نتایج منطقی سکولاریسم - نفی ابعاد معنوی هستی
- ۳) رویکرد گزینشی به ابعاد معنوی جهان - به فراموشی سپردن ابعاد معنوی انسان و جهان - انکار ابعاد غیرمادی جهان هستی
- ۴) عدم نفی ابعاد معنوی هستی - باورهای دینی در خدمت اهداف دنیوی - رشد برخی نهضت‌های جدید دینی

۲۰۹- هر یک از رخدادهای زیر، به ترتیب مربوط به کدام دوره تاریخی است؟

- فتح قسطنطنیه

- بروز و ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا

- فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد ارباب - رعیتی

- پیدایش فلسفه‌های روشنگری

۱) قرون وسطی - رنسانس - رنسانس - غرب جدید

۳) رنسانس - غرب جدید - غرب جدید - قرون وسطی

۲) یونان و روم باستان - قرون وسطی - غرب جدید - رنسانس

۴) غرب جدید - قرون وسطی - رنسانس - رنسانس

۲۱۰- کدام روند به درستی ترسیم شده است؟

۱) فراهم شدن زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری ← پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب ← رواج دنیاگرایی در سطح هنجارها و رفتارها ← انتقال سکولاریسم از لایه سطحی به لایه عمیق

۲) پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب ← فراهم شدن زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری ← انتقال سکولاریسم از لایه سطحی به لایه عمیق ← رواج دنیاگرایی در سطح هنجارها و رفتارها

۳) انتقال سکولاریسم از لایه سطحی به لایه عمیق ← فراهم شدن زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری ← دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها و رفتارها ← پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب

۴) دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها و رفتارها ← فراهم شدن زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری ← انتقال سکولاریسم از لایه سطحی به لایه عمیق ← پدید آمدن فرهنگ معاصر غرب

عقل در فلسفه (۱)
صفحه‌های ۵۲ تا ۵۸

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- کدام عبارت در مقایسه با سایر گزینه‌ها تعریف جامع‌تری از عقل (به معنای رایج بین مردم) ارائه می‌دهد؟

- (۱) وسیله پیشرفت در رشته‌های علمی ریاضیات، فیزیک و فلسفه (۲) قوه‌ای که باعث تشخیص خوب از بد و حق از باطل می‌شود
- (۳) ابزار استدلال و درک حقایق و رسیدن به دانش‌های مختلف (۴) حجت درونی انسان، برای تشخیص راه درست زندگی

۲۱۲- کدام گزینه از ویژگی‌های عقل به‌عنوان دستگاه تفکر و استدلال نیست؟

- (۱) جنبه بالقوه دارد که باید با تربیت و تمرین به فعلیت برسد. (۲) این توانمندی در انسان‌ها شدت و ضعف دارد.
- (۳) استفاده از آن در همه دانش‌ها به یک اندازه است. (۴) انسان با همین عقل، باید‌ها و نبایدهای اخلاقی را درک می‌کند.

۲۱۳- چند مورد از ویژگی‌های زیر مختص عقل متعالی و برتر از ماده نیست؟

الف) قید نداشتن به زمان و مکان

ب) رشد در اثر آموزش

ج) مختص انسان‌ها

د) پی بردن به وجود آن از طریق عقل مادی

ه) واجد علم مستقل از واژگان

(۱) ۱ (۲) ۲ (۳) ۳ (۴) ۴

۲۱۴- کدام عبارت درباره عقل به معنای یک موجود متعالی عبارت صحیحی را بیان می‌کند؟

- (۱) این موجود فاقد هرگونه استعداد جهت تغییر است.
- (۲) تماماً بی‌نیاز از استدلال مفهومی و ابزار مادی نیست.
- (۳) این معنا از عقل در فلسفه فاقد کاربرد است.
- (۴) چنین جایگاهی توسط انسان قابل دستیابی نیست.

۲۱۵- کدام گزینه در تبیین عبارت زیر مناسب است؟

«سخن‌گفتن درباره آن همیشه نشان داده است که آدمی تا چه اندازه در درک و تبیین آن ناتوان است.»

- (۱) حقیقت متعالی و برتر نامتناهی در استدلال دکارت درباره خدا (۲) شباهت حقیقت برتر نزد هراکلیتوس با تائو در نظر لائوتسه
- (۳) تعامل عقل نظری و عملی در نظرگاه ارسطو در باب عقل (۴) وصول شهود انسانی به حقایق مجرد و مافوق عالم طبیعت

۲۱۶- کدام گزینه درباره عقل از نظر ارسطو نادرست است؟

- (۱) استدلال تجربی را از استدلال‌های عقلی متمایز ساخت.
- (۲) تقسیم‌بندی قوای استدلالی را بر اساس نوع کارکرد آن انجام داد.
- (۳) بحث درباره کیفیات و کمیات اشیاء را در حیطه عقل نظری قرار می‌داد.
- (۴) با وجود تفکیک بین عقل نظری و عملی، منکر وجود رابطه متقابل بین آن‌ها نبود.

۲۱۷- عبارت زیر از کتاب مقدس انجیل یوحنا به مضمون موجود در فلسفه کدام فیلسوف یونانی شباهت بیشتری دارد؟

«در آغاز کلمه بود و کلمه نزد خدا بود و خدا کلمه بود. همان در ابتدا نزد خدا بود. همه چیز به واسطه او آفریده شد و به غیر از او چیزی از موجودات وجود نیافت.»

(۱) پارمنیدس (۲) هراکلیتوس (۳) افلاطون (۴) ارسطو

۲۱۸- کدام عبارت نادرست است؟

- (۱) در دوره اول حاکمیت کلیسا، عقل امری شیطانی و در مقابل ایمان دانسته می‌شد.
- (۲) روی آوردن فیلسوفان مسیحی به عقل و عقلانیت در قرن‌های دهم تا سیزدهم، در پرتوی مطالعه آثار فیلسوفان مسلمان رخ داد.
- (۳) تقسیم فیلسوفان اروپایی در دوره رنسانس به عقل‌گرایان و تجربه‌گرایان به دلیل اختلاف آنان درباره قلمروی شناخت حسی و عقلی بود.
- (۴) امروزه اثبات عقلی و منطقی در میان فیلسوفان اروپایی تنها در محدوده ریاضیات پذیرفته می‌شود.

۲۱۹- در مورد گوینده جمله «به پا خیزید که کسی شما را با فلسفه و فکر باطل نرباید که این‌ها همه برحسب اصول دنیوی است، نه برحسب ایمان به

مسیح.» کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) از لحاظ فکری در دسته فلاسفه دوره دوم حاکمیت کلیسا قرار می‌گیرد.
- (۲) هدف او ایجاد سازگاری میان اندیشه دینی مسیحیت و عقل بود.
- (۳) ایمان قوی را از آن کسی می‌داند که به استدلال‌های عقلی پایبند باشد.
- (۴) از نظر وی عقل نه تنها ایمان‌زا نیست، بلکه سبب سست شدن آن است.

۲۲۰- کدام گزینه نمی‌تواند از عقاید دکارت درباره عقل باشد؟

- (۱) عقل انسان دارای بدیهیاتی است.
- (۲) وی قائل به شناخت تجربی برای عقل نیست.
- (۳) استدلال عقلی محض در شناخت معتبر است.
- (۴) عقل متعالی و برتر از ماده را به رسمیت نمی‌شناخت.

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

احکام قضایا
قیاس اقرانی
صفحه‌های ۶۲ تا ۸۲

۲۲۱- اگر بدانیم قضیه «بعضی الف ب نیست» کاذب است، متداخل نقیض و متضاد متداخل آن به ترتیب کدام قضایا خواهند بود و از نظر صدق و کذب چه حکمی خواهند داشت؟

- (۱) بعضی الف ب نیست - هر الف ب است - صادق - کاذب
(۲) بعضی الف ب است - هر الف ب است - صادق - کاذب
(۳) بعضی الف ب است - هیچ الف ب نیست - صادق - نامشخص
(۴) بعضی الف ب است - هر الف ب است - صادق - نامشخص
- ۲۲۲- چنانچه قضیه اول در همه گزینه‌ها صادق باشد، نوع رابطه و صادق یا کاذب بودن قضیه دوم در کدام گزینه به درستی ذکر شده است؟
- (۱) بعضی کنکورها سخت هستند. هیچ کنکوری سخت نیست. (تضاد - کاذب)
(۲) هیچ لباسی تمیز نیست. بعضی لباس‌ها تمیز نیستند. (تداخل - نامعلوم)
(۳) هر خودرویی ایمن است. هر ایمنی خودرو است. (عکس مستوی - صادق)
(۴) هر اقراری معتبر است. بعضی اقرارها معتبر نیستند. (تناقض - کاذب)

۲۲۳- متناقض متداخل کدام قضیه، عکس مستوی لازم‌الصدق ندارد؟

- (۱) بعضی الف ب است.
(۲) هر الف ب است.
(۳) هیچ الف ب نیست.
(۴) بعضی الف ب نیست.

۲۲۴- احکام قضایا در کدام گزینه از قضیه زیر دو قضیه یکسان ایجاد نمی‌کند؟

«بعضی الف ج نیست»

- (۱) متناقض و متضاد متداخل
(۲) متداخل تحت تضاد و متناقض متداخل
(۳) متداخل و متضاد متناقض
(۴) متداخل تحت تضاد و متضاد متناقض

۲۲۵- در صورتی که مقدمه اول یک قیاس اقرانی معتبر موجب کلی باشد ...

- (۱) با فرض سالبه بودن مقدمه دوم تنها امکان دارد که شکل اول باشد.
(۲) اگر شکل سوم باشد، مقدمه دوم قیاس حتماً قضیه موجب است.
(۳) نمی‌تواند شکل چهارم قیاس اقرانی باشد.
(۴) با فرض اینکه شکل اول باشد، مقدمه دوم می‌تواند موجب یا سالبه باشد.

۲۲۶- کدام گزینه فاقد مغالطه عدم تکرار حد وسط است؟

- (۱) هر انسانی حیوان است. هیچ حیوانی دارای خرد نیست؛ پس هیچ انسانی دارای خرد نیست.
(۲) توسعه متعلق به جامعه انسانی است. هر متعلق به جامعه انسانی مفید است؛ توسعه مفید است.
(۳) آب از اکسیژن و نیتروژن است. اکسیژن و نیتروژن قابل احتراق‌اند؛ پس آب قابل احتراق است.
(۴) شراب آب انگور است. آب انگور حلال است؛ پس شراب حلال است.

۲۲۷- در کدام یک از قیاس‌های اقرانی زیر دامنه مصادیق موضوع و محمول نتیجه قیاس هر دو علامت مثبت دارند؟

- (۱) هر الف ب است، بعضی الف ج نیست.
(۲) بعضی ج د است، بعضی د ه نیست.
(۳) هیچ ت پ نیست، هر الف پ است.
(۴) هر ه ج است، بعضی د ه است.

۲۲۸- در کدام گزینه قیاس اقرانی نامعتبر است؟

- (۱) هر ب الف است - هیچ ج الف نیست - پس هیچ ب ج نیست.
(۲) بعضی الف ب است - هیچ ب ج نیست - پس بعضی الف ج نیست.
(۳) بعضی ج د است - هیچ ج الف نیست - پس بعضی د الف است.
(۴) هیچ ب الف نیست - هر ج الف است - پس هیچ ب ج نیست.

۲۲۹- نتیجه یک قیاس اقرانی قضیه «موجب کلیه» است، درباره این قیاس کدام عبارت را نمی‌توان بیان کرد؟

- (۱) علامت موضوع در هیچ‌یک از مقدمات آن منفی نیست.
(۲) چنانچه شکل اول باشد، هر سه شرط اعتبار را دارد.
(۳) در سنجش اعتبار آن نیازی به بررسی شرط سوم نیست.
(۴) بدون شک، دارای شرط اول اعتبار قیاس است.

۲۳۰- در کدام شکل از قیاس اقرانی، امکان معتبر بودن قیاس، با کلی و جزئی بودن مقدمه دوم وجود دارد؟

- (۱) اول و چهارم
(۲) دوم و سوم
(۳) سوم و چهارم
(۴) اول و دوم

فلسفه یازدهم

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

امکان شناخت
ابزارهای شناخت
صفحه‌های ۴۳ تا ۵۷

۲۳۱- زهرا و سارا در جلسه هفتگی درباره «تأثیر بسته‌بندی زیبای محصولات بر جذب مشتری» با یکدیگر اختلاف نظر داشتند و هر یک سعی می‌کرد

دیگری را قانع کند؛ کدام گزاره قطعاً مورد پذیرش این دو نفر خواهد بود؟

- (۱) یا نظر سارا درست است یا زهرا، نه هر دو و نه هیچ‌کدام.
- (۲) راهی جهت تشخیص نظر درست درباره این موضوع وجود ندارد.
- (۳) امکان انتقال شناخت صحیح به دیگری وجود دارد.
- (۴) شناخت بشر در امور محسوس نیز همواره خطا است.

۲۳۲- کدام گزاره حیطه‌های بیشتری از معرفت‌شناسی را در برمی‌گیرد؟

- (۱) انسان می‌تواند امور محسوس و قابل تجربه حسی را بشناسد.
- (۲) شناخت انسان می‌تواند خطا و اشتباه باشد.
- (۳) انسان نمی‌تواند اشیاء را همان‌گونه که هستند، بشناسد.
- (۴) انسان علاوه بر امور محسوس، امور نامحسوس را هم می‌تواند بشناسد.

۲۳۳- کدام گزینه در تبیین گزاره زیر صحیح است؟

«انسان نمی‌تواند اشیاء را همان‌گونه که هستند بشناسد.»

- (۱) لزوماً بیانگر نظر سوفیستی‌ها است که از منکران شناخت بودند.
- (۲) نمی‌تواند نظر هیچ سوفیستی باشد، چون وجود واقعیات خارجی را می‌پذیرد.
- (۳) با پذیرش چنین گزاره‌ای نمی‌توان تبیین امکان شناخت را امری پذیرفته دانست.
- (۴) انکار ضرورت تطابق شناخت با واقعیت بیرونی لزوماً به معنای انکار امکان شناخت نیست.

۲۳۴- گرگیاس در یکی از استدلال‌های خود بر انکار شناخت می‌گوید: «اگر چیزی وجود داشته باشد قابل شناخت نیست و انسان ابزار شناخت آن را

ندارد.» این استدلال مؤخر از چه مقدمه‌ای است؟

- (۱) انکار امکان شناخت
- (۲) انکار واقعیت
- (۳) انکار ابزار شناخت
- (۴) انکار اعتبار شناخت

۲۳۵- با کدام ابزار می‌توان خطای ابزار حس را درک کرد؟

- (۱) فقط حس
- (۲) فقط عقل
- (۳) حس و عقل
- (۴) حس و قلب

۲۳۶- کدام شناخت، ترکیبی از دو ابزار شناخت است؟

- (۱) شناخت عقلی
- (۲) شناخت حسی
- (۳) شناخت قلبی
- (۴) شناخت تجربی

۲۳۷- کدام گزینه درباره عقل به عنوان ابزار معرفتی صحیح است؟

- (۱) عقل به‌عنوان ابزار معرفتی تنها توان شناخت امور نامحسوس را دارد.
- (۲) شناخت تجربی توسط ابزار حسی امکان‌پذیر است نه از طریق عقل.
- (۳) رسیدن به یک درک جزئی هدف عقل به عنوان ابزار شناخت است.
- (۴) توسط عقل می‌توان به درک برخی حقایق اشیاء نائل شد نه همه حقایق.

۲۳۸- کدام گزینه درباره عبارت زیر نادرست است؟

«طبیعت همواره یکسان عمل می‌کند.»

- (۱) از ثمرات شناخت عقلی است.
- (۲) تحقق هرگونه تجربه را ممکن می‌سازد.
- (۳) ثبات خواص مواد به آن بازمی‌گردد.
- (۴) معرفتی حاصل از همکاری عقل و حس است.

۲۳۹- کدام ویژگی معرفت‌شهودی، باعث اطلاق عنوان «بی‌واسطه» بر آن می‌شود؟

- (۱) ضرورت تهذیب نفس برای کسب این معرفت
- (۲) حصول این نوع شناخت از طریق تجلی بر قلب
- (۳) مشاهده قلبی حقیقت به مانند دیدن آن با چشم
- (۴) بی‌نیاز بودن چنین معرفتی به استدلال عقلی

۲۴۰- کدام عبارت درباره ابزارهای شناخت درست است؟

- (۱) با شناخت تفاوت‌ها و تمایزات اشیاء توسط حس می‌توانیم از آن‌ها استفاده‌های مختلف کنیم.
- (۲) حوزه تفکر عقل، امور غیرمحسوس و غیرطبیعی است.
- (۳) هر شناختی که به کمک ابزار عقل به دست آید، شناخت عقلی نامیده می‌شود.
- (۴) تهذیب نفس و سیر و سلوک از مقدمات ضروری دریافت معرفت‌شهودی است.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

تفکر (۱) حل مسئله
تفکر (۲) تصمیم‌گیری
صفحه‌های ۱۱۲ (۵) ۱۵۷

۲۴۱- در عبارت زیر ملاک تصمیم‌گیری فرد چیست؟

«مائده شرایط خوبی در زندگی مشترکش ندارد و آسیب‌های زیادی به سبب ادامه داشتن شرایط خود، تحمل می‌کند. هنگامی که روان‌شناس از او علت جدا نشدنش را جویا می‌شود مائده جواب می‌دهد: سال‌ها برای زندگی‌اش زحمت نکشیده که حالا رهاش کند.»

(۱) اهمیت تصمیم (۲) خطر (۳) مزیت‌ها (۴) هزینه‌ها

۲۴۲- چند مسئله از میان مسائل زیر، خوب تعریف شده هستند؟

- در بازی شطرنج چطور می‌توان مهره شاه را از حالت کیش خارج کرد؟

- چطور می‌توان نریختن زباله در طبیعت را در میان مردم فرهنگ‌سازی کرد؟

- راه‌های کاهش اسلام‌هراسی در جوامع غربی چیست؟

- آیا آلودگی هوا از علل افزایش سرطان در شهرهای صنعتی است؟

- آیا استفاده از نسخه الکترونیک کتاب‌ها به جای کتاب چاپی موجب کاهش قطع درختان می‌شود؟

(۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۴۳- «خانم محسنی که در دوره نوجوانی به علت طلاق پدر و مادرش در خانه مادربزرگ خود بزرگ شد و حس تنهایی بسیاری را تجربه کرده است، اکنون

با وجود اختلافات بسیار شدید با همسر معتادش قادر به ترک او نیست و به علت ترس از تنهایی بعد از طلاق و تکرار احساسات دوره نوجوانی خود،

حاضر به جدایی نمی‌شود»، رویکرد خانم محسنی مبنی بر کدام عامل برجسته در عدم توانایی حل مسئله او است؟

(۱) نوع نگاه به مسئله (۲) اثر نهفتگی (۳) انتقال (۴) فشار روانی

۲۴۴- به ترتیب «احساس مسئله کردن»، «مواجهه با مسئله» و «تشخیص مسئله»، متناسب با موارد کدام گزینه‌اند؟

(۱) تصور صریح و بدون ابهام از مسئله - وجود موانع و محدودیت‌ها - آگاهی از هدف

(۲) آگاهی از هدف - توانمندی‌ها و امکانات محدود - تصور صریح از مسئله

(۳) مشخص بودن موقعیت مبدأ - وجود موانع و محدودیت‌ها - تصور صریح از مسئله

(۴) مشخص بودن موقعیت مبدأ - توانمندی‌ها و امکانات محدود - آگاهی از هدف

۲۴۵- به ترتیب در هر یک از موارد زیر به کدام یک از انواع تعارض‌ها اشاره شده است؟

«یک چترباز ترسو که آبرویش برایش مهم است، در لحظه پریدن از هواپیما به‌عنوان یک مانور تمرینی بسیار دودل است.»

«لاله تمایل بسیاری به حضور در خانه‌ای مستقل دارد، اما نمی‌خواهد حمایت خانواده و شرایط صمیمی آن‌جا را نیز از دست بدهد.»

(۱) گرایش - اجتناب / گرایش - اجتناب (۲) اجتناب - اجتناب / گرایش - اجتناب

(۳) اجتناب - اجتناب / گرایش - گرایش (۴) گرایش - اجتناب / گرایش - گرایش

۲۴۶- روش مطرح شده در کدام گزینه با سایر موارد تفاوت دارد؟

- (۱) سکه انداختن
 (۲) خردکردن مسئله
 (۳) بارش مغزی
 (۴) مشورت کردن

۲۴۷- کدام گزینه در خصوص حل مسئله صحیح است؟

- (۱) اهداف چندگانه‌ای را می‌توان برای آن متصور شد و ماهیت هیچ هدفی مشخص نیست.
 (۲) در صورت عدم محدودیت توانایی‌ها، غالباً مسئله‌ای پیش نمی‌آید.
 (۳) شناخت موقعیت فعلی در آن ضروری نیست.
 (۴) فرایندی است که می‌تواند بدون آگاهی کامل نیز انجام شود.

۲۴۸- ضرب‌المثل زیر با کدام‌یک از سبک‌های تصمیم‌گیری مطابقت دارد؟

«تنبل نرو به سایه، سایه خودش میایه».

- (۱) تکانشی
 (۲) اجتنابی
 (۳) احساسی
 (۴) وابسته

۲۴۹- چه تعداد از عبارات زیر نادرست‌اند؟

- الف) یادگیری روش حل مسئله، قابل تعمیم در امور دیگر نیست.
 ب) مسئله‌هایی که علل متعددی دارند به راحتی قابل تعریف نیستند.
 پ) شناسایی موقعیت مطلوب یکی از شاخص‌های تشخیص مسائل خوب تعریف‌شده و خوب تعریف‌نشده است.
 ث) مسائل علوم انسانی اکثراً خوب تعریف نشده‌اند.

- (۱) یک
 (۲) سه
 (۳) صفر
 (۴) دو

۲۵۰- کدام تصمیم‌گیری از اهمیت و پیچیدگی بیشتری برخوردار است؟

- (۱) شخصی مبتلا به سرطان است و برای درمان، یا باید جراحی را انتخاب کند یا شیمی‌درمانی؛ و به گفته پزشک، جراحی دارای خطر بالا اما اثربخشی بیشتری است.
 (۲) یک بیمار مبتلا به اختلال شخصیت مرزی، دو نوع روان‌درمانی را پیش روی خود دارد و هر دو برایش هزینه مالی و روانی سنگینی به بار می‌آورد، اما وضعیت بیمار اصلاً خوب نیست و وی مجبور به انتخاب است.
 (۳) شخصی رتبه بسیار خوبی در کنکور به دست آورده، اما میان انتخاب چندین رشته برجسته مردد است و از طرفی باید رشته‌ای را انتخاب کند که مورد علاقه‌اش باشد و در آینده هم بتواند با آن تأمین معاش کند.
 (۴) دانش‌آموزی می‌خواهد برای تحقیقی که دبیر به او سپرده موضوعی انتخاب کند، چند هفته است که در حال جست‌وجو برای موضوع است و میان چهار گزینه مردد می‌باشد.

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲۱ بهمن ۱۴۰۰

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام داری‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام طراحان	نام درس	عمومی
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغرری، حمید اصفهانی، هامون سیبوی، محسن فدایی، کاظم کاظمی، الهام محمدی، مرتضی منشاری، سیدمحمد هاشمی	فارسی	
نوید امساک، ولی برجی، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، علی محسن زاده، سیدمحمدعلی مرتضوی، الهه مسیح خواه	عربی زبان قرآن	
محمد آقاصالح، محبوبه ابتسام، محسن بیاتی، محمد رضایی بقا، مجید فرهنگیان، مرتضی محسنی کبیر، احمد منصوری	دین و زندگی	
رحمت‌اله استیری، سپهر برومندپور، حسن روحی، محمد طاهری، سعید کاویانی، عقیل محمدی‌روش	زبان انگلیسی	

نام طراحان	نام درس	اختصاصی
محمد بحیرایی، محمدابراهیم نوزنده‌جانی، کورش داودی، امیر زراندوز، حمیدرضا سجودی، نسترن صمدی، امیر محمودیان	ریاضی و آمار	
نسرين جعفری، فاطمه حیاتی، فاطمه فهیمیان	اقتصاد	
سیدعلیرضا احمدی، محسن اصغرری، عزیز الیاسی پور، پوریا حسین پور، عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد، مجتبی فرهادی، حسینعلی موسی‌زاده، رضا نوروزی‌بگی	علوم و فنون ادبی	
منتخب از سؤال‌های کتاب آبی پیمانه‌ای علوم و فنون ادبی جامع کنکور انسانی (دهم، یازدهم و دوازدهم)	علوم و فنون ادبی - سؤال‌های «آشنا»	
ابراهیم احمدی، نوید امساک، ولی برجی، محمدرضا سوری، سید محمدعلی مرتضوی، مهدی نیک‌زاد	عربی زبان قرآن	
علیرضا رضایی، علی محمد کریمی، جواد میربلوکی، میلاد هوشیار	تاریخ	
زهرا دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، آزاده میرزایی	جغرافیا	
آزیتا بیدقی، علیرضا حیدری، الهام رضایی، فاطمه صفری	جامعه‌شناسی	
نیما جواهری، حسن صدری، الهه فاضلی، فرهاد قاسمی‌نژاد، کیمیا طهماسبی	منطق و فلسفه	
حمیدرضا توکلی، کوثر دستورانی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی‌نژاد، محمدعلی فرد منوچهری	روان‌شناسی	

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
فارسی	کاظم کاظمی	سیدعلیرضا احمدی	محمدحسین اسلامی، امیرمحمد دهقان، مرتضی منشاری	فریبا رتوفی
عربی زبان قرآن	نوید امساک	نوید امساک	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی‌پور، آیدین مصطفی‌زاده	مهدی یعقوبیان
دین و زندگی	سیداحسان هندی	محمد رضایی بقا	زهره رشوندی، سکینه گلشنی	زهره قموشی
معارف اقلیت	دبورا حاتانپان	دبورا حاتانپان	معصومه شاعری	-
زبان انگلیسی	محدثه مرآتی	محدثه مرآتی	سعید آقچه‌لو، رحمت‌اله استیری، فاطمه نقدی	سپیده جلالی
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی‌فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند، سحر محمدی	حسین اسدزاده
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قموشی
علوم و فنون ادبی	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سیدعلیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	پوریا حسین‌پور، یاسین مهدیان، سیدعلیرضا علویان	فریبا رتوفی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	مهدی یعقوبیان
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	زهرا دامیار	ستایش محمدی
جغرافیا	محمدرضا محمودی‌ها	محمدرضا محمودی‌ها	زهرا دامیار	
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری، محمدابراهیم مازنی	
منطق و فلسفه	نیما جواهری	نیما جواهری	فرهاد علی‌نژاد، امیرکیا باقری، آرمین عبدالحسینی	زهره قموشی
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی‌نژاد، محمدابراهیم مازنی	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، الهام محمدی (عمومی)
مسئول دفترچه	زهرا دامیار (اختصاصی)، معصومه شاعری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیروانی‌مقدم، مسئول دفترچه: زهره قموشی (اختصاصی)، فریبا رتوفی (عمومی)
حروف چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی (اختصاصی)، زهرا تاجیک (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

فارسی (۳)

۱- گزینه ۲»

(مفسر فرایی- شیراز)

واژه‌های فرد و معانی آن‌ها:

گشاده‌دستی: سخاوت، بخشندگی / داعیه: ادعا / حمایل: نگه‌دارنده، محافظ / متقاعد: مجاب شده، مجاب، قانع شده

توجه: معانی واژه‌های «فرد» خواسته شده و ترتیب قرار گرفتن معانی واژه‌ها با توجه به صورت سؤال ضرورتی ندارد. در ضمن دانش‌آموزان عزیز دقت بفرمایید که واژه «گشاده‌دستی» به معنای «باسخاوت» نادرست است، زیرا «باسخاوت» صفت است، در حالی که «گشاده‌دستی» اسم است.

توجه: هر واژه‌ای که «اسم» است باید به صورت «اسم» و اگر «صفت» است باید به صورت «صفت» و اگر «جمع» است باید به صورت «جمع» و اگر «مفرد» است باید به صورت «مفرد» معنی شود.

(فارسی ۳، لغت، واژه‌نامه)

۲- گزینه ۴»

(الهام ممری)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «مرحم» مرهم / گزینه ۲: «الم» غلم / گزینه ۳: «غالب» قالب

(فارسی ۳، املا، ترکیبی)

۳- گزینه ۳»

(همید اصفهانی)

گزینه ۳: «خون» مجاز است از «جان» و «از بام افتادن طشت» کنایه است از «بی‌آبرویی».

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «بیت متناقض‌نما ندارد. متناقض‌نما زمانی پدید می‌آید که ویژگی‌های جمع‌نشدنی را در آن واحد به یک چیز نسبت دهیم؛ حال آن که صبح و عشرت و بزم به جایی و محنت و شام به جایی دیگر نسبت داده شده است. / واج‌آرایی: «س» و «ب»

گزینه ۲: «اسلوب معادله دارد، ولی ایهام تناسب در واژه «چین» نیست.

گزینه ۴: «مرغ عرشی» استعاره از «روح و جان» و «آشیان» استعاره از «عالم بالا» / بیت تشبیه ندارد.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۴- گزینه ۲»

(سیدعلیرضا امیری)

بیت فاقد استعاره است. / تشبیهات: «لب همچون می»، «زجاج دیده» و «چشم مانند ساغر» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «تشبیهات: ۱- «لعلش» (لبش مانند اعجاز مسیح است) ۲- شکرخنده

۳- رویش مانند ید بیضای کلیم است. / استعاره: لعل استعاره از لب

گزینه ۳: «تشبیه عارض به ماه و قامت به سرو برتری مشبه بر مشبه‌به: تشبیه مرجح یا تشبیه تفضیل / بیت فاقد استعاره است.

گزینه ۴: «تشبیهات: ۱- «عذار مانند نار نمرود» ۲- «زلف عنبرین» ۳- «زلف مانند دود» است. / استعارات: ۱- خلیل استعاره از یار ۲- آتش استعاره از چهره سرخ یار (سرخ چهره نشانه سلامتی یا زیبایی است).

توجه: زلف از لحاظ خوش‌بویی به عنبر ماده‌ای مومی که از نهنگ عنبر به دست می‌آید، تشبیه شده است.

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

۵- گزینه ۳»

(کافظم کاطمی)

با مرتب کردن جمله دوم در هر مصراع از بیت اول متوجه می‌شویم که ضمائر پیوسته دارای نقش مضاف‌الیه هستند: فرق من سپرش (مسند) [کن] و جان من نشانه‌اش (= نشانه آن) [کن]

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: به دلیل وجود حروف «گر» و «ور» و «گر» در هر مصراع یک جمله مرکب یا غیرساده ساخته شده است و با توجه به این که ضمائر «ش» در بیت اول و فعل «نگیرد» در بیت دوم در جای خود نیامده‌اند، شیوه بلاغی به وجود آمده است.

گزینه ۲: ترکیب‌های اضافی: سنگ فتنه، فرق من، سپرش (= سپر آن)، تیر طعنه، جان من، نشانه‌اش (= نشانه آن) / جملات بیت دوم: (۱) صوفی با کنج خلوت [ملازم است] (۲) سعدی با طرف صحرا [ملازم است] (۳) صاحب هنر بر بی‌هنر بهانه نمی‌گیرد.

گزینه ۴: فعل «کن» از آخر بیت اول و فعل «است» از آخر جمله‌های اول و دوم در بیت دوم، به ترتیب به قرینه لفظی و معنوی حذف شده است.

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۶- گزینه ۱»

(هامون سبطی)

تشخیص این که ضمیر سوم شخص (او-ش) به چه کسی یا چه چیزی برمی‌گردد، در درک معنای بیت‌ها و متون اهمیت دارد.

در بیت گزینه ۱: «شاعر می‌گوید: «بین دل من چه خوش خیال است که می‌پندارد کسی به او (همان دل) نظر می‌افکند که به هفت بهشت ابدی هم نگاه نمی‌کند و برای آن هم ارزشی قائل نیست.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

در بیت گزینه ۲: «بوی خوش پیرهن، چشم را بینا می‌کند (تلمیح به داستان حضرت یعقوب) و این جا، چشم چیزی نیست جز نقش گل نرگس (که همانند چشم است) که بوی پیرهن یار نه عاشق را که حتی نقش گل نرگس را نیز زنده می‌کند.

در بیت گزینه ۳: «چه تفاوت کنش» یعنی چه تفاوتی دارد برای او (همان دهر: روزگار)

در بیت گزینه ۴: «شاعر می‌خواهد که با سیل اشکش خانه هستی خود را ویران کند تا گنج عشق در آن جای گیرد. (گنج‌ها را در ویرانه‌ها دفن می‌کردند)؛ بنابراین ویران کنش = آن را ویران کند ← آن: خانه ما (وجود ما یا دل ما)

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۷- گزینه ۳»

(هامون سبطی)

گزینه ۳: «نالای سر شوریدگان را به صحرا می‌دهد / برای یک جهان آهوی

نهاد

وحشت‌دیده هویی بس است (هر دو نهاد ذکر شده است).

نهاد

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «خلاف طریقت باشد که اولیا از خدا [کسی را] جز خدا تمنا کنند

متمم مفعول متمم

گزینه ۲: «حقایق سرای آراسته است / هوا و هوس گرد برخاسته (است)

فعل

گزینه ۴: «گردش پرگار ما را حلقه مویی بس است / مرکز سرگشتگی‌ها [را] خال

دلبجوی بس است

(فارسی ۳، دستور، ترکیبی)

۸- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری- اردبیل)

در بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» به جاودانگی نام نیک اشاره شده است اما در گزینه ۴ می‌گوید که اگر خواهان نام نیک هستی، به خرابات نرو، زیرا که همه در این محل بدنام هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «سعدی، اگر توانایی انجام عمل نیک را نداری، بهتر است نام نیک از خود به یادگار بگذاری.

گزینه ۲: «انسان نیک‌نام، با به یادگار گذاشتن نام نیک، همواره زنده و جاودان می‌ماند.

گزینه ۳: «دولت دنیا ناپایدار و فناپذیر است و نام نیک همچون آب حیات، پایدار و جاودان است.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۶)

۹- گزینه ۲»

(میر اصفهانی)

در وصف شخصی است که به دوستانش سعد می‌رساند و به دشمنانش نحس، در حالی که عبارت صورت سؤال در ستایش شخصیتی است که هم به دوستانش خیر می‌رساند و هم به آنان که زندگی را بر او سخت می‌کنند.

در باور قدما، این اجرام آسمانی هستند که همچون پدر، سرنوشت انسان‌ها را تعیین می‌کنند. به همین سبب به آن‌ها «آباء علوی» گفته می‌شود. به هر یک از این اجرام، ویژگی‌هایی نیز نسبت داده شده است. مثلاً برجیس، «سعد اکبر» است و کیوان، «نحس اکبر». خاقانی، شاعر بیت پاسخ این سؤال، ممدوح خود را چنان ستوده است که انگار سعد اکبر برجیس و نحس اکبر کیوان، همزمان در او جمع شده است و ممدوح آن را برای دوستان و دشمنان، نثار می‌کند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «ممدوح خود را در سخاوت برتر از حاتم می‌خواند.

گزینه ۳: «ممدوح را به سبب رسیدن به چشمه کرم، خضر وجود و اسکندر سخا می‌داند.

گزینه ۴: «ممدوح را به صفای باطنش می‌ستاید.

(فارسی ۳، مفهوم ۳، صفحه ۸۷)

۱۰- گزینه ۳»

(کافظم کاطمی)

مفهوم عبارت صورت سؤال و ابیات مرتبط: ضرورت غلبه بر هوای نفس و مهار امیال نفسانی.

مفهوم بیت گزینه ۳: «تقابل عشق و عقل و ترجیح عشق بر عقل

(فارسی ۳، مفهوم ۳، صفحه ۹۲)

فارسی (۲)

۱۱- گزینه ۲»

(الیام ممری)

نژند: خوار و زبون، اندوهگین/ دربايست: نیاز، ضرورت/ خصال: جمع خصلت، خوبی‌ها، خواه نیک باشد خواه بد./ تعبیه کردن: قراردادن، جاسازی کردن

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

۱۲- گزینه ۱»

(سیرمهر هاشمی-مشهور)

در این گزینه، غلط املائی با رسم الخطی دیده نمی‌شود. غلط‌های آورده شده در دیگر گزینه‌ها: «تبع، سبا، بیانداز» شکل درست: «طبع، صبا، بینداز»

(فارسی ۲، املا، ترکیبی)

۱۳- گزینه ۴»

(کافظم کاطمی)

کتاب‌های «تحفة الاحرار، بوستان و منطق الطیر» منظوم هستند.

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۱۴- گزینه ۲»

(کافظم کاطمی)

جناس: تو، جو- بر، زر

ایهام تناسب: روی: (۱) چهره (معنای مورد نظر) (۲) فلز روی (با کیمیا، سیم = نقره و زر) تناسب دارد.

استعاره: سیم (= نقره) استعاره از اشک

تشبیه: عشق به کیمیا و روی به زر

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۵- گزینه ۴»

(مرتضی منشاری-ارربیل)

تشبیه: «رخت صبوری» / تشخیص و استعاره: «تاراج کردن عشق و خیمه زدن بخت شور» / جناس: بخت و رخت

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «تشبیه: تشبیه یار به ماه / تشخیص و استعاره: شیرین دهان بودن ماه / جناس: ندارد. (مه مخفف ماه است و جناس ندارد).

گزینه ۲: «تشبیه تفضیل: ترجیح دادن رایحه زلف یار بر عطر معطر آهو / جناس: تاب (خشم) و تاب (پیچ و شکن زلف) / استعاره ندارد. (حسن تعلیل دارد).

گزینه ۳: «تشبیه: قامت همچون سرو / تشخیص و استعاره: ولوله باغ و بوستان / جناس: ندارد.

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

۱۶- گزینه ۲»

(مسن فراهی- شیراز)

در بیت «الف» فعل «نیست» به معنای «وجود ندارد» است و فعل غیرانسانی است و «آرام» نهاد است و «یار» مضاف‌الیه است. / در بیت «ب» «چشم» برای مصراع اول و «ترگس» برای مصراع دوم «نهاد» است. / در مصراع اول بیت «ج» شبنم از سحرخیزی دامن خورشید [را] گرفت که در نتیجه واژه «شبنم» نهاد است و «دامن» مفعول. / در بیت «د» واژه «غیر» برای مصراع اول و ضمیر پرسشی «که» برای مصراع دوم «نهاد» است. (اگر غیر جرعه‌ای از پند به تو نداده است، که چه کسی) سرت [را] از صحبت یاران گران ساخته است؟

(فارسی ۲، دستور، ترکیبی)

۱۷- گزینه ۳»

(مسن اصفهانی)

در بیت دوم فقط «سعدی» مسند است: تو مرا سعدی خویش خوانی. در مصراع دوم و چهارم فعل «باشد» در معنای «وجود دارد» نیاز به مسند ندارد.

برای من بهتر از آن چه دولتی وجود دارد. / اگر طالع آن برای من وجود داشته باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «اگر [مرا] بنوازی، بهتر از این چه سعادت (گروه مفعولی) خواهیم یافت.

اگر [مرا] زار بکشی، بهتر از این چه دولتی (گروه نهادی) برای من وجود دارد.

گزینه ۲: «حروف ربط وابسته‌ساز «اگر، و» در تمامی مصراع‌ها جمله غیرساده ساخته‌اند. اگر مرا (مفعول) سعدی خویش بخوانی / اگر برای من (متمم) طالع آن باشد.

گزینه ۴: «چه سعادت (ترکیب وصفی و مفعول جمله دوم مصراع اول) / چه دولتی (ترکیب وصفی و نهاد جمله چهارم مصراع دوم)

(فارسی ۲، دستور، ترکیبی)

۱۸- گزینه ۳»

(مسن فراهی- شیراز)

مفهوم مشترک ابیات «۱»، «۲» و «۴» با درس «قاضی بُست»، «ستایش زیستن با قناعت و خرسندی» است، ولی مفهوم بیت گزینه ۳، «عاشقان به نگاه کردن به معشوق باید بسنده کنند.»

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

۱۹- گزینه ۲»

(هامون سبطی)

پیام حکایت یاد شده در صورت سؤال این است که باید خود در پی رسیدن به دانش و معرفت باشیم تا جایی که دیگران ما را الگوی خود قرار دهند، اما در بیت گزینه ۲، شاعر می‌گوید این دیگران هستند که می‌توانند باعث برتری ما شوند همچنان که از میان هزاران هزار قطره باران، فقط قطره‌ای که صدف آن را می‌پسندد و در دل خود می‌پرورد، به مروراید تبدیل می‌شود. (گذشتگان می‌پنداشتند که مروراید، قطره بارانی است که در دل صدف می‌چکد و پس از سال‌ها به گوهری شاهوار تبدیل می‌شود: چو خود را به چشم حقارت بدید / صدف در کنارش به جان پرورید

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۷۴)

۲۰- گزینه ۱»

(سیرممر هاشمی- مشهور)

مفهوم مصراع دوم بیت آورده شده در صورت سؤال، تأکید بر لاغر شدن مخاطب دارد، اما در گزینه «۱»، گفته شده که: اگر راز و رمز این جهان ناپایدار را می‌دانی چگونه بدنت این گونه فریه و چاق گشته است و روحت لاغر.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: معنی بیت: اتفاقاً خشکسالی روی داد و چهره شاداب و فریه مردم، لاغر و تکیه گشت.

گزینه «۳»: معنی بیت: خار خندید و گفت: هر کس سختی بکشد، لاغر می‌گردد.

گزینه «۴»: معنی بیت: هنگامی که بدعهدی دامن آنان را گرفت، مانند دوک نخریسی لاغر شدند.

(فارسی ۲، مفهوم ۳، صفحه ۱۲)

عربی، زبان قرآن (۲) و (۳)

۲۱- گزینه ۲»

(علی مفسن زاره)

«مَرَقِدْنَا» آرامگاهمان، مزار خویش (رد گزینه ۳) / «هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ»: این چیزی است که خداوند رحمن وعده داده است (رد سایر گزینه‌ها) (در گزینه «۱» لفظ «هَذَا» نادرست ترجمه شده است، در گزینه «۳» عبارت «مَا وَعَدَ» به شکل «ماضی منفی» ترجمه شده و نادرست است و در گزینه «۴» فعل «وَعَدَ» به شکل مصدری ترجمه شده و نادرست است / «صَدَّقَ...»: راست گفتند (رد گزینه ۴) / «الْمُرْسَلُونَ»: فرستاده‌شدگان، فرستادگان (رد گزینه ۱) «الْمُرْسَلُونَ» اسم مفعول است و باید به شکل اسم مفعول ترجمه گردد و در گزینه «۱» به شکل اسم فاعل ترجمه شده است.

(ترجمه)

۲۲- گزینه ۱»

(مرتضی کاتم شیروری)

«هناک»: وجود دارد (رد گزینه ۴) / «نوعٌ مِنَ السَّمَكِ»: نوعی از ماهی (رد گزینه ۴) / «یطيرُ»: پرواز می‌کند (رد گزینه ۴) / «فَوْقَ سَطْحِ الْمَاءِ»: بالای سطح آب / «إِذَا»: هرگاه، اگر (رد گزینه ۲) / «مَتَدَّ»: دراز کند (می‌توان فعل شرط را مضارع التزامی معنا کرد) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «رَعَانِفَةُ الْكَبِيرَةِ»: باله‌های بزرگش. (ترکیب وصفی اضافی است) (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «عملتُ»: عمل کرد (اگر جواب شرط فعل ماضی باشد می‌توان آن را به صورت مضارع اخباری معنا کرد) / «كَجَنَاحَيْنِ»: مانند دو بال.

(ترجمه)

۲۳- گزینه ۴»

(ولی بره‌بی- ابهر)

«کم»: چقدر (رد گزینه ۳) / «يُمِرُّ» (مضارع مجهول): تلخ می‌شود، تلخ می‌گردد (رد گزینه ۱) / «يَهْجُرُ»: از او دور می‌شوند، از او دوری می‌گزینند (رد گزینه ۲) / «كَانَ يُحْتَمِمُ»: آن‌ها را دوست می‌داشت (رد گزینه ۳) / «كَانَ... يَحْمِيهِمُ»: از آن‌ها نگهداری می‌کرد / «دائماً»: در گزینه «۳» ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۲۴- گزینه ۲»

(کاتم غلامی)

«أهدى»: هدیه بدهم؛ از «أهدى، يُهدى» گرفته شده است. (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «أعمالها التَّربويَّة»: کارهای پرورشی او (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «سببتُ»: باعث شده (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَنْ تُحَسِّنَ» که خوب شود؛ فعل مجهول است (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(ترجمه)

۲۵- گزینه ۱»

(ولی بره‌بی- ابهر)

«هذه السَّرعَة»: این سرعت (رد گزینه ۳) / «دماغُ نَقَارِ الخَشَبِ الصَّغِيرِ»: مغز کوچک دارکوب (الصَّغِيرُ صفت برای مغز است نه نقار، در منصوب بودن هم از موصوفش تبعیت کرده است) (رد گزینه ۲) / «عضوین يدفعان»: دو عضوی که دور می‌کنند (عضوین» نکره است و «يدفعان» جمله وصفیه که در ترجمه آن از «که» استفاده می‌شود (رد گزینه ۴) / الضربات: ضربه‌ها (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

(ترجمه)

۲۶- گزینه ۳»

(کاتم غلامی)

در این گزینه، فعل «تَعَدَّ» به معنای «به شمار می‌آید» اصلاً ترجمه نشده است.

(ترجمه)

۲۷- گزینه ۲»

(ولی بره‌بی- ابهر)

در گزینه «۱» «تَقَدَّرَ» مضارع مجهول است و به صورت (برآورد می‌شود) ترجمه می‌شود. در گزینه «۲» خطایی وجود ندارد و «سائل» نکره و فعل پس از آن جمله وصفیه می‌باشد. در گزینه «۳» «ما» به معنای (هر چه) و «المرء» نیز به معنای (انسان) است که اشتباه ترجمه شده‌اند. در گزینه «۴» «جناخیه» مثنی است که نون آن در حالت اضافه حذف شده است و ترجمه آن به صورت مفرد نادرست است.

(ترجمه)

۲۸- گزینه ۳»

(اللهه مسیح فواه)

«نباید ... بالا ببری»: علیک آلا ترفع (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «صدایت»: صوتک (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «آن را پایین بیاور»: اغضَّه (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «دیگران»: آخرین (رد گزینه ۴)

(ترجمه)

ترجمه متن درک مطلب:

ریشه‌ها یکی از اجزای اساسی گیاه به‌شمار می‌روند، آن‌ها مسؤول آوردن آب و غذا برای بقیه اجزا هستند. انواع مختلفی دارند، از آن جمله ریشه‌های عمودی است که قدرت بسیاری برای رسیدن به اعماق دوری در خاک دارند و بدین جهت، ریشه‌های عمودی به ثابت نگه داشتن گیاه کمک می‌کنند، اما ریشه‌های فیبری به‌طور افقی و نزدیک سطح زمین رشد می‌کنند، آن‌ها در رویارویی با بادهای ضعیف هستند. ریشه‌های هوایی با رشد بالای سطح زمین با بخش افقی متمایز می‌شوند، این ریشه‌ها قدرت بسیاری در به‌دست آوردن نیازشان به آب از هوا دارند، به علاوه توانایی‌شان در تبادل گازی به سادگی. از انواع دیگر ریشه‌ها، ریشه‌های آبی هستند که کوچک‌اند و جذب آب و مصرف آن را ممکن می‌سازند، این ریشه‌ها آبی نامیده شده‌اند زیرا در گیاهانی رشد می‌نمایند که در آب زندگی می‌کنند و اقدام به جذب اکسیژن از آب‌ها می‌کنند. این ریشه‌ها در ثابت نگه داشتن گیاهان نقشی ایفا نمی‌کنند.

۲۹- گزینه ۲»

(سیر ممرعلی مرتضوی)

در گزینه «۲» آمده است: «ریشه‌های عمودی در اعماق زمین به‌صورت عمودی رشد می‌کنند!» که مطابق متن صحیح است.

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ریشه‌های همه گیاهان پایین سطح زمین رشد می‌کنند! (نادرست)

گزینه «۳»: ریشه‌ها اهمیت بسیاری برای انسان دارند، زیرا در ساخته‌های چوبی مورد استفاده قرار می‌گیرند! (نادرست)

گزینه «۴»: ریشه‌های فیبری هنگام رویارویی با بادهای شدید، از ریشه‌های عمودی قوی‌تر هستند! (نادرست)

(درک مطلب)

۳۰- گزینه ۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه صورت سؤال: ریشه‌های آبی کوچک هستند ...

عبارت گزینه ۳» صحیح است: زیرا وظیفه اصلی آن‌ها، جذب آب است!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: تا اکسیژن را در آب‌ها تولید نمایند! (نادرست)

گزینه ۲»: زیرا گاهی بالای سطح زمین رشد می‌کنند! (نادرست)

گزینه ۴»: تا بتوانند در اعماق خاک نفوذ کنند! (نادرست)

(درک مطلب)

۳۱- گزینه ۲»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

با توجه به متن عبارت داده شده صحیح نیست: ریشه‌های هوایی نمی‌توانند آبی را که گیاه نیاز دارد، جذب کنند!

ترجمه گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱»: گیاهان برای رشد مناسب و ادامه زندگی به ریشه‌ها نیاز دارند! (صحیح)

گزینه ۳»: بعضی ریشه‌ها بالای زمین رشد می‌کنند، نوعی از گازها را جذب می‌کنند

و نوعی دیگر از آن‌ها را دفع می‌نمایند! (صحیح)

گزینه ۴»: ریشه‌ها به ثابت نگه داشتن گیاه در خاک کمک می‌کنند، هنگامی که

قدرت زیادی برای رشد در اعماق داشته باشند! (صحیح)

(درک مطلب)

۳۲- گزینه ۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«اسم فاعله: مُسئِل» نادرست است. وقتی اسم مفعول بر وزن «مفعول» می‌آید، مربوط به فعل و مصدر ثلاثی مجرد است، بنابراین اسم فاعل آن هم باید بر وزن «فَاعِل» بیاید، پس به شکل «سائل» صحیح است.

(تفلیل صرفی و مدل اعرابی)

۳۳- گزینه ۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«له حرف زائد واحد (= مزید ثلاثی) و مصدره: أَلْعَاب» نادرست است. فعل مضارع «تَلْعَبُ» ثلاثی مجرد است و حرف زائد ندارد. (هم‌چنین دقت کنید که «أَفْعَال» وزن مناسبی برای مصدر ثلاثی مزید نیست).

(تفلیل صرفی و مدل اعرابی)

۳۴- گزینه ۱»

(علی مفسن زاده)

در گزینه ۱» واژه‌های «يُصْحَحُ» «المُعَيَّنَةُ» نادرست نوشته شده و با توجه به معنای آن در جمله «يُصْحَحُ الْمُدْرَسُ الْأَخْطَاءَ الْمُعَيَّنَةَ»: معلم خطاهای مشخص شده را تصحیح می‌کند، واژه «يُصْحَحُ» فعل معلوم بوده و واژه «المُعَيَّنَةُ» اسم مفعول است.

(ضبط حرکات)

۳۵- گزینه ۲»

(الله مسیح فواه)

«وکنه» فقط در مورد لانه پرنده‌گان به کار می‌رود نه چارپایان.

(واژگان)

۳۶- گزینه ۲»

(نویر امساکلی)

«أَجِبَّ» فعل مضارع بوده و معنای عبارت عربی بدین صورت است: دوست دارم به شهرهای فرهنگی در جهان، مسافرت کنم. اسم تفضیل در سایر گزینه‌ها: ۱) «شَرَّ» ۲) «أَنْفَعُ» ۳) «الکبری»

(قواعد اسم)

۳۷- گزینه ۲»

(مرتضی کاظم شیروری)

کلمات از نظر معنا باید با اسم مفعول مطابق باشند. این عبارت اگر با اسم مفعول ترجمه شود نادرست است. ترجمه عبارت: «گردباد شدید، خراب شده خانه‌های قدیمی است» برای این جای خالی اسم فاعل «خراب‌کننده» مناسب است نه اسم مفعول.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱»: هرکه آزموده‌ای را بیازماید پشیمانی بر او فرود آید.

گزینه ۳»: ملامعات اشعار فارسی آمیخته به عربی است.

گزینه ۴»: دانش‌آموزان امید آینده‌اند پس برای سربلندی کشورتان تلاش کنید.

(قواعد اسم)

۳۸- گزینه ۳»

(ولی برقی - ابهر)

«معلمی» که در اصل «معلمین» بوده جمع کلمه «مُعَلِّم» اسم فاعل است و در این عبارت نقش مفعولی دارد. نقش اسم فاعل‌ها در سایر گزینه‌ها: ۱) سیاح (سائح): نائب‌فاعل ۲) واقع: خبر ۴) الحاضرین: مضاف‌الیه.

(قواعد اسم)

۳۹- گزینه ۱»

(ولی برقی - ابهر)

در گزینه ۱» «ما» از ادات شرط بوده و عبارت، معنای شرط دارد و قَدَّمَت فعل شرط و «أُجِدُّ» جواب شرط می‌باشد. ترجمه عبارت: «هرچه امروز دست‌ان از خیر و نیکی پیش بفرستند، فردا آن را می‌یابم». در سایر گزینه‌ها «ما» معنای شرط ندارد و در گزینه‌های «۲» و «۳» معنای نفی دارد و در گزینه ۴» برای موصول به معنی «آنچه» استفاده شده است.

(انواع جملات)

۴۰- گزینه ۴»

(کاظم غلامی)

برای ایجاد جمله شرطیه در این عبارت باید در جالی خالی جواب شرط بیآوریم. می‌دانیم که جواب شرط اگر جمله اسمیه باشد باید با حرف «فَ» آغاز شود. پس گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳» نمی‌توانند مناسب باشند.

تذکر: جواب شرط اگر فعل امر یا نهی هم باشد، با «فَ» آغاز می‌شود. (مانند گزینه ۴)

(انواع جملات)

دین و زندگی (۳)

۴۱- گزینه ۴»

(ممد آقاسالاح)

سراسر عمر ظرف زمان توبه است؛ اما بهترین زمان برای توبه دوره جوانی است که امکان توبه بیشتر و انجام آن آسان‌تر و جبران گذشته راحت‌تر است. دوره جوانی دوره انعطاف‌پذیری، تحول و دگرگونی است و دوره پیری دوره کم شدن انعطاف و تثبیت خوی‌ها و خصلت‌هاست.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۳)

۴۲- گزینه ۴»

(مبیر فرهنگیان)

توبه نه تنها گناهان را پاک می‌کند «تَغْسِلُ الذُّنُوبَ»، بلکه اگر ایمان و عمل صالح نیز به دنبال آن بیاید، گناهان را به حسنات تبدیل می‌کند. خداوند می‌فرماید: «کسی که بازگردد و ایمان آورد و عمل صالح انجام دهد، خداوند گناهان آنان را به حسنات تبدیل می‌کند، زیرا خداوند آمرزنده و مهربان است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۷)

۴۳- گزینه «۳»

(مفهم آفاضلج)

الف) شیطان انسان را گم به گم و آهسته آهسته به سمت گناه می‌کشد، تا جایی که فرد خود را غرق در فساد (گناه) و آلودگی (لوث) می‌بیند.
ب) این که فرد به خود می‌گوید: «به زودی توبه می‌کنم» بیانگر امروز و فردا کردن و تأخیر در توبه است که آن را تسویف می‌گویند.

ج) شیطان ابتدا انسان را با این وعده که «گناه کن و بعد توبه کن» به سوی گناه می‌کشد و وقتی آلوده شد، از رحمت الهی مأیوسش می‌سازد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۸ تا ۱۰۰)

۴۴- گزینه «۲»

(مفهم رضایی‌بغا)

امام باقر (ع) به یکی از یاران خود فرمود: «مؤمن، باید بعد از توبه کردن، عمل را از نو آغاز کند و زندگی را از سر گیرد. البته آگاه باش که این امتیاز فقط برای اهل ایمان است.» سپس امام این آیه را خواند: «وست که توبه بندگان را می‌پذیرد و گناهان را می‌بخشد و می‌داند که چه می‌کنید.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۸)

۴۵- گزینه «۴»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

اگر مردم کوتاهی کنند و اقدامات دلسوزان جامعه به جایی نرسد و به تدریج انحراف از حق ریشه بدهد، اصلاح گناهان اجتماعی مشکل می‌شود و نیاز به تلاش‌های بزرگ و فعالیت‌های اساسی و زیربنایی پیدا می‌شود تا آنجا که ممکن است نیاز باشد انسان‌های بزرگی جان و مال خود را تقدیم کنند تا جامعه را از تباهی برهانند و مانع خاموشی کامل نور هدایت شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۱۰۲)

۴۶- گزینه «۱»

(مرتضی مفسنی‌کبیر)

قرآن کریم می‌فرماید: «... لا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ: از رحمت الهی ناامید نباشید، خداوند همه گناهان را می‌بخشد چرا که او آمرزندهٔ مهربان است.» و امام باقر (ع) می‌فرماید: «برای توبه کردن پشیمانی کافی است.»

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۶ و ۹۷)

۴۷- گزینه «۴»

(مفهم آفاضلج)

تکرار توبه اگر واقعی باشد سبب جلب رحمت خدا می‌شود. خداوند می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ: خداوند کسانی را که زیاد توبه می‌کنند، دوست دارد» علت این که خداوند چنین فردی را دوست دارد این است که می‌بیند او با این که در دام گناه افتاده اما قلبش نزد خداست و به سرعت از عمل خود پشیمان می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

۴۸- گزینه «۱»

(امهر منصور)

یکی از حیل‌های شیطانی تسویف است. فرد گناهکار دائماً به خود می‌گوید: «به زودی توبه می‌کنم» و این گفته را آن قدر تکرار می‌کند تا این که دیگر میل به توبه در او خاموش می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه ۹۹)

۴۹- گزینه «۲»

(محبوبه ابتسام)

جمله «اگر بنده می‌بود، بندگی می‌کرد و حرمت صاحب خود را نگه می‌داشت» چون تبری بر قلب بشرین حارث نشست و او را تکان داد.

لازمه توبه بازگشت قلب واقعی و پشیمانی حقیقی است نه فقط گفتن «استغفرالله» بر زبان.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۵۰- گزینه «۳»

(مفهم فرهنگیان)

خداوند کسی را که فوراً از گناه خود ناراحت شود و بسیار توبه کند (توآب) دوست دارد؛ زیرا می‌بیند چنین فردی، با اینکه در دام گناه افتاده، اما قلبش نزد اوست و به سرعت از عمل خود پشیمان می‌شود. ادامهٔ آیه، عبارت «يُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ» آمده که با مفهوم حدیث «التَّوْبَةُ تُطَهِّرُ الْقُلُوبَ» قرابت معنایی دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۷ و ۹۸)

دین و زندگی (۲)

۵۱- گزینه «۴»

(مفهم رضایی‌بغا)

یکی از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت حفظ استقلال جامعهٔ اسلامی است. قرآن کریم از مسلمانان می‌خواهد که سلطهٔ بیگانگان را نپذیرند و زیر بار آن‌ها نروند؛ این حکم قرآنی را «قاعدهٔ نفی سبیل» می‌گویند که در آیهٔ «و لن يجعل الله للكافرين على المؤمنين سبيلاً»: «و خداوند هرگز راهی برای سلطهٔ کافران بر مؤمنان قرار نداده است.»، تصریح شده است.

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۵۸)

۵۲- گزینه «۲»

(مفهم رضایی‌بغا)

قرآن کریم در آیهٔ «لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْ أَنْفُسِهِمْ يَتْلُوا عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَ أَنْ كَانُوا مِنْ قَبْلُ لَفِي ضَلَالٍ مُبِينٍ»، وضعیت مردم قبل از بعثت پیامبر (ص) را در گمراهی آشکار توصیف می‌کند و اولین وظیفهٔ ایشان را تلاوت آیات الهی و دریافت و ابلاغ وحی معرفی می‌نماید.

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه ۵۶)

۵۳- گزینه «۲»

(مفهم رضایی‌بغا)

جهت وحدت مسلمانان، باید از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم. کسانی که می‌خواهند مسلمانان را با هم دشمن کنند، با استفاده از همین توهین‌ها، بذر دشمنی را میان مسلمانان می‌کارند و در موقع مناسب، محصول آن را درو می‌کنند تا به هدف خود برسند، همچنین باید خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم و برای پیشرفت جهان اسلام و پیروزی و سربلندی مسلمانان در تمام نقاط جهان تلاش کنیم و به این سخن پیامبر گرامی توجه کامل داشته باشیم که فرمود: «مَنْ أَصْبَحَ وَ لَمْ يَهْتَمْ بِأَمْرِ الْمُسْلِمِينَ فَلَيْسَ بِمُسْلِمٍ»: «کسی که صبح کند و در اندیشهٔ رسیدگی به سایر مسلمانان نباشد، مسلمان نیست»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۵۴- گزینه «۳»

(مفهم رضایی‌بغا)

آیهٔ شریفهٔ «اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ»: «خدا بهتر می‌داند رسالتش را کجا قرار دهد»، به علم الهی در تشخیص عصمت پیامبرانش اشاره دارد.

باید دقت کنیم که معصومیت پیامبران، با یک مانع بیرونی نیست. بلکه آنان مانند ما غریزه و اختیار دارند و در مقام عمل به دستورات الهی دچار گناه نمی‌شوند.

(دین و زندگی ۲، درس ۵، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۵۵- گزینه «۱»

(امهر منصور)

رسول گرامی اسلام (ص) فرموده‌اند: «به من ایمان نیاورده است کسی که شب را با شکم سیر بخوابد و همسایه‌اش گرسنه باشد.» هم‌چنین در کلامی دیگر بیان داشته‌اند: «هرکس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست.»

(دین و زندگی ۲، درس ۶، صفحه‌های ۷۲ و ۷۶)

۵۶- گزینه «۴»

(مفسر بیات)

یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم جامعه‌ای بر پایه عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را براساس قوانین عادلانه بنا نهند، این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم (ولایت ظاهری) میسر نیست.

(دین و زندگی، ۲، درس ۵، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

۵۷- گزینه «۳»

(مفسر رضایی‌بغا)

حرام بودن مراجعه در داوری به طاغوت، آن‌جا آشکار می‌شود که خداوند امر کرده است به طاغوت کفر بورزیم و اگر خلاف فرمان خدا به طاغوت کافر نشویم و به او مراجعه کنیم، کار حرامی انجام داده‌ایم. به ترجمه آیه دقت شود: «ایا ندیده‌ای کسانی که گمان می‌برند به آن‌چه بر تو نازل شده و به آن‌چه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما می‌خواهند داوری را نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی عمیق بکشاند.»

(دین و زندگی، ۲، درس ۵، صفحه ۵۹)

۵۸- گزینه «۴»

(مفسر رضایی‌بغا)

طبق حدیث ثقلین: «انی تارکک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی اهل بیتی ما ان تمسکتُم بهما لن تضلوا ابداً و انهما لن یفترا حتی یردا علی الحوض»، شرط گمراه نشدن مردم تا ابد تمسک جستن به اهل بیت و قرآن است و دو میراث پیامبر (ص) زمانی از یکدیگر جدا می‌شوند که بر حوض کوثر بر ایشان وارد شوند.

(دین و زندگی، ۲، درس ۷، صفحه ۸۷)

۵۹- گزینه «۱»

(مفسر آقابصالح)

خداوند در آیه ۲۱ سوره احزاب می‌فرماید: «لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة لیمن کان یرجو الله و الیوم الآخر و ذکر الله کثیراً: قطعاً برای شما در رسول خدا سرمشق نیکویی است برای کسی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند.» پس برای بهره‌مندی از وجود مقدس رسول خدا به عنوان اسوه و الگو باید به خدا و روز رستاخیز امید داشت و خدا را بسیار یاد کرد. (کثرت در یاد خدا: ذکر الله)

(دین و زندگی، ۲، درس ۶، صفحه ۶۹)

۶۰- گزینه «۴»

(مترجمی مستنکبیر)

عبارت «تعیین مصداق از سوی خداوند و معرفی از سوی پیامبر(ص)»، مربوط به آیه ولایت است: «همانا ولی شما فقط خداوند و رسول او و کسانی‌اند که ایمان آورده‌اند...» عبارت «من یار و یاور تو خواهم بود، ای رسول خدا» مربوط به نزول آیه انذار است و بعد از این عبارت پیامبر (ص) بیعت حضرت علی (ع) را پذیرفت و فرمود: «همانا این، برادر من، وصی من و جانشین من در میان شما خواهد بود.»

عبارت «... فقط افرادی که ایمان راسخ دارند، بر عقیده به او باقی می‌مانند» قسمتی از حدیث جابر است و ارتباط با آیه اطاعت دارد. (صحیح بودن بخش آخر همه گزینه‌ها)

(دین و زندگی، ۳، درس ۷، صفحه‌های ۸۴، ۸۶ و ۸۷)

زبان انگلیسی (۲) و (۳)

۶۱- گزینه «۴»

(رسمت‌اله استیری)

ترجمه جمله: «سال گذشته، تعدادی از دوستانش به او گفتند که کسب‌وکار جدیدی را شروع کند، اما او پول کمی داشت؛ اگر بخواهم دقیق بگویم، دوهزار دلار داشت.»

نکته مهم درسی:

با توجه به مفهوم جمله، نیاز به صفت کمی "little" به معنای «کم و ناکافی» داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). از سوی دیگر، کلماتی مانند "hundred, thousand, million, ..." وقتی همراه با عدد به کار می‌روند، جمع بسته نمی‌شوند (رد گزینه «۱»).

(گرامر)

۶۲- گزینه «۱»

(حسن روئی)

ترجمه جمله: «خوردن بیش از حد شکلات می‌تواند منجر به افزایش وزن شود. اگر مادرت این‌جا بود، مطمئن هستم به تو اجازه نمی‌داد تمام آن شکلات‌ها را بخوری.»

نکته مهم درسی:

با توجه به "if"، فعل گذشته "were" و مفهوم جمله، می‌فهمیم که با شرطی نوع دوم مواجه هستیم؛ بنابراین، در جمله جواب شرط از ترکیب «فعل + would» استفاده می‌کنیم (رد گزینه‌های «۲» و «۳»). یادتان باشد که در شرطی نوع دوم زمان فعل‌ها به صورت گذشته است، اما این نوع شرطی نشان می‌دهد که در زمان حال، کاری غیرممکن است (رد گزینه «۴»).

(گرامر)

۶۳- گزینه «۳»

(حسن روئی)

ترجمه جمله: «مدرسه لاتین بوستون، اولین مدرسه متوسطه در ایالات متحده، کلاس‌ها را در سال ۱۶۳۵ آغاز کرد.»

نکته مهم درسی:

با توجه به این‌که در این جمله، "Boston Latin School" فاعل است، بعد از آن، ابتدا نیاز به فعل (started) و بعد مفعول (classes) داریم (رد گزینه‌های «۲» و «۴»). در صورتی‌که بخواهیم از حرف ربط هم‌پایه "and" استفاده کنیم، جمله قبل از آن بدون فعل و ناقص باقی می‌ماند (رد گزینه «۱»).

(گرامر)

۶۴- گزینه «۱»

(سعید گویانی)

ترجمه جمله: «طبق اطلاعاتی که در اختیار داریم، سارق قصد فرار داشت، اما خیلی زود خود را در محاصره پلیس دید.»

۱) محاصره کردن، احاطه کردن	۲) شامل شدن
۳) چسبیدن	۴) دسترسی پیدا کردن

(واژگان)

۶۵- گزینه «۴»

(سعید گویانی)

ترجمه جمله: «مشخص شده است که واکسیناسیون، راهی ایمن و مؤثر برای پیشگیری از عفونتی است که عمدتاً ناشی از باکتری‌ها یا ویروس‌ها است.»

۱) توضیح	۲) اعتیاد
۳) جمعیت	۴) عفونت

(واژگان)

۶۶- گزینه «۱»

(مفسر ظاهری)

ترجمه جمله: «آمیكرون، همچون سایر سویه‌های کووید-۱۹، عمدتاً افراد مسن، به‌ویژه افرادی که از دیابت و اختلالات تنفسی رنج می‌برند را تحت تأثیر قرار می‌دهد.»

۱) عمدتاً، اغلب	۲) صادقانه
۳) به‌طور روان و سلیس	۴) به‌داشته

(واژگان)

۶۷- گزینه «۴»

(مفسر ظاهری)

ترجمه جمله: «زن سالخورده نقاشی قدیمی را نزد کارشناس برد تا ارزش آن را برسد و از این‌که [آن نقاشی قدیمی] چقدر با ارزش بود، متعجب شد.»

۱) تخیلی	۲) تازه
۳) فوری	۴) باارزش، ارزشمند

(واژگان)

۶۸- گزینه «۲»

(مفسر ظاهری)

ترجمه جمله: «آن‌ها خیلی زود دریافتند که قدرت درونی به شخصیت، نگرش و توانایی ذهنی فرد برای مقابله با موقعیت‌ها یا چالش‌های استرس‌زا اطلاق می‌شود.»

۱) جسمی، بدنی	۲) درونی، داخلی
۳) مضر	۴) معین، خاص

(واژگان)

۷۴- گزینه «۱» (مفهم طاهری)
ترجمه جمله: «کلمه زیرخطدار "tedious" در پاراگراف «۲» از نظر معنایی به ... نزدیکترین است.»
«boring» (کسل کننده)

(درک مطلب)

۷۵- گزینه «۲» (مفهم طاهری)
ترجمه جمله: «براساس متن، اپیدمی کووید-۱۹ ...»
«بهطور غیرمستقیم، موجب ترافیک سنگین و مشکلات دیگری در روستاهای بریتانیا شده است.»

(درک مطلب)

۷۶- گزینه «۴» (مفهم طاهری)
ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر به بهترین نحو، نقش جمله زیرخطدار در پاراگراف «۳» را توصیف می کند؟»
«از پاراگراف قبلی یک نتیجه می گیرد.»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

اصطلاح «دگرپسی» اغلب در اشاره به فرآیند تبدیل کرم ابریشم به پروانه استفاده می شود. با این حال، کلمه «دگرپسی» یک اصطلاح گسترده است که نشان دهنده تغییر از یک چیز به چیزی دیگر است. حتی سنگها نیز می توانند به نوع جدیدی از سنگ تبدیل شوند. سنگهایی که برای تشکیل سنگ جدید دچار تغییر می شوند، سنگهای دگرگونی نامیده می شوند.

در چرخه سنگ، سه نوع سنگ مختلف وجود دارد: رسوبی، آذرین و دگرگونی. سنگهای رسوبی و آذرین به عنوان چیزی غیر از سنگ ایجاد شدند. سنگهای رسوبی در ابتدا رسوباتی بودند که تحت فشار زیاد، فشرده می شدند. سنگهای آذرین زمانی به وجود آمدند که ماگمای مایع یا گدازه - ماگمایی که روی سطح زمین ظاهر شده اند - سرد و سخت شدند. از سوی دیگر، سنگ دگرگونی به عنوان سنگ ایجاد شد - یک سنگ رسوبی، آذرین یا حتی نوع دیگری از سنگ دگرگونی. سپس به دلیل شرایط مختلف درون زمین، سنگ موجود به نوع جدیدی از سنگ دگرگونی تبدیل شد.

شرایط لازم برای تشکیل یک سنگ دگرگونی بسیار خاص است. سنگ موجود باید در معرض حرارت زیاد، فشار زیاد یا یک مایع داغ و غنی از مواد معدنی قرار گیرد. معمولاً همه این سه شرط برقرار است. این شرایط اغلب یا در اعماق پوسته زمین یا در مرزهای صفحه های صفحات تکتونیکی با هم برخورد می کنند، یافت می شوند. برای ایجاد سنگ دگرگونی، ضروری است که سنگ موجود جامد بماند و ذوب نشود. اگر گرما یا فشار زیاد باشد، سنگ ذوب شده و تبدیل به ماگما می شود. این منجر به تشکیل یک سنگ آذرین خواهد شد، نه یک سنگ دگرگونی.

۷۷- گزینه «۳» (سپهر برومنرپور)
ترجمه جمله: «طبق متن، این درست است که ...»
«سنگهای دگرگونی در ابتدا به عنوان برخی از انواع دیگر سنگها وجود داشتند، اما از شکل اولیه خود تغییر یافته اند.»

(درک مطلب)

۷۸- گزینه «۴» (سپهر برومنرپور)
ترجمه جمله: «متن اطلاعات کافی برای پاسخ دادن به تمام سؤالات زیر را ارائه می دهد، به جز ...»
«چرا شکل آذرین سنگها شامل هیچ گونه ذخایر فسیلی نمی شود؟»

(درک مطلب)

۷۹- گزینه «۱» (سپهر برومنرپور)
ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر به بهترین نحو، لحن نویسنده را در متن توصیف می کند؟»
«"Informative" (آموزنده)»

(درک مطلب)

۸۰- گزینه «۲» (سپهر برومنرپور)
ترجمه جمله: «کدامیک از جملات زیر به احتمال زیاد، پاراگراف بلافاصله بعد از متن را شروع می کند؟»
«گرانبست یک سنگ آذرین است که وقتی ماگما نسبتاً به آرامی در زیر زمین سرد می شود، تشکیل می شود.»

(درک مطلب)

ترجمه متن گلوزتست:

آیا واقعاً به ماه در آسمان شب نیاز داریم؟ اگر قرار باشد روزی ماه به سادگی ناپدید شود، عواقبی وجود دارد که تأثیر مخربی بر زندگی روی زمین خواهد داشت. اقیانوس های زمین، جزر و مد بسیار کوچکتری خواهند داشت و این امر می تواند منجر به انقراض دسته جمعی حیوانات خشکی و دریا شود. ماه ناپدید شده می تواند باعث سردرگمی زیادی برای حیوانات در سراسر جهان شود، زیرا شکارچیان برای شکار مؤثر، هم به تاریکی شب و هم به مقدار کمی از نور ماه متکی هستند. در نهایت و احتمالاً نگران کننده ترین [امر این است که] فصل های زمین می توانند به طور اساسی تغییر کنند. بدون ماه، ممکن است شیب زمین تغییر بسیار زیادی کند.

۶۹- گزینه «۱» (عقیل ممدی روش)

نکته مهم درسی:

با توجه به وجود "would" در جواب شرط، پی می بریم که جمله شرطی نوع دوم است. در شرطی نوع دوم، زمان جمله شرط، گذشته است.

(کلوزتست)

۷۰- گزینه «۴» (عقیل ممدی روش)

نکته مهم درسی:

ترتیب صحیح اجزای جمله تنها در گزینه «۴» رعایت شده است.

(کلوزتست)

۷۱- گزینه «۱» (عقیل ممدی روش)

مقدار	(۱)
شکل	(۳)
تعداد	(۲)
گروه	(۴)

(کلوزتست)

۷۲- گزینه «۲» (عقیل ممدی روش)

وجود داشتن	(۱)
به دست آوردن	(۳)
تغییر کردن	(۲)
فرستادن، انتقال دادن	(۴)

(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

جمعیت شهرهای بریتانیا سالهاست که رو به کاهش است. شهرهایی مانند لیورپول و گلاسکو حدود ۳۰ درصد از جمعیت خود را طی ۳۰ سال از دست داده اند. اما جمعیت بریتانیا همچنان در حال افزایش است. پس مردم کجا می روند؟ امروزه، بسیاری از مردم دوست دارند شهر خود را ترک و در روستاها زندگی کنند، به خصوص پس از اپیدمی وحشتناک کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰.

شهرها و روستاهای کوچک به طور فزاینده ای در حال محبوب شدن هستند؛ مردم [در شهرها و روستاهای کوچک] فضای بیشتری دارند و بیشتر خانه ها دارای باغ هستند. اما مشکلات در حال افزایش است. بسیاری از مردم می خواهند در روستاها زندگی و در شهر کار کنند؛ بنابراین، افراد بیشتری هر روز مسافت های طولانی را برای رفتن به محل کار سفر می کنند. البته آن ها از حمل و نقل عمومی استفاده نمی کنند. از خودروهایی شخصی استفاده می کنند. و اگرچه در روستا زندگی می کنند، [اما] می خواهند به فروشگاه های بزرگ و جاده های سریع و خوب دسترسی داشته باشند. علاوه بر این، بسیاری از جوانان می گویند که زندگی در روستا ملال آور است؛ به اندازه کافی [کار] برای انجام دادن نیست، فعالیت ها و هیجان های کافی وجود ندارد. در حال حاضر، روستاهای کوچک درست مانند شهرهای بزرگ، صبحها مشکلات ترافیکی دارند و وضعیت آن ها (روستاها) در حال بدتر شدن [نسبت به شهرها] است.

اگر همه به روستاها نقل مکان کنند، بخش های بزرگی از حومه شهر ناپدید می شود؛ مردم شهرهای بزرگ را ترک می کنند تا از مشکلات مربوط به شهر فرار کنند؛ اما مشکلات خود را با خود [به روستا] می آورند. در حال حاضر، آلودگی هوا مشکل بزرگی در بخش های بزرگی از جنوب انگلستان و نه فقط در لندن است. ترافیک سنگین در حال حاضر معمولاً بخشی از زندگی است، حتی در روستاها. جرم و جنایت هم به یک معضل جدی در مناطق روستایی تبدیل شده است.

۷۳- گزینه «۳» (مفهم طاهری)

ترجمه جمله: «متن عمدتاً درباره چه چیزی بحث می کند؟»

«مشکلات جدید در روستاهای بریتانیا»

(درک مطلب)

ریاضی و آمار (۳)

۸۱- گزینه «۱»

(معمد بعبیرایی)

دنباله ۱۵، ۱۲، ۹، ... دنباله حسابی است:

$$d = 12 - 15 = -3, a_1 = 15$$

با توجه به جمله عمومی دنباله داریم:

$$\xrightarrow{n=100} a_{100} = a_1 + 99d = 15 + 99(-3) = 15 - 297 = -282$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۲- گزینه «۳»

(معمد بعبیرایی)

چون اختلاف مشترک مثبت است، پس $a_1 = 3$ است. اگر بین دو عدد a

و b ، تعداد k واسطه حسابی درج کنیم؛ آنگاه:

$$d = \frac{b-a}{k+1}$$

$$\Rightarrow d = \frac{18-3}{10} = \frac{15}{10} = \frac{3}{2}$$

واسطه ششم، همان جمله هفتم این دنباله حسابی است. چون اختلاف

مشترک مثبت است، جمله اول عدد ۳ است. بنابراین:

$$\Rightarrow a_7 = a_1 + 6d = 3 + 6\left(\frac{3}{2}\right) = 3 + 9 = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۳- گزینه «۳»

(نسترن صمدی)

در دنباله حسابی داریم:

$$\begin{cases} a_4 = a_1 + 3d = 10 \\ d = 3a_1 \end{cases} \Rightarrow a_1 + 3(3a_1) = 10$$

$$\Rightarrow 10a_1 = 10 \Rightarrow a_1 = 1 \Rightarrow d = 3$$

با توجه به جمله عمومی داریم:

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\Rightarrow a_{10} = a_1 + 9d = 1 + 9 \times (3) = 28$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۴- گزینه «۴»

(امیر زرائدوز)

در دنباله حسابی داریم:

$$70, 68, \dots \Rightarrow d = 68 - 70 = -2$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow -1200 = 70 + (n-1)(-2)$$

$$\Rightarrow -1200 = 70 - 2n + 2 \Rightarrow 2n = 72 + 1200 \Rightarrow 2n = 1272$$

$$\Rightarrow n = \frac{1272}{2} = 636$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۵- گزینه «۱»

(امیر زرائدوز)

می‌دانیم جمله عمومی هر دنباله حسابی باید به شکل

$$a_n = a_1 + (n-1)d \text{ باشد، ولی جمله عمومی } a_n = \frac{1}{x} \times 2^{n-1} \text{ را}$$

نمی‌توان به شکل گفته شده نوشت، پس دنباله $a_n = \frac{10n+2}{6}$ حسابی

است و خواهیم داشت:

$$a_n = \frac{10n+2}{6} \Rightarrow \begin{cases} n=1 \rightarrow a_1 = \frac{10(1)+2}{6} = \frac{12}{6} = 2 \\ n=2 \rightarrow a_2 = \frac{10(2)+2}{6} = \frac{22}{6} = \frac{11}{3} \\ n=3 \rightarrow a_3 = \frac{10(3)+2}{6} = \frac{32}{6} = \frac{16}{3} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \frac{a_1 \times a_3}{a_2} = \frac{2 \times \frac{16}{3}}{\frac{11}{3}} = \frac{32}{11}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۶- گزینه «۲»

(کوروش داوری)

اگر a و b و c سه جمله متوالی دنباله حسابی باشند، آنگاه:

$$2b = a + c$$

$$2 \times \frac{(x+\sqrt{2})}{4} = \sqrt{2} + 2\sqrt{2} \Rightarrow \frac{x+\sqrt{2}}{2} = \frac{3\sqrt{2}}{1}$$

$$\Rightarrow x + \sqrt{2} = 6\sqrt{2} \Rightarrow x = 6\sqrt{2} - \sqrt{2} = 5\sqrt{2}$$

$$\sqrt{2}, \frac{5\sqrt{2} + \sqrt{2}}{4}, 2\sqrt{2} \Rightarrow \sqrt{2}, \frac{6\sqrt{2}}{4}, 2\sqrt{2} \text{ جمله‌ها عبارت‌اند از:}$$

$$\Rightarrow d = \frac{6\sqrt{2}}{4} - \sqrt{2} = \frac{6\sqrt{2} - 4\sqrt{2}}{4} = \frac{2\sqrt{2}}{4} = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۷- گزینه «۲»

(نسترن صمدی)

با توجه به اطلاعات سؤال داریم:

$$a_2 + a_4 = 8 \Rightarrow a_1 + d + a_1 + 3d = 8 \Rightarrow 2a_1 + 4d = 8$$

$$\Rightarrow a_1 + 2d = 4 \Rightarrow a_3 = 4$$

$$a_3 \times a_6 = 32 \xrightarrow{a_3=4} a_6 = \frac{32}{4} = 8$$

$$\begin{cases} a_1 + 2d = 4 \\ a_1 + 8d = 8 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 2d = -4 \\ a_1 + 8d = 8 \end{cases}$$

$$\Rightarrow 6d = 4 \Rightarrow d = \frac{2}{3}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۸- گزینه «۴»

(معمربراهیم توزنده‌جانی)

ابتدا جمله عمومی هر یک از دنباله‌ها را می‌نویسیم:

$$\begin{cases} a_1 = 3, d_1 = 2, a_n = a_1 + (n-1)d \\ \Rightarrow a_n = 3 + (n-1)(2) = 2n + 1 \\ b_1 = 2, d_2 = 3, b_m = b_1 + (m-1)d \\ \Rightarrow b_m = 2 + (m-1)(3) = 3m - 1 \end{cases}$$

$$\Rightarrow a_n = b_m \Rightarrow 2n + 1 = 3m - 1 \Rightarrow 2n = 3m - 2 \Rightarrow n = \frac{3}{2}m - 1 \quad (*)$$

حال باید بفهمیم به‌ازای چه n و m هایی معادله (*) برقرار است. در

ضمن، حواستان باشد که m و n هر دو باید از ۱ تا ۳۰ باشند و m باید

عدد طبیعی زوج باشد تا n یک عدد طبیعی شود:

b_m دنباله	a_n دنباله
$m = 2$	$n = 2$
$m = 4$	$n = 5$
$m = 6$	$n = 8$
$m = 8$	$n = 11$
$m = 10$	$n = 14$
$m = 12$	$n = 17$
$m = 14$	$n = 20$
$m = 16$	$n = 23$
$m = 18$	$n = 26$
$m = 20$	$n = 29$

بنابراین ۲ دنباله، ۱۰ جمله مساوی دارند.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۸۹- گزینه «۱»

(معمربفیرایی)

با توجه به جمله عمومی دنباله حسابی و رابطه داده شده، داریم:

$$\frac{a_1 + a_2}{a_3 + a_4} = \frac{1}{2} \Rightarrow \frac{a_1 + a_1 + d}{a_1 + 2d + a_1 + 2d} = \frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow \frac{2a_1 + d}{2a_1 + 4d} = \frac{1}{2} \Rightarrow 4a_1 + 2d = 2a_1 + 4d$$

$$\Rightarrow 2a_1 = 2d \xrightarrow{a_1=d+1} 2d+2=2d \Rightarrow d=2$$

$$\Rightarrow a_1 = 2+1=3$$

$$\Rightarrow a_5 = a_1 + 4d = 3 + 4 \times 2 = 11 \quad \text{جمله پنجم برابر است با:}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

۹۰- گزینه «۱»

(عمیررضا سبوری)

$$2, -2, -6, \dots \Rightarrow a_1 = 2, d = a_2 - a_1 = -2 - 2 = -4$$

$$\text{در واسطه حسابی خواسته شده} = \frac{a_3 + a_8}{2} = \frac{(a_1 + 2d) + (a_1 + 7d)}{2}$$

$$= \frac{2a_1 + 9d}{2} = \frac{2(2) + 9(-4)}{2} = \frac{4 - 36}{2} = \frac{-32}{2} = -16$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

ریاضی و آمار (۱)

۹۱- گزینه «۳»

(امیرمحمودیان)

واحد آماری به هر یک از افراد یا چیزهایی می‌گویند که داده‌های مربوط به

آنها در یک گردآوری بررسی می‌شود.

از آنجا که داده‌های مربوط به «بیماران مبتلا به کرونا در تهران» بررسی

می‌شود، پس واحد آماری هر بیمار مبتلا به کرونا در تهران است.

هر زیرمجموعه از جامعه آماری که با روش مشخصی انتخاب شده باشد،

نمونه نام دارد. از آنجا که از هر بیمارستان دارای بیمار کرونا، ۵ بیمار

انتخاب شده است، کل بیماران انتخاب شده، نمونه است.

(ریاضی و آمار (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۲ تا ۷۵)

۹۲- گزینه «۴»

(امیر محمودیان)

برای بررسی نظر دانشجویان در مورد مشکلات فرهنگی جامعه، مصاحبه بهترین روش جمع‌آوری داده‌هاست، زیرا دادگان‌ها در این زمینه در دسترس نیست.

برای بررسی تعداد دانشجویانی که در این ترم، معدلشان افزایش داشته، بهترین روش جمع‌آوری داده‌ها، دادگان‌ها است.

برای بررسی کیفیت نیمکت‌های یک مدرسه بهترین روش جمع‌آوری داده‌ها، مشاهده است.

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۶ تا ۸۳)

۹۳- گزینه «۳»

(امیر محمودیان)

در گزینه «۱» تمام متغیرها از نوع و مقیاس کیفی اسمی، در گزینه «۲» تمام متغیرها از نوع و مقیاس کمی نسبتی و در گزینه «۴» تمام متغیرها از نوع و مقیاس کمی نسبتی است اما در گزینه «۳»، دو متغیر اول از نوع کیفی با مقیاس ترتیبی و متغیر سوم از نوع کمی با مقیاس کمی نسبتی است.

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۷۹ تا ۸۳)

۹۴- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

از هر داده فقط یکی وجود دارد، پس برای آنکه مُد منحصر به فرد عدد ۱۰ باشد، حاصل $(k-3)$ هم باید ۱۰ باشد:

$$k-3=10 \Rightarrow k=13$$

$$\text{داده‌ها را مرتب می‌نویسیم} \rightarrow 1, 2, 4, \underbrace{5, 7}_{\text{میانگین} = \frac{5+7}{2} = 6}, 9, 10, 10$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۹۵- گزینه «۲»

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

به جز x ترتیب از کوچک به بزرگ ۷ داده دیگر به این صورت است ۵۰، ۶۳، ۶۴، ۶۵، ۶۶، ۷۰، ۷۷. جای‌گذاری گزینه‌ها به جای x ، نتیجه می‌گیریم که اگر $x=65$ باشد، آن‌گاه میانگین داده‌ها نیز برابر ۶۵ خواهد بود و میانگین و میانگین با هم برابر خواهند شد.

$$x=65 \Rightarrow \text{داده‌ها: } 50, 63, 64, 65, 65, 66, 70, 77$$

$$\Rightarrow \bar{x} = \frac{50 + 63 + 64 + 2(65) + 66 + 70 + 77}{8} = \frac{520}{8} = 65$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۵ تا ۸۸)

۹۶- گزینه «۳»

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

$$\bar{x} = 140, \sigma = \sqrt{49} = 7$$

۹۶ درصد داده‌ها در فاصله $(\bar{x}-2\sigma, \bar{x}+2\sigma)$ هستند.

$$(140-14), (140+14) = (126, 154)$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

۹۷- گزینه «۴»

(معمربراهیم توزنده‌بانی)

چون واریانس ۱۱ داده صفر است، پس داده‌ها با هم برابرند. فرض می‌کنیم همه داده‌ها x باشند. چون با اضافه شدن داده‌های ۲۴ و ۱۶ و ۲۶ میانگین تغییری نمی‌کند، پس:

$$\frac{\overbrace{x+x+\dots+x}^{11}}{11} = x = \frac{\overbrace{x+x+\dots+x}^{11} + 24 + 16 + 26}{14} \Rightarrow 14x = 11x + 66$$

$$\Rightarrow 3x = 66 \Rightarrow x = 22$$

میانگین ۱۴ داده حاصل با ۱۱ داده اولیه برابر است؛ یعنی $\bar{x} = 22$ است. دقت کنید میانگین تعدادی داده برابر، با خود داده‌ها برابر است.

برای به‌دست آوردن انحراف معیار، ابتدا واریانس را به‌دست می‌آوریم:

$$\sigma^2 = \frac{11 \times (22-22)^2 + (24-22)^2 + (16-22)^2 + (26-22)^2}{14}$$

$$= \frac{0 + 4 + 36 + 16}{14} = 4$$

انحراف معیار جذر واریانس است؛ پس: $\sigma = \sqrt{4} = 2$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

۹۸- گزینه «۱»

(امیر زرانروز)

قیمت‌ها ۲۰ درصد زیاد شده‌اند، پس می‌توان گفت قیمت‌های اولیه در عدد $1/2$ ضرب شده‌اند، زیرا:

$$k = \frac{100 + 20}{100} = \frac{120}{100} = 1/2$$

داده‌های جدید $1/2x_1, 1/2x_2, \dots, 1/2x_n$

$$\bar{x} = 1/2\bar{x}$$

$$(\sigma^2) = \frac{(1/2x_1 - 1/2\bar{x})^2 + \dots + (1/2x_n - 1/2\bar{x})^2}{n}$$

$$= \frac{1/2^2 [(x_1 - \bar{x})^2 + (x_n - \bar{x})^2]}{n}$$

$$= 1/4\sigma^2$$

بنابراین اگر تمام داده‌ها در عدد k ضرب شوند، واریانس آن‌ها در عدد k^2 ضرب می‌شود، لذا داریم:

واریانس اولیه $\times k^2 =$ واریانس جدید

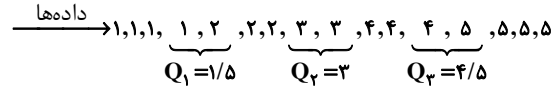
$$\Rightarrow \text{واریانس جدید} = (1/2)^2 \times 3000 = 1/4 \times 3000 = 750$$

(ریاضی و آمار، (۱)، کار با داده‌های آماری، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۸)

۹۹- گزینه «۲»

(امیر زرنروز)

با توجه به نمودار داریم:

$$\Rightarrow IQR = 4/5 - 1/5 = 3/5$$

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۹)

۱۰۰- گزینه «۳»

(معمد بپیری)

زمانی که درصد را گزارش می‌کنیم بهتر است از نمودار دایره‌ای استفاده کنیم تا بهتر بتوانیم مقایسه انجام دهیم، البته به شرطی که بیشتر از ۶ مقدار نداشته باشیم.

(ریاضی و آمار، (۱)، نمایش داده‌ها، صفحه‌های ۱۰۱ و ۱۰۲)

اقتصاد

۱۰۱- گزینه «۱»

(فاطمه فویمیان)

فقر یا تهیدستی مطلق به معنای نداشتن حداقل معیشت است. در این رابطه فقیر مطلق کسی است که به نیازهای ابتدایی زندگی مانند آب سالم، تغذیه، خدمات بهداشتی، آموزشی، پوشاک و سرپناه دسترسی نداشته باشد. در هر جامعه، افرادی که درآمد آن‌ها از سطح حداقل معیشتی معین کم‌تر باشد، زیر خط فقر قرار دارند. سطح حداقل معیشت (خط فقر) از یک کشور به کشور دیگر یا از زمانی به زمانی دیگر متفاوت است و این امر منعکس‌کننده تفاوت در نیازهاست. افرادی که در زمانی یا در کشوری، فقیر به‌شمار نمی‌روند، چه‌بسا در زمانی دیگر و یا در کشوری دیگر فقیر باشند. این مفهوم، فقر نسبی نامیده می‌شود. در هر سطحی از درآمد سرانه، هر چه توزیع درآمد در کشوری نسبت به کشور دیگر ناعادلانه‌تر باشد، نرخ فقر در آن کشور بیشتر است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۰۲- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۴)

(الف) $(25,000,000 - 15,000,000) \times \frac{10}{100} = 1,000,000$ ریال

ریال $(35,000,000 - 25,000,000) \times \frac{15}{100} = 1,500,000$

ریال $(65,000,000 - 35,000,000) \times \frac{18}{100} = 5,400,000$

ریال $(85,000,000 - 65,000,000) \times \frac{24}{100} = 4,800,000$

(ب) مالیات ماهانه فرد

$$= 1,000,000 + 1,500,000 + 5,400,000 + 4,800,000$$

ریال $= 12,700,000$

ریال $1/3$ مانده خالص درآمد خود را در سرمایه‌گذاری جدید

(ج) نام نرخ مالیاتی مورد محاسبه، «تصاعدی طبقه‌ای» است.

در صورتی که فرد $1/3$ مانده خالص درآمد خود را در سرمایه‌گذاری جدید

به کار ببرد، $2/3$ دیگر مانده خالص برای او باقی می‌ماند.

ریال $72/300 \times \frac{1}{3} = 24/100$

(اقتصاد، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۵)

۱۰۳- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

ارائه لوایح قانونی به مجلس شورای اسلامی مربوط به شاخه «وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد»، از فعالیت‌های دولت در عرصه اقتصاد می‌باشد.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

۱۰۴- گزینه «۱»

(فاطمه فویمیان)

(الف) سهم هر دهک می‌تواند بزرگ‌تر از یا مساوی با سهم دهک قبل خود یا کوچک‌تر از یا مساوی با سهم دهک بعد از خود باشد. در نتیجه با توجه به جدول صورت سؤال خواهیم داشت:

سهم دهک پنجم \leq سهم دهک چهارم \leq سهم دهک سوم

$$\Rightarrow 8 \leq \text{سهم دهک چهارم} \leq 6$$

سهم دهک هشتم \leq سهم دهک هفتم \leq سهم دهک ششم

$$\Rightarrow 14 \leq \text{سهم دهک هفتم} \leq 11$$

سهم دهک دهم \leq سهم دهک نهم

$$\Rightarrow 17 \leq \text{سهم دهک دهم}$$

این شروط در گزینه‌های «۱» و «۲» رعایت و در گزینه‌های «۳» و «۴» رعایت نشده است.

(ب) $\frac{\text{سهم دهک دهم}}{\text{سهم دهک اول}} = \frac{19}{2} = 9/5$ = شاخص توزیع درآمد

(ج) میلیارد دلار $7,600 = \frac{8}{100} \times 95,000$ = سهم دهک پنجم از درآمد ملی

میلیارد دلار $18,050 = \frac{19}{100} \times 95,000$ = سهم دهک دهم از درآمد ملی

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۰۵- گزینه «۲»

(فاطمه میاتی)

الف) نفت خام، ثروت عمومی است و همانطور که فروش و اثاث خانه، نباید برای خانوار درآمد به‌شمار رود، منابع حاصل از صادرات و فروش نفت نیز درآمد محسوب نمی‌شود.

ب) اگر منابع درآمدی، تکافوی هزینه‌های دولت را نکنند، دولت می‌تواند برای جبران کسری بودجه خود از داخل یا خارج کشور استقراض کند.

ج) در صورتی که عدالت مالیاتی مورد توجه قرارگیرد، مالیات یکی از ابزارهای مؤثر در رفع نابرابری‌های اقتصادی - اجتماعی است.

د) در میان انواع مالیات‌ها بر اساس پایه مالیاتی، مالیات مستقیم به دولت اجازه می‌دهد افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد.

گاهی دولت‌ها مالیات بر فروش را با هدف افزایش هزینه یک رفتار (مثل مصرف دخانیات یا مصرف کالای خارجی) وضع می‌کند تا انگیزه افراد برای آن رفتار را کاهش دهند.

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۴ تا ۱۰۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(فاطمه میاتی)

الف) نرخ ثابت = محاسبه مالیات براساس نرخ B

$$\text{ریال } ۴۵۰ = ۷,۵۰۰ \times \frac{۶}{۱۰۰} = \text{مالیات ماهانه فرد}$$

$$\text{ریال } ۵,۴۰۰ = ۴۵۰ \times ۱۲ = \text{مالیات سالانه فرد}$$

ب) نرخ تصاعدی = محاسبه مالیات براساس نرخ A

$$\text{ریال } ۹۷۵ = ۷,۵۰۰ \times \frac{۱۳}{۱۰۰} = \text{مالیات ماهانه فرد}$$

مالیات ماهانه - درآمد ماهیانه = مانده خالص ماهیانه

$$\text{ریال } ۶,۵۲۵ = ۷,۵۰۰ - ۹۷۵$$

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۰۷- گزینه «۴»

(نسرین بعفری)

الف) هنگامی که دولت بخشی از قیمت تمام‌شده شیر را می‌پردازد تا مردم بیشتر آن را مصرف کنند و با مبلغ ارزان‌تر دریافت کنند، آن مبلغ، یارانه نامیده می‌شود.

ب) قیمت فروش - قیمت تمام شده = یارانه

$$\text{تومان } ۱,۵۰۰ \Rightarrow ۱۱,۰۰۰ - ۹,۵۰۰ = \text{یارانه}$$

یارانه از هزینه‌های جاری و از «پرداخت‌های انتقالی» است.

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۰۸- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

الف) نادرست است. بودجه، برنامه کوتاه‌مدت یکساله است که در آن منابع درآمدی و مخارج برنامه‌ای پیش‌بینی شده است. به عبارت دیگر سند پیش‌بینی درآمد - مخارج و برنامه کار سال آینده است.

ب) درست است.

ج) درست است.

د) نادرست است. بودجه یکی از ابزارهای کنترلی مجلس بر دولت است.

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۹۸ و ۹۹)

۱۰۹- گزینه «۳»

(نسرین بعفری)

الف) پیش‌بینی جمع هزینه‌های سال

$$\text{میلیارد واحد پولی } ۶۸/۵ = ۵ + ۳ + ۷ + ۱۲ + ۲۰ + ۲ + ۱۷ + ۲$$

مجموع هزینه‌های سال برابر با ۶۸/۵ میلیارد واحد پولی است، در حالی که پیش‌بینی درآمدهای سال آتی ۶۰ میلیارد واحد پولی است. پس چون میزان هزینه‌ها بیشتر از میزان درآمد است، سال آتی با کسری بودجه مواجه خواهیم بود.

ب) سرمایه‌گذاری زیر بنایی: ایجاد نیروگاه برق جدید با استفاده از انرژی باد + ایجاد کارخانه فولادسازی برای تولید ورق آهن مورد نیاز کارخانه‌های خودروسازی و یخچال‌سازی

$$\text{میلیارد واحد پولی } ۲۹ = ۱۲ + ۱۷ = \text{سرمایه‌گذاری زیربنایی}$$

هزینه‌های جاری: پرداخت حقوق کارکنان دستگاه‌های دولتی + هزینه‌های حمل‌ونقل، اجاره، آب، برق، تلفن و ملزومات اداری

$$\text{میلیارد واحد پولی } ۲۲/۵ = ۲۰ + ۲/۵ = \text{هزینه‌های جاری}$$

سرمایه‌گذاری مولد: سرمایه‌گذاری برای تولید محصولات دامی و لبنیات + گسترش تولید خودروهای ساخت داخل

$$\text{میلیارد واحد پولی } ۱۰ = ۳ + ۷ = \text{سرمایه‌گذاری مولد}$$

سرمایه‌گذاری اجتماعی: هزینه بازسازی و ساخت ۲۰۰۰ واحد مدرسه + ساخت دو دانشگاه پزشکی برای تأمین کادر درمان به علت شیوع بیماری‌های ویروسی

$$\text{میلیارد واحد پولی } ۷ = ۵ + ۲ = \text{سرمایه‌گذاری اجتماعی}$$

(اقتصاد، بورجه و امور مالی دولت، صفحه‌های ۹۸، ۱۰۶ تا ۱۰۸)

۱۱۰- گزینه «۱»

(فاطمه فویمیان)

الف) عبارت صورت سؤال به هدف «رشد و پیشرفت اقتصادی» از جمله اهداف اقتصادی دولت اشاره دارد.

ب) افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی (سیاست مالی انبساطی)، بهترین راه تحریک تقاضای کل است که در مواقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند.

ج) دیوان محاسبات مستقیماً زیر نظر مجلس شورای اسلامی است. این دیوان وظیفه دارد که به کلیه حساب‌های وزارت‌خانه‌ها، مؤسسات، شرکت‌های دولتی و سایر دستگاه‌هایی که به نحوی از بودجه کل کشور استفاده می‌کنند، رسیدگی کرده تا هیچ هزینه‌ای از محل اعتبارات مصوب تجاوز نکند و هر وجهی در محل خود به مصرف برسد.

د) موارد صورت سؤال به ترتیب، به مالیات بر دارایی و ثروت، مالیات بر درآمد و مالیات بر فروش اشاره دارند.

(اقتصاد، ترکیبی، صفحه‌های ۹۲، ۹۵، ۱۰۰، ۱۰۳ و ۱۰۴)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۱۱- گزینه «۲»

(عزیز الیاسی پور)

جمال‌زاده آغازگر سبک نوین داستان‌نویسی فارسی است و از نظر او سبک نگارش و کاربرد کلمات عامیانه بر محتوا ارجحیت دارد.

تشریح سایر موارد:

ب) «جعفرخان از فرنگ برگشته»، نمایشنامه حسن مقدم است. جمال‌زاده در این سال، «یکی بود یکی نبود» را نوشت.

د) مربوط به سیمین دانشور است.

ه) جمال‌زاده از دهخدا و مراغه‌ای تأثیر گرفته بود، نه برعکس.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۱۲- گزینه «۲»

(مهتبی فرهادی)

«دری به خانه خورشید» اثر «سلمان هراتی» است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳، ۷۴ و ۷۷ تا ۸۰)

۱۱۳- گزینه «۳»

(مهتبی فرهادی)

منظومه «افسانه» اثر نیما که در سال ۱۳۰۱ ه. ش. منتشر شد، به‌عنوان بیانیه شعر نو شناخته می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۱ و ۷۲)

۱۱۴- گزینه «۳»

(عزیز الیاسی پور)

دوران پس از جنگ دوران شکوفایی رمان‌نویسی در ایران بود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۱۱۵- گزینه «۱»

(عارفه‌سادات طباطبایی‌نژاد)

الف: فیصر امین‌پور با سرایش در کوچه آفتاب ظهور کرد و با آثار دیگر جایگاه خود را تثبیت کرد.

د: سلمان هراتی در سال ۱۳۶۵ جان خود را از دست داد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۷ تا ۸۰)

۱۱۶- گزینه «۳»

(مهتبی فرهادی)

بیت این گزینه فاقد اختیار شاعری وزنی در رکن اول است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در بیت این گزینه وزن اصلی شعر «فعلاتن مفاعلن فعلمن» است که شاعر در رکن اول بیت به جای «فعلاتن»، «فاعلاتن» آورده است که اختیار وزنی محسوب می‌شود. (= آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن)

گزینه «۲»: وزن اصلی بیت «مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلمن» است که شاعر در رکن اول بیت از «مفاعلن» استفاده کرده است. (= قلب)

گزینه «۴»: وزن اصلی این بیت نیز «فعلاتن فعلاتن فعلمن» است که شاعر در رکن اول بیت به جای «فعلاتن»، «فاعلاتن» آورده است که اختیار وزنی است. (= آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۱۱۷- گزینه «۲»

(مهتبی فرهادی)

وزن همه ابیات «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلمن» است و در گزینه «۲» در رکن پایانی بیت (باشد) اختیار وزنی ابدال دیده می‌شود؛ یعنی شاعر به جای فعلن (UU-)، فعلن (—) آورده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۸- گزینه «۱»

(سیرعلیرضا امیری)

اختیار شاعری بلند بودن هجای پایان مصراع در بیت «ب»: هجای «رست» در پایان نیم‌مصراع نخست و هجای «میل» در پایان نیم‌مصراع سوم بلند تلقی می‌شود.

توجه: در اوزان دوری علاوه بر مکث در میان نیم‌مصراع‌ها، کلمات شعر در این قسمت‌ها باید تمام شود، بنابراین نمی‌توانیم دو نیم‌مصراع را با حذف همزه به هم وصل کنیم.

اختیار شاعری ابدال در بیت «د»: تبدیل فعلن به فعلن در پایان هر دو مصراع

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۱۹- گزینه «۴»

(سیرعلیرضا امیری)

توجه: همه ابیات در وزن «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» سروده شده‌اند. اختیارات وزنی مشهود در بیت گزینه «۴»: ۱- تبدیل فاعلاتن رکن دوم مصراع نخست به مفعولن (ابدال) / ۲- بلند بودن هجای پایان مصراع اول / ۳ و ۴- ابدال: تبدیل فعلن به فعلن در پایان هر دو مصراع

اختیارات وزنی سایر ابیات:

گزینه «۱»: ۱: تبدیل فاعلاتن رکن دوم مصراع نخست به مفعولن (ابدال) - ۲- بلند بودن هجای پایان مصراع اول
گزینه «۲»: ۱ و ۲: ابدال: تبدیل فعلن به فعلن در پایان هر دو مصراع
گزینه «۳»: ۱: تبدیل فاعلاتن رکن دوم مصراع نخست به مفعولن (ابدال) / ۲- تبدیل فعلن به فعلن در پایان مصراع اول

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۰- گزینه «۳»

(پوریا حسین پور)

گزینه «۱»: وزن بیت عبارت است از «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فعلن». شاعر در انتهای مصراع اول با آوردن ترکیب «غم عشق» (UU-) از «فعلن» استفاده نموده است اما در انتهای مصراع دوم واژه «برخاست» (-) را آورده و از «فعلن» بهره برده و به عبارت ساده‌تر از «ابدال» استفاده نموده است.

گزینه «۲»: وزن بیت «مفعول مفاعیل مفاعیل فعل» است. شاعر در انتهای مصراع نخست ترکیب «شهره شهر» (-UU-) را جای داده و در مصراع دوم هم «نمی‌دانستی» (U----) را سروده و به جای دو هجای کوتاه، یک هجای بلند آورده است.

گزینه «۴»: اگر چه وزن بیت «مفاعیلن فاعلاتن مفاعیلن فعلن» است؛ اما ابدالش مانند ابدال در بیت نخست است. شاعر در پایه‌های آوایی پایانی «فعلن» (UU-) را در مقابل «فعلن» (-) قرار داده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۳) - سؤال‌های «آشنا»

۱۲۱- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

منظور از ادبیات معاصر، آثار ادبی هستند که پس از مشروطیت پدید آمده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه ۶۸)

۱۲۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

آنچه شعر پروین را از دیگران متمایز می‌کند، شکل تصرف وی در مضامین و کیفیت ارائه آن‌هاست. او به همراه انعکاس اوضاع نامطلوب سیاسی-اجتماعی، به مضامین اخلاقی و پند و اندرز نیز روی می‌آورد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه ۷۰)

۱۲۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

در دوره سوم، پس از وقایع کودتای ۲۸ مرداد، نوعی سرخوردگی و یأس در میان روشنفکران و شعرا پیدا شد. محتوای شعر صورت سؤال نیز بیانگر «یأس و ناامیدی و سرخوردگی اجتماعی» است. ضمناً استفاده از مفاهیم نمادین «ابر»، «صحرا»، «تشنگی» و ... شعر را به جریان سمبولیسم اجتماعی پیوند می‌دهد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

۱۲۴- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

طرح اسوه‌های تاریخی مانند امام حسین (ع) و داستان عاشورا از درون‌مایه‌های رایج این دوره است که در بیت دوم معنای ایهامی واژه «سر» بدان اشاره دارد؛

به سر رسید:

(۱) تمام شد و به پایان رسید.

(۲) قصه بابا به (بریدن) سر رسید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۲۵- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

از	پای	فـ	تا	دیم	چـ	آ	مـد	غـ	مـ	هـج	ران
-	U-	-	U-	U-	-	-	U	U	U	-	-
در	درد	پـ	مـر	دیم	چـ	از	دست	د	وا	رفت	
-	U-	-	U-	U-	-	-	U	U	-	-	

هجاهای بلند: از / تا / آ / مـد / هـج / ران / در / مـر / از / وا / رفت: یازده هجای بلند، هجاهای کشیده: پای / دیم / درد / دیم / دست: پنج هجای کشیده

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۱۲۶- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

در بیت سوم آمدن فاعلاتن به جای فعلاتن به کار نرفته است:

- U -	- U -	- U -	- U -
- U -	- U -	- U -	- U -

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳، ۸۴ و ۸۵)

۱۲۷- گزینه «۴»

(کتاب آبی)

در گزینه «۴» در مصراع دوم هجای پایانی مصراع «چ» کوتاه است که بلند محسوب می‌شود (= اختیار وزنی پایان مصراع)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: هجای پایانی «گون» با حذف نون و «وی» بلند هستند.

گزینه «۲»: هجاهای پایانی «نه و ده» هر دو بلند هستند.

گزینه «۳»: هجاهای پایانی «لک و تو» بلند هستند.

توجه: هجای پایانی «پرتو» بلند است و با هجای کوتاه ضمیر «تو» اشتباه نشود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۸- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

هجاهای پایانی بیت گزینه «۱» «دم و دم» هر دو بلند هستند و اختیار وزنی پایان مصراع ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: مصراع اول: آخرین هجا «ت» کوتاه است که بلند محسوب می‌شود (اختیار وزنی پایان مصراع)

گزینه «۳»: مصراع اول: «چنگ» هجای پایانی مصراع کشیده است که بلند محسوب می‌شود (اختیار وزنی پایان مصراع)

گزینه «۴»: مصراع دوم به هجای کوتاه (ت) ختم می‌شود که بلند محسوب می‌شود (اختیار وزنی پایان مصراع)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۹- گزینه «۳»

(کتاب آبی)

هجای پایانی در مصراع اول «ریخت» یک هجای کشیده است و در مصراع دوم «م» یک هجای کوتاه است و از آن جایی که همیشه هجای پایانی در هر مصراع می‌بایست به صورت «بلند» نوشته شود؛ لذا این گزینه شامل اختیار وزنی می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۳۰- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

مفهوم مشترک شعر صورت سؤال و ابیات مرتبط: بیان تجلی آفریدگار در پدیده‌های عالم و نزدیک بودن او به انسان (نحنُ اقربُ الیه من حبل الوريد) مفهوم بیت گزینه «۲»: اشاره به کافی بودن خدا برای بنده و توصیه به توکل بر او

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهومی، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۳۱- گزینه «۲»

(رضا نوروزیگی)

«طبقات ناصری» از آثاری است که به پیروی از اسلوب «ساده‌نویسی» نگاشته شد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۱۳۲- گزینه «۳»

(رضا نوروزیگی)

«جامع‌التواریخ» نوشته‌ی خواجه رشیدالدین فضل‌الله همدانی است و «مکاتیب»، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۷، ۳۸ و ۳۹)

۱۳۳- گزینه «۱»

(عزیز الیاسی‌پور)

موضوع ابیات:
الف) برتری عشق بر عقل
ب) اهمیت عقل
ج) رضایت دادن به تقدیر
د) گرایش به شادی و خوش‌باشی
ه) نکوهش دنیا (رواج روحیه عرفانی و اخلاقی)
مفاهیم مطرح در ابیات «ب» و «د» از موضوعات فکری سبک عراقی نیستند و به سبک خراسانی تعلق دارند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

۱۳۴- گزینه ۳»

(مبتهی فرهاری)

بیت صورت سؤال و بیت این گزینه بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن»

گزینه ۲: «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن»

گزینه ۴: «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن»

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۱۳۵- گزینه ۴»

(سینعلی موسی‌زاده)

گزینه ۱: «سَ ران گش / تِ تِ حَی یُرا بِ گَ ز د عَق / ل بِ دَن دان: تکرار فعلاتن

گزینه ۲: «خا کِ سی به / بر سَ ر او / کز دَم ت / تا ز نَ شد: تکرار مفتعلن

گزینه ۳: «بِ مَغ رِب سی / نِ ما لانِ قَر / صِ خُر شید: مفاعیلن مفاعیلن فعولن

گزینه ۴: «جَ هان طو رَس / تِ من مو سا / کِ من بی هو / شُ او رَق صان: تکرار مفاعیلن ۴ بار

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۵)

۱۳۶- گزینه ۳»

(سیدعلیرضا احمدی)

در بیت گزینه ۳، «شاعر جعد (مو) یار را به مُشک تشبیه کرده و ادعا می‌کند که جعد یار از مُشک برتر است.

توجه: تشبیه مرجح یا تفضیل به تشبیه می‌گویند که مشبه بر مشبه‌به ارجحیت و برتری داشته باشد. (این نوع از تشبیه، در کنکور سراسری دیده شده است علی‌رغم این‌که در کتب درسی به چشم نمی‌خورد.)

تشریح سایر ابیات:

گزینه ۱: «شاعر ابروان یار را به هلال ماه تشبیه می‌کند و می‌گوید «هر که هنگام نماز شام به بام نگاه کند، می‌گوید مگر (شاید) دو ابروان تو مانند هلال است.»

گزینه ۲: «شاعر به‌طور غیرمستقیم ابروی یار را به ماه نو تشبیه می‌کند (تشبیه پنهان یا مضمَر)

گزینه ۴: «صرفاً مقایسه پدیده‌ها اتفاق افتاده است و رابطه شباهتی بین پدیده‌ها دیده نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۳۷- گزینه ۴»

(مبتهی فرهاری)

بیت فاقد تشبیه است. / انفاس (جمع نفس) مجاز از سخن

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «تشبیه: مژگان به سوزن الماس و اضافه تشبیهی: خار تمنی / پا مجاز از کف پا

گزینه ۲: «نفس مجاز از سخن / تشبیه نفس (سخن) به تیر

گزینه ۳: «آفاق مجاز از جهان و جهانیان / تشبیه دوست به مرهم

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰ و ۵۱ تا ۵۳)

۱۳۸- گزینه ۴»

(پوریای حسین‌پور)

بیت آخر چهار تشبیه و سایر ابیات هر کدام سه تشبیه دارند.

گزینه ۱: «کتاب حُسن (اضافه تشبیهی) / مهر چون ورق... / مه چون ورق... توجه داشته باشید که آمدن «و» عطف در میان «مهر» و «مه» باعث شده دو تشبیه در مصراع دوم شکل بگیرد.

گزینه ۲: «یزید عشق (اضافه تشبیهی) / حسین دل (اضافه تشبیهی) / کربلای اندیشه (اضافه تشبیهی).

گزینه ۳: «سلیمان روح (اضافه تشبیهی) / هدهد عقل (اضافه تشبیهی) / سبای حروف (اضافه تشبیهی).

گزینه ۴: «هامان‌وش. «وش» پسوند شباهت است و تشبیه می‌سازد؛ مانند آنچه که در «پری‌وش» و «ماه‌وش» می‌بینید. / شاعر در مصراع اول «دستور» یعنی «وزیر» را به «تمرود» هم تشبیه کرده است. / در مصراع دوم نیز «دستور» به «فرعون» و «قارون» تشبیه شده است و به همین سبب دو تشبیه هم در این مصراع می‌بینیم.

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۲۶ تا ۳۰)

۱۳۹- گزینه ۱»

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت گزینه ۱ فاقد مجاز است. (صنم: استعاره مصرحه از فردی خوش‌اندام)

توجه: بنابر عرف کنکور نظام جدید، استعاره دانستن استعاره مصرحه، نسبت به مجاز دانستن آن اولویت دارد. (رجوع کنید به سؤال ۱۴۸ کنکور سراسری ۹۹ و سؤال ۱۴۵ کنکور خارج از کشور ۱۴۰۰)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: «کام مجاز از آرزو و مراد

گزینه ۳: «چمن مجاز از باغ و طبیعت

گزینه ۴: «دم مجاز از سخن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۳)

۱۴۰- گزینه «۳»

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک بیت‌های صورت سؤال و بیت گزینه «۳»: بی‌نیازی و قناعت انسان‌های آزاده

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: نکوهش افراد مدعی و خودستا

گزینه «۲»: ستایش گوشه‌نشینی و نکوهش آمیختن و هم‌نشینی با مردم

گزینه «۴»: توصیف زیبایی و عشوه و ناز و بی‌نیازی معشوق

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه‌های ۱۶ و ۱۷)

عربی زبان قرآن (۲) و (۳)

۱۴۱- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«التفریق بین الأولاد»: فرق گذاشتن میان فرزندان (رد گزینه «۳») / «أخطَر الظواهر الّتی...»: خطرناکترین پدیده‌هایی که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) / «کان یُحذّر»: هشدار می‌داد (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «نبینا العظیم»: پیامبر بزرگمان (رد گزینه «۱») / «الآباء و الأمهات»: پدرها و مادرها

(ترجمه)

۱۴۲- گزینه «۲»

(ولی برقی - ابرهر)

«بعد أربعین عاماً»: بعد از چهل سال (رد گزینه «۴») / «قد علمت»: دانسته‌ام / «من أهدی»: هر کس هدیه کند (رد گزینه «۳») / «إلی»: به من / «عیوبی»: عیب‌هایم / «فهو»: پس او / «خیر إخوانی»: بهترین دوستانم (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «فی الحیاة»: در زندگی / «فعلیّ تبجیله»: پس باید او را بزرگ دارم (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

(ترجمه)

۱۴۳- گزینه «۲»

(ابراهیم امیری - بوشهر)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «سَمِئْتَلُی» به معنی «پُر خواهد شد» است و «المَلعبان» هم فاعل آن است. ترجمه صحیح: هر دو ورزشگاه قبل از ساعت دو از تماشاچیان پُر خواهد شد!

گزینه «۳»: «الطَّبیعة» مضاف‌الیه است که به اشتباه به صورت صفت ترجمه شده است، هم‌چنین «تُعَلِّمَنَا» فعل مضارع است، نه ماضی. ترجمه صحیح: بی‌گمان پدیده‌های طبیعت درسی را به ما می‌آموزد که فراموش نمی‌شود و آن اثبات قدرت خداوند است!

گزینه «۴»: «تَتَوَقَّفُ» به معنی «متوقف می‌شود» است و «السَّیَّاراتُ» هم فاعل آن است. ترجمه صحیح: پلیس راهنمایی و رانندگی را دیدم در حالی که سوت می‌زد تا خودروها متوقف شوند!

(ترجمه)

۱۴۴- گزینه «۱»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«کشاورز»: الفلاح، المزارع / «آرزو دارد»: یأمل / «میوه درخت»: ثمرة الشجرة (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «اما آن»: ولکنها (رد سایر گزینه‌ها) / «معمولاً»: عادة / «پس از ده سال»: بعد عشر سنوات (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «میوه می‌دهد»: تُثمر (رد گزینه «۳»)

(ترجمه)

۱۴۵- گزینه «۴»

(مهری نیک‌زار)

در گزینه «۴»، «له ... ثلاثة حروف زائدة» نادرست است. «یتواضع» از مصدر «تواضع» و باب «تفاعل» است که دو حرف زائد دارد، نه سه تا.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۱۴۶- گزینه «۳»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«المُعجَب» اسم مفعول است، بنابراین باید به شکل «المُعجَب» بیاید، هم‌چنین «یتکَبَّرُ» فعل مضارع از باب تفعّل است و با فتحه بر روی عین‌الفعل صحیح است. (یتکَبَّرُ)

(ضبط حرکات)

۱۴۷- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت داده شده: به علم و ایمان پای‌بند باشید، آن دو به سعادت در دو دنیا!

با توجه به ترجمه، ادات شرط «مَنْ» مناسب نیست (رد گزینه‌های ۱ و ۲)، هم‌چنین با توجه به این که حرف مشبّه در ابتدای جمله جدید آمده است، «أَنْ» مناسب نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۳)، از سوی دیگر، دلیلی برای حذف حرف نون در آخر فعل «یوَصِّلَیْکُمْ» وجود ندارد. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

ترجمه عبارت تکمیل‌شده: اگر به علم و ایمان پای‌بند باشید، قطعاً آن دو شما را به سعادت در دو دنیا می‌رسانند!

(انواع هملاط)

۱۴۸- گزینه «۴»

(نویر امسالی)

در گزینه «۴»، «الکُفَّار» جمع مکسّر (کافر) و اسم فاعل است. در سایر گزینه‌ها: «اللّوامة، حنّانة و مکّار» اسم مبالغه هستند.

(قواعد اسم)

۱۴۹- گزینه «۲»

(معمد رضا سوری)

«خیر» در این گزینه به معنی «بهترین» است و اسم تفضیل به حساب می‌آید. (ترجمه عبارت: بهترین چیزی که در دنیا به انسان داده می‌شود، سلامتی بدن است!)

در سایر گزینه‌ها، «خیر» به معنی «خوبی» است و اسم تفضیل نیست:

گزینه «۱»: گاهی انسان، خوبی‌اش را در پول و کسب مال می‌بیند!

گزینه «۳»: ای پیامبر! چیزی به ما بیاموز که خوبی دنیا و آخرت را برایمان جمع کند!

گزینه «۴»: امیر مؤمنان فرمود: «آگاه باش هیچ خوبی‌ای نیست در علمی که در آن اندیشیدن نباشد!»

(قواعد اسم)

۱۵۰- گزینه «۲»

(ابراهیم امیری - بوشهر)

ترجمه صورت سؤال: «ما» را مشخص کن که زمان فعل را در معنی تغییر می‌دهد.

«ما» شرطیه می‌تواند معنای فعل ماضی را به مضارع تغییر دهد، بنابراین به دنبال «ما» شرطیه هستیم، در گزینه «۲»، «ما» اسلوب شرط ایجاد کرده و به فعل ماضی، معنای مضارع داده است: هر چه خودخواه در کلاس انجام دهد، باعث مشکلاتی برای دیگران می‌شود!

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «ما» در این جمله، ادات شرط است، اما چون بعد از آن فعل مضارع آمده است، زمان آن در ترجمه تغییر نمی‌کند.

گزینه‌های «۳» و «۴»: «ما» حرف نفی است و فعل ماضی بعد از خود را منفی می‌کند.

(انواع جملات)

تاریخ (۳)

۱۵۱- گزینه «۴»

(علی معمدر کریمی)

بی‌نتیجه ماندن قرارداد ۱۹۱۹ این نکته را به انگلیسی‌ها یادآور شد که آگاهی مردم به‌خصوص بعد از ماجرای مشروطه بالا رفته و نمی‌تواند مانند هندوستان، ایران را به خاک بریتانیا اضافه کند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۵۲- گزینه «۳»

(علی معمدر کریمی)

هزینه‌هایی که انگلستان برای حضور نیروهایش در ایران و نقاط دیگر جهان متحمل می‌شد بسیار بالا بود و ترجیح می‌داد از نظامیان دست‌نشانده با هزینه کمتر استفاده کند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۵۳- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

در پی کودتای سیاه، احمدشاه قاجار تحت فشار انگلیسی‌ها، به ناچار سیدضیاءالدین طباطبایی را به نخست‌وزیری منصوب کرد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۳)

۱۵۴- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

احمد شاه پس از مدتی، تصمیم به بازگشت به ایران و حفظ سلطنت گرفت. انگلیسی‌ها وقتی که از تصمیم شاه برای عزیمت به ایران مطلع شدند، نزد او رفتند و ضمن مبالغه‌گویی در اوضاع آشفته ایران، صلاح او را در این دانستند که مدتی از رفتن به ایران چشم‌پوشد تا رضاخان بتواند امنیت لازم را برای حضورش در کشور فراهم آورد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۵۵- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

رضاشاه بعد از اطمینان از ساماندهی دستگاه اداری، همراهان و یاران نزدیکش را (که برنامه‌ریزان و مجریان اصلی اصلاحات بودند و بدون آن‌ها نمی‌توانست کاری از پیش ببرد) به بهانه‌های مختلف زندانی کرد یا به قتل رساند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۵۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

اقدام رضاشاه مبنی بر اسکان عشایر که با خشونت بسیار و مرگ و میر بالا همراه بود، ضمن ایجاد نارضایتی و خشم در بین عشایر، از رونق دامداری کشور کاست و باعث شد که کشور ما از نظر دامی به بیگانه نیازمند شود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۵۷- گزینه «۴»

(علیرضا رضایی)

سرکوب خشن رضاخانی و برخورد اهانت‌آمیز او با ایمان و احساس عمیق دینی مردم ایران، پایه‌های سلطنت او را بیش از پیش سست کرد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۷)

۱۵۸- گزینه «۲»

(بوار میربلوکی)

هر چه ارتش قوی تر شد، قدرت رضاشاه برای سرکوب قیام‌ها و مخالفان حکومت هم افزایش یافت، در نتیجه فضای رعب و وحشت بیشتری ایجاد شد و زمینه برای اجرای تصمیمات دستگاه حاکم فراهم گشت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۵)

۱۵۹- گزینه «۴»

(بوار میربلوکی)

عوامل رضاخان پس از فراهم شدن زمینه، آیت‌الله مدرس را از خواب به کاشمر بردند و پس از مدت کوتاهی، در ۱۰ آذر ۱۳۱۶ او را در همان جا مسموم کردند و به شهادت رساندند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۸)

۱۶۰- گزینه «۳»

(بوار میربلوکی)

همزمان با آغاز سلطنت رضاشاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت کشور آلمان که همچنان گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی این کشور بکاهند و با این همکاری، مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۸)

جغرافیا (۳)

۱۶۱- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

مدیریت حمل‌ونقل عبارت است از کلیه فعالیت‌های برنامه‌ریزی و اجرایی با هدف بهینه کردن سامانه‌های حمل‌ونقل.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۶۲- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

حمل‌ونقل پایدار یعنی حمل‌ونقلی که در آن نیازهای مربوط به حمل‌ونقل به‌خوبی رفع شود و دسترسی عادلانه همه مردم، ایمنی آن‌ها و سلامت محیط‌زیست در برنامه‌ریزی برای حال و آینده آن در نظر گرفته شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۶۳- گزینه «۳»

(کنگور سراسری ۱۴۰۰)

در مسئله دسترسی بین نقاط مختلف، معمولاً کوتاه‌ترین مسیر بین دو نقطه، یک خط مستقیم است. هر چه مسیر کوتاه‌تر باشد، هزینه احداث آن کم‌تر است. با این حال، مسیرها به دلایل مختلف همیشه به صورت مستقیم نیستند و اغلب انحراف و پیچ و خم پیدا می‌کنند. در تصویر آورده شده، «ترکیب مسیر طولانی و کوتاه با احداث تونل کوتاه» مناسب است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۵۹)

۱۶۴- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

$$\text{شاخص انحراف} = \frac{۹۶}{۸} \times \frac{۱۰۰}{۱} = ۱۲۰۰$$

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۰)

۱۶۵- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

برای رفتن از یک مکان به مکان‌های دیگر، هر چه تعداد نقاطی که بر سر راه قرار می‌گیرند، کمتر باشد، قابلیت دسترسی آن مکان مطلوب‌تر است؛ زیرا تعداد نقاط بیشتر به معنای تراکم رفت‌وآمد و تأخیر زمانی بیشتر است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۱)

۱۶۶- گزینه «۲»

(زهرا دامیار)

ویژگی‌های طبیعی نواحی بر مدیریت سامانه‌های حمل‌ونقل تأثیر مستقیم می‌گذارند.

امروزه به‌کارگیری انرژی‌های نو یا انرژی الکتریکی هنوز بسیار محدود است و از نظر هزینه و فناوری مشکلات زیادی دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۶۷- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

نقاطی که در یک شبکه دسترسی مطلوبی دارند، علاوه بر برنامه‌ریزی حمل و نقل در مطالعات مکان‌یابی نیز مورد توجه قرار می‌گیرند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۲)

۱۶۸- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف به‌جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان زمان و هزینه حمل‌ونقل را به‌خوبی مدیریت کرد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای حمل‌ونقل، صفحه ۶۵)

۱۶۹- گزینه «۴»

(زهرا رامیار)

یکی از گام‌های مهم در زمینه فرهنگ ایمنی، تقویت فرهنگ بیمه است. بیمه وسایل حمل‌ونقل به بیمه‌گذار کمک می‌کند که آسودگی خاطر داشته باشد و پس از وقوع حوادث احتمالی، بخشی از خسارت‌ها و ضررهایش جبران شود.

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۷۰- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

نوع تقاضا در حمل‌ونقل:

الف) کیفی

ب) کیفی

ج) کمی

(پغرافیا (۳)، پغرافیای عمل و نقل، صفحه ۵۹)

تاریخ (۱)

۱۷۱- گزینه «۴»

(علی‌مهد کرمی)

قدیمی‌ترین متن تاریخی که تاکنون کشف شده، سنگ‌نوشته‌ای به خط کهن مصری است که بیش از ۴ هزار سال قدمت دارد. در این سنگ‌نوشته نام تعدادی از فراعنه و برخی حوادث دوران آنان ذکر شده است.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۳)

۱۷۲- گزینه «۱»

(علی‌مهد کرمی)

محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهند که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است، اما ماه‌ها براساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، صفحه ۱۴)

۱۷۳- گزینه «۳»

(علی‌مهد کرمی)

در عصر نوسنگی، انسان علاوه بر اینکه فن ساخت ابزار و ظروف سنگی را ترقی داد، با ابداع چرخ سفالگری، ظروف گلی تولید کرد و با استفاده از پشم حیوانات، موفق به تولید پارچه شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۳۳)

۱۷۴- گزینه «۱»

(علیرضا رضایی)

دین مسیحیت در زمان امپراتور کنستانتین رونق بی‌سابقه‌ای یافت؛ زیرا این امپراتور خود به مسیحیت گروید و فرمانی صادر کرد که آزادی این دین را در محدوده امپراتوری روم تضمین می‌کرد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان، صفحه ۶۰)

۱۷۵- گزینه «۳»

(علیرضا رضایی)

آگاهی‌های تاریخی تازه‌ای که در نتیجه خوانده شدن خط‌های باستانی و کاوش‌های باستان‌شناسی به‌دست آمد، نقش بسزایی در توجه و گرایش شمار زیادی از باستان‌شناسان و مورخان ایرانی و غیرایرانی به تاریخ ایران در دوره باستان داشت.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۶۳)

۱۷۶- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

در حدود ۵ هزار سال پیش، نخستین شهرها در فلات ایران به وجود آمد. شوش و چغامیش در خوزستان؛ شهداد و جیرفت در کرمان؛ شهر سوخته در سیستان و سیلک در کاشان از جمله این شهرها بودند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۷۵)

۱۷۷- گزینه «۳»

(میلاد هوشیار)

برخی از عوامل مؤثر در سقوط ساسانیان عبارت‌اند از: ۱- ضعف قدرت سیاسی پادشاهان ساسانی به دلیل اختلاف و درگیری پیاپی با اشراف و بزرگان؛ ۲- شورش مکرر فرماندهان نظامی و دخالت آنان در کشمکش‌های سیاسی؛ ۳- نارضایتی توده مردم از حکومت ساسانی به سبب وجود نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی و عدم مقاومت جدی آنان در برابر اعراب؛ ۴- کاهش توان اقتصادی حکومت ساسانی به سبب طغیان رودخانه‌های دجله و فرات، شکسته شدن سدها و به زیر آب رفتن زمین‌های حاصلخیز آسورستان (بین‌النهرین)؛ ۵- پیام جذاب دین اسلام که جهانیان را به پرستش خدای یگانه و برابری و برادری فرا می‌خواند؛ ۶- انگیزه و روحیه قوی اعراب مسلمان.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۹۸)

۱۷۸- گزینه «۱»

(میلاد هوشیار)

اقوام آریایی مهاجر به ایران از قبیله‌های گوناگونی تشکیل می‌شدند که از نظر تبار و زبان، خویشاوند بودند و باورهای دینی مشترکی داشتند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۰۹)

۱۷۹- گزینه «۱»

(پوار میربلوکی)

با به قدرت رسیدن اشکانیان، بار دیگر جریان داد و ستد به خصوص بازرگانی خارجی رونق اساسی گرفت. یکی از عوامل مهم این رونق، برقراری روابط سیاسی و تجاری میان ایران و چین و در پی آن گشایش جاده معروف ابریشم بود.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه ۱۲۶)

۱۸۰- گزینه «۲»

(پوار میربلوکی)

در اواسط دوره اشکانیان، دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی از پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و یا از آن پشتیبانی کردند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۳)

جغرافیای ایران

۱۸۱- گزینه «۲»

(فاطمه سقایی)

جغرافیا دارای سه شاخه اصلی و چندین شاخه فرعی است که هر یک از آن‌ها از علوم خاصی بهره می‌گیرند. سنجش از دور و GIS از «علوم فضایی»، نقشه‌کشی (کارتوگرافی) از «هندسه»، روش‌های کمی در جغرافیا از «آمار و فناوری اطلاعات و ارتباطات» و ژئومورفولوژی از «زمین‌شناسی» بهره می‌گیرد.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۳)

۱۸۲- گزینه «۴»

(زهرا دامیار)

محیط طبیعی مجموعه‌ای متعادل است. با ورود انسان، زمینه‌های تغییر در محیط فراهم می‌شود و در نتیجه نواحی پدید می‌آیند. چگونگی تعامل محیط طبیعی و محیط انسانی به‌وجودآورنده محیط جغرافیایی است.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۸۳- گزینه «۳»

(فاطمه سقایی)

علم هواشناسی، اصول و قوانین حاکم بر جو را به‌صورت مجزا مورد مطالعه قرار می‌دهد. این که در مناطق کویری برخلاف روزهای سوزان، دمای هوا، شب هنگام به شدت کاهش می‌یابد، یک قانون و اصل هواشناسی است اما سایر گزینه‌ها که به‌ترتیب تأثیر آب‌وهوا را بر کشت‌چای، گردشگری و ساخت خانه مطالعه می‌کند، در حوزه آب‌وهواشناسی قرار می‌گیرند.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۳)

۱۸۴- گزینه «۳»

(آزاده میرزایی)

در گام سوم پژوهشگر برای مطالعه و پاسخگویی به سؤال خود اطلاعات لازم را از منابع و روش‌های مختلفی به‌دست می‌آورد. در گام چهارم، کار «پردازش داده‌ها» یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق آغاز می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

۱۸۵- گزینه «۲»

(علیرضا رضایی)

منظور از موقعیت نسبی هر کشور، محل قرارگیری آن، نسبت به سایر کشورها، دریاها، تنگه‌ها، کانال‌ها، خلیج‌ها، منابع اقتصادی و ... است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۶)

۱۸۶- گزینه «۲»

(کتاب آبی)

دامنه‌های منطقه کوهستانی البرز، معمولاً به سمت شمال و یا جنوب است و در آن دره‌های وسیع و عمیقی وجود دارد که رودهایی چون چالوس و هراز در آن‌ها جریان دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۱۸۷- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۹۹)

ایران در کمربند خشک و بیابانی کره زمین قرار گرفته است. عامل پرفشار جنب‌حاره‌ای در تابستان به داخل کشور پیشروی می‌کند و مانع ریزش در دوره گرم سال می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۷)

۱۸۸- گزینه «۴»

(فاطمه سقایی)

متخصصان به دلیل اهمیت نسبت سنی در برنامه‌ریزی هر کشور از لحاظ سنی، جمعیت را به گروه‌های مختلفی دسته‌بندی کرده‌اند. جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۵)

۱۸۹- گزینه «۱»

(فاطمه سقایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: بخش واحدی از تقسیمات کشوری با محدوده جغرافیایی معین است که از به هم پیوستن چند دهستان همجوار تشکیل شده است.

گزینه «۳»: شهرستان واحدی از تقسیمات کشوری است که از به هم پیوستن چند بخش همجوار به‌وجود آمده است.

گزینه «۴»: از لحاظ نظام اداری، دهستان تابع بخش، بخش تابع شهرستان، شهرستان تابع استان و استان تابع تشکیلات مرکزی خواهد بود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

۱۹۰- گزینه «۳»

(زهرا رامیار)

ممکن است نقش سکونتگاه‌ها در طول زمان تغییر کند یا تکامل و توسعه یابد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۳)

جامعه‌شناسی (۳)

۱۹۱- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

انقلاب‌های رنگین ← با استفاده از قدرت نرم رسانه درصدد براندازی حکومت‌های مخالف غرب بر آمدند. (ج)
حکومت اقلیتی از سرمایه‌داران که در برابر اکثریت مردم، مسئول نیستند. ← الیگارش (الف)

ارزش‌زایی و معنارزایی از قدرت آن را به‌عنوان یک پدیده خنثی و فاقد معنا مطالعه می‌کند. ← جامعه‌شناسی تبیینی (د)

قدرت نرم ← به شکل پنهان و از طریق نفوذ فرهنگی صورت می‌گیرد. (ب)

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹، ۶۱ و ۶۵)

۱۹۲- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

حکومت نخبگانی است که از امتیازات طبقاتی برخوردار بوده‌اند ← آریستوکراسی

گاهی جریان‌ساز شده و جنبش‌هایی به راه می‌اندازند و رسانه‌ها از طریق آن‌ها درآمدزایی می‌کنند ← سلبریتی‌ها

از شیوه‌های فرهنگی برای بسط قدرت خود استفاده می‌کنند ← سلطه هژمونیک

بدون توافق و پذیرش دیگران پدید نمی‌آید ← قدرت اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶، ۵۷، ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

۱۹۳- گزینه «۱»

(آزیتا بیرقی)

در جامعه‌ای که فرهنگ عمومی مردم، دینی باشد ← قدرت نامشروع نمی‌تواند مقبولیت داشته باشد.

نادیده گرفتن داوری اخلاقی درباره قدرت و ثروت و محدود شدن دانش به علوم تجربی ← ظاهر شدن پیامدهایی مانند فقر، نابرابری و ...

مطالعه فرهنگ فقط از منظر مردمی که آن را پذیرفته‌اند ← از دست رفتن امکان مقایسه و داوری فرهنگ‌ها و ارزش‌ها

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۴، ۵۷، ۶۴ و ۶۵)

۱۹۴- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

عبارت نادرست ← «امور سیاسی را پدیده‌هایی معنادار و با ارزش می‌دانند و از داوری درباره ارزش‌های سیاسی و اجتماعی دست شستند» مربوط به جامعه‌شناسی تفسیری است نه انتقادی.

عبارت دوم درباره جامعه‌شناسی تفسیری صحیح است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۹۵- گزینه «۲»

(آزیتا بیرقی)

اشتراک فارابی و ارسطو ← دسته‌بندی نظام‌های سیاسی

افتراق جمهوری و دموکراسی ← نقش و حضور مردم

اشتراک مارتین لوترکینگ و رئیس‌علی دلواری ← مقبولیت قدرت

افتراق جامعه‌شناسی انتقادی با جامعه‌شناسی تبیینی و تفسیری ←

ضرورت یافتن راهی برای داوری علمی درباره ارزش‌های اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۷، ۶۱ و ۶۵)

۱۹۶- گزینه «۳»

(آزیتا بیرقی)

نتایجی که از مطالعه جوامع غربی به دست می‌آوریم به جوامع دیگر نمی‌توان تعمیم داد.

نمی‌توان با رویکرد تفسیری به داوری و ارزیابی فرهنگ‌ها پرداخت.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

۱۹۷- گزینه «۳»

(فاطمه صفری)

برخی تفاوت‌ها، تفاوت‌های اسمی نامیده می‌شوند و نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها، رتبه‌بندی کرد. مثلاً برخی افراد سفیدپوست و برخی رنگین‌پوست هستند. این دو گروه از نظر رنگ پوست متفاوت هستند، اما هیچ‌یک بر دیگری برتری ندارد. اما تفاوت در قد، تفاوت رتبه‌ای می‌باشد و می‌توان افراد را براساس آن رتبه‌بندی کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۸)

۱۹۸- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

تشریح عبارت نادرست:

تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی در صورتی که به نابرابری‌های اجتماعی منجر شوند، مورد توجه جامعه‌شناسان قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۹)

۱۹۹- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

بسیاری از فرهنگ‌ها و جوامع، تفاوت‌های اسمی و نابرابری‌های طبیعی را بهانه‌ای برای نابرابری‌های اجتماعی قرارداده‌اند. مثلاً به‌دلیل تفاوت میان دو جنس یا نژادهای مختلف، میان آن‌ها نابرابری‌های اجتماعی ایجاد کرده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۹)

۲۰۰- گزینه «۴»

(آزیتا بیدری)

تفاوت میان افراد به دو نوع قابل تقسیم است:

۱- تفاوت‌های اسمی: نمی‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها رتبه‌بندی کرد.

۲- تفاوت‌های رتبه‌ای: می‌توان افراد را براساس این تفاوت‌ها رتبه‌بندی کرد

که خود بر دو گونه‌اند: - نابرابری طبیعی - نابرابری اجتماعی

(جامعه‌شناسی (۳)، نابرابری اجتماعی، صفحه ۶۸)

جامعه‌شناسی (۲)

۲۰۱- گزینه «۴»

(فاطمه صفری)

انسان محکوم به سرنوشتی محتوم است ← تعهد و مسئولیت فرهنگ توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت ← عقلانیت بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها و جوامع از برخی دیگر ← عدالت بشر را به بحران‌های روحی و روانی گرفتار می‌سازد ← معنویت

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۲۰۲- گزینه «۱»

(فاطمه صفری)

پذیرش تفاوت‌ها از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد. فرهنگ جهانی باید در لایه‌های مختلف خود به ارزش عدالت، معتقد و پایبند باشد.

فراپبی جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجار و رفتار آن موافق با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳، ۱۵ و ۱۷)

۲۰۳- گزینه «۴»

(الهام رضایی)

«الف»: هم در استعمار نو و هم در امپریالیسم اقتصادی از ابزار اقتصادی استفاده می‌شود. بنابراین قسمت «الف» در همه گزینه‌ها درست است.

«ب»: در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود، با استفاده از نهادها و سازمان‌های اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و از طریق دولت‌های دست‌نشانده، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد (رد گزینه «۲»).

«ج»: جهان غرب در استعمار فرانسه، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی به عقاید، آرمان‌ها و ارزش‌های فرهنگ‌های دیگر هجوم می‌برد و باورها و ارزش‌های فرهنگی خود را تبلیغ و ترویج می‌کند.

«د»: در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته است از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را می‌پذیرد (رد گزینه‌های «۱» و «۲»).

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۵)

۲۰۴- گزینه «۱»

(الهام رضایی)

به جز گزینه «۱» همه گزینه‌ها درست است. استعمار به معنای جهان‌گشایی و امپراتوری نیست، بلکه نوعی از جهان‌گشایی و امپراتوری است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه ۲۳)

۲۰۵- گزینه «۳»

(الهام رضایی)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: قسمت اول این گزینه نادرست است، زیرا در استعمار قدیم مجری وجود نداشت بلکه تنها استعمارگر حضور مستقیم و آشکار داشت. قسمت دوم درست است.

گزینه «۲»: هر دو قسمت نادرست است. قسمت اول نادرست است، زیرا در استعمار فرانسه مجری وجود دارد اما پنهان است. قسمت دوم نادرست است، زیرا هر دو نوع استبداد، هویت غیراسلامی دارند.

گزینه «۴»: قسمت دوم نادرست است، زیرا استبداد استعماری در سایه قدرت و سلطه جهان غرب عمل می‌کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۵ و ۳۱)

۲۰۶- گزینه «۴»

(۱/۱۰۴، رضایی)

رسول خدا (ص) پس از سیزده سال دعوت و مقاومت در برابر فشارهای نظام قبیله‌ای عرب جاهلی، حکومت اسلامی را در مدینه تشکیل داد. ایشان طی ده سال حکومت، موانع سیاسی پیش روی اسلام در شبه‌جزیره عربستان را از بین برد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۱)

۲۰۷- گزینه «۳»

(علیرضا هیدری)

روشنگری در سده‌های نوزدهم و بیستم، بیشتر شکل حس‌گرایانه پیدا کرد. وقتی روشنگری به شناخت حسی و تجربی محدود شود، نوعی علم تجربی سکولار پدید می‌آورد. این علم، توان داوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی را ندارد (زیرا این پدیده‌ها حسی نیستند) و صرفاً به صورت دانش ابزاری، در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار می‌گیرد.

روشنگری در سده‌های هفدهم و هجدهم میلادی، بیشتر شکلی عقل‌گرایانه داشت. روشنگری با رویکرد دنیوی، اگر با شناخت عقلی همراه باشد، به دلیل اینکه وحی را نمی‌پذیرد به دئیسم منجر می‌شود.

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۴۳)

۲۰۸- گزینه «۴»

(علیرضا هیدری)

سکولاریسم پنهان، شامل باورها و فلسفه‌هایی است که ابعاد معنوی هستی را نفی نمی‌کنند؛ بلکه بخش‌هایی از باورهای معنوی و دینی را در خدمت اهداف دنیوی و این‌جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر سر باز می‌زنند. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی نهضت‌های جدید دینی شده است که از آن با عنوان «پروتستانتیسم» یاد می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۳۸)

۲۰۹- گزینه «۱»

(علیرضا هیدری)

طبق متن کتاب: «جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و بالاخره فتح قسطنطنیه، زمینه‌های فرو ریختن اقتدار کلیسا را فراهم کرد. فرو ریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس، پادشاهان و قدرت‌های محلی به عنوان رقیبان دنیاطلب کلیسا، فرصت بروز و ظهور پیدا کنند. بنابراین فتح قسطنطنیه در دوران قرون وسطی و بروز و ظهور رقیبان دنیاطلب کلیسا در دوران رنسانس رخ داده است.

فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد ارباب-رعیتی، از نتایج رویکرد دنیوی در دوران رنسانس است.

فرهنگ جدید غرب با پیدایش فلسفه‌های روشنگری آغاز می‌شود.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۷، ۴۸ و ۵۰)

۲۱۰- گزینه «۴»

(علیرضا هیدری)

دنیاگرایی رایج در سطح هنجارها، رفتارها و زندگی مردم، زمینه گسترش فلسفه‌های روشنگری را فراهم آورد و فلسفه‌های روشنگری، سکولاریسم را از لایه‌های سطحی فرهنگ غرب به لایه‌های عمیق آن تسری داد و فرهنگ معاصر غرب را پدید آورد.

(پایه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه ۵۰)

فلسفه دوازدهم

۲۱۱- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسبی)

عقل در معنای دستگاه تفکر و استدلال، همان کاربرد رایج عقل بین مردم است که یکی از ابزارهای شناخت انسان می‌باشد. انسان به کمک این ابزار استدلال می‌کند و به دانش‌ها و حقایق دست می‌یابد. این تعریف که می‌توان آن را جامع‌ترین تعریف‌ها به شمار آورد، عموم استدلال‌ها، اعم از تجربی، ریاضی، فلسفی، کلامی، فقهی، اخلاقی و حقوقی را که در حوزه عقل نظری و عقل عملی قرار دارند، فرا می‌گیرد و شامل می‌شود.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۲۱۲- گزینه «۳»

(فرهاد قاسمی‌نژاد)

استفاده از عقل در همه دانش‌ها به یک اندازه نیست. به‌عنوان مثال استفاده از عقل در دانش فلسفه از سایر دانش‌ها بیشتر است.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۳)

۲۱۳- گزینه «۲»

(الله فاضلی)

موارد «الف، د، ه» مرتبط با عقل به عنوان موجود برتر و متعالی هستند ولی رشد کردن در اثر آموزش و مختص انسان بودن از ویژگی‌های عقل مادی است.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۱۴- گزینه «۱»

(کیمیا طوماسی)

کاربرد دیگر عقل در فلسفه برای موجوداتی است که از ماده و جسم مجردند و در قید زمان و مکان نیستند. موجودی که دارای ماده باشد، پیوسته در معرض تغییر و تحول است اما موجود مجرد از ماده، فاقد استعداد برای تغییر و حرکت است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: موجود مجرد از ماده و جسم در افعال خود به ابزار مادی نیاز ندارد و همچنین بی‌نیاز از مفاهیم و استدلال نیز هست؛ زیرا حقایق را شهود می‌کند.

گزینه «۳»: فلاسفه درباره این معنا از عقل نیز بحث کرده‌اند، بنابراین این معنا در فلسفه نیز کاربرد دارد.

گزینه «۴»: روح هر انسانی استعداد رسیدن به این مرتبه از وجود را دارد و می‌تواند در مرتبه عالم عقل قرار بگیرد و حقایق را از طریق شهود به دست آورد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۱۵- گزینه «۲»

(نیمیا پواهری)

هراکلیتوس از حقیقتی برتر به نام لوگوس سخن می‌گوید و بیان می‌کند همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، جهان و اشیا نیز ظهور آن وجود و آن حقیقت متعالی و برتر هستند. فیلسوف و حکیم چینی به نام «لائوتسه» که هم‌زمان با هراکلیتوس می‌زیسته به حقیقتی به نام «تائو» معتقد بوده و همان‌طور که هراکلیتوس همه چیز را ظهور لوگوس می‌دانسته است، او نیز عقیده داشته که همه چیز ظهور تائو است.

با مراجعه به کتاب فلسفه یازدهم به یاد می‌آورد که با مفهوم تائو کمی آشنا شدیم. لائوتسه معتقد بود که این حقیقت بی‌نام است و به سختی می‌توان آن را وصف کرد و توضیح داد. در این جمله که برگرفته از سخنان و نوشته‌های خود هراکلیتوس است شباهت مفهوم لوگوس با مفهوم تائو را بیشتر درمی‌یابیم.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۴)

۲۱۶- گزینه «۱»

(نیمیا پواهری)

ارسطو استدلال تجربی را از استدلال عقلی محض جدا نمود، نه از همه استدلال‌های عقلی. به یاد بیاورید که شناخت تجربی خود نوعی شناخت عقلی است. شناخت عقلی محض است که کاملاً جدا از شناخت تجربی است و نسبت با آن متباین است نه به طور کلی شناخت عقلی.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۲۱۷- گزینه «۲»

(نیمیا پواهری)

هراکلیتوس از حقیقتی برتر به نام لوگوس سخن می‌گوید که هم به معنای یک وجود و حقیقت متعالی است و هم به معنای نطق و سخن و کلمه. یعنی وی به هر دو کاربرد عقل توجه داشته است و بیان می‌کند همان‌طور که سخن و کلمه بیانگر افکار و اندیشه‌های انسان است و آنچه را که انسان در ذهن دارد، با کلام ظاهر می‌کند و به دیگران می‌رساند، جهان و اشیا نیز ظهور آن وجود و آن حقیقت متعالی و برتر هستند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

۲۱۸- گزینه «۳»

(مسین صدری)

در همان ابتدای دوره رنسانس، اختلافی میان فلاسفه درباره محدودۀ کارآمدی «عقل» آغاز شد و این اختلاف تا آنجا پیش رفت که فیلسوفان اروپا به دو دسته «عقل‌گرا» و «تجربه‌گرا» تقسیم شدند.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

۲۱۹- گزینه «۴»

(کیمیا طوماسی)

دوره اول حاکمیت مسیحیت در اروپا (حدود قرن سوم تا نهم) بزرگان کلیسا دخالت و چون و چرا کردن عقل را عامل تضعیف ایمان می‌دانستند. حتی برخی از بزرگان کلیسا عقل را امری شیطانی می‌پنداشتند و در برابر استدلال‌های عقلی می‌ایستادند و می‌گفتند که ایمان قوی از آن کسی است که در برابر چون و چراهای عقل بایستد و در ایمان خود استوار بماند. گوینده عبارت مذکور در صورت سؤال نیز در دسته این فلاسفه قرار می‌گیرد و از نظر وی عقل نه تنها ایمان‌زا نیست، بلکه مانع ایمان و سبب سست شدن آن است.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۶)

۲۲۰- گزینه «۲»

(الله فاضلی)

دکارت تجربه را قبول دارد و شناخت تجربی را از توانایی‌های عقل برمی‌شمارد اما می‌گوید قبل از تجربه شناخت به وسیله عقل اتفاق می‌افتد.

(فلسفه (۲)، عقل در فلسفه - قسمت اول، صفحه ۵۷)

منطق

۲۲۱- گزینه «۴»

(حسن صدری)

برای به دست آوردن متداخل نقیض یک قضیه، ابتدا نقیض آن را به دست می‌آوریم، سپس متداخل آن را می‌نویسیم:

نقیض «بعضی الف ب نیست (کاذب)» = هر الف ب است (صادق)

متداخل «هر الف ب است (صادق)» = بعضی الف ب است (صادق)

حال برای به دست آوردن متضاد متداخل یک قضیه، ابتدا متداخل آن را به دست می‌آوریم و سپس متضاد آن را می‌نویسیم:

متداخل «بعضی الف ب نیست (کاذب)» = هیچ الف ب نیست (کاذب)

متضاد «هیچ الف ب نیست (کاذب)» = هر الف ب است (نامشخص)

باید توجه داشته باشیم در تضاد لزوماً از کذب به صدق نمی‌رسیم، بلکه تنها از صدق به کذب می‌رسیم.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۲- گزینه «۴»

(کیمیا طهماسبی)

در تناقض هم سور و هم نسبت تغییر می‌کند، بنابراین بین دو قضیه مذکور در گزینه «۴» رابطه تناقض برقرار است.

در رابطه تناقض چنانچه قضیه اول صادق باشد، قضیه دوم قطعاً کاذب است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بین دو قضیه مذکور در این گزینه رابطه تناقض برقرار است.

گزینه «۲»: در تداخل صرفاً سور تغییر می‌کند، بنابراین بین دو قضیه مذکور در این گزینه رابطه تداخل برقرار است.

در رابطه تداخل چنانچه قضیه کلی صادق باشد قضیه جزئی نیز قطعاً صادق است.

گزینه «۳»: عکس مستوی قضیه موجبه کلیه، موجبه جزئیه است.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۳- گزینه «۱»

(فرهاد قاسمی نژاد)

برای رسیدن به متناقض متداخل، ابتدا باید تداخل قضیه مورد نظر و سپس متناقض آن را به دست آوریم. تداخل «بعضی الف ب است» می‌شود «هر الف ب است» و تناقض این قضیه «بعضی الف ب نیست» می‌باشد. می‌دانیم

«بعضی الف ب نیست» عکس لازم‌الصدق ندارد.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳، ۶۵ و ۶۹)

۲۲۴- گزینه «۴»

(الوه فاضلی)

قضایای حاصل از گزینه «۴» به قضیه یکسان ختم نمی‌شوند:

متداخل تحت تضاد: بعضی الف ج است.

متضاد متناقض:

متناقض: هر الف ج است.

متضاد متناقض: هیچ الف ج نیست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: متناقض: هر الف ج است.

متداخل: هیچ الف ج نیست.

متضاد متداخل: هر الف ج است.

گزینه «۲»: متداخل تحت تضاد: بعضی الف ج است.

متداخل: هیچ الف ج نیست.

متناقض متداخل: بعضی الف ج است.

گزینه «۳»: متداخل: هیچ الف ج نیست.

متناقض: هر الف ج است.

متضاد متناقض: هیچ الف ج نیست.

(منطق، اعلام قضایا، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۸)

۲۲۵- گزینه «۴»

(نیما پوهاری)

اگر قیاس ما شکل اول باشد علامت حد وسط در مقدمه اول منفی خواهد بود، پس باید در مقدمه دوم حتماً مثبت باشد؛ زیرا در قیاس معتبر علامت حد وسط در هر دو مقدمه منفی نیست. در مقدمه دوم شکل اول قیاس اقترانی حد وسط در جایگاه موضوع قرار دارد. پس برای مثبت بودن علامت آن باید سور قضیه کلی باشد. اما موجه بودن یا سالبه بودن استدلال مهم نیست. ما می‌دانیم که هر دو مقدمه استدلال نباید سالبه باشند، اما از آنجایی که مقدمه اول این قیاس موجه است، پس منعی برای سالبه بودن مقدمه دوم وجود ندارد و گزینه «۴» صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در صورتی که مقدمه دوم سالبه کلی باشد، می‌تواند شکل دوم معتبر بسازد. پس این گزینه صحیح نیست.

گزینه «۲»: در شکل سوم اگر مقدمه اول موجبه کلی باشد، مقدمه دوم می‌تواند هر کدام از محصورات اربعه باشد و لزومی بر موجه بودن مقدمه دوم نیست.

گزینه «۳»: شکل چهارم قیاس با مقدمه اول موجبه کلی وجود دارد و این گزینه صحیح نیست.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ و ۷۷)

۲۲۶- گزینه «۲»

(کیمیا طوماسی)

شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، تکرار حد وسط (به صورت لفظی و معنایی) است تا دو قضیه با یکدیگر ارتباط پیدا کنند. در صورتی که از قیاسی که حد وسط در آن تکرار نشده است، نتیجه‌گیری شود، فرد دچار مغالطه عدم تکرار حد وسط می‌شود.

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: حیوان در مقدمه دوم به معنای محدودتری به کار رفته و معنای عرفی آن که در مقابل انسان است مدنظر می‌باشد.

گزینه «۲»: حد وسط (متعلق به جامعه انسانی) در هر دو مقدمه به یک لفظ و معنا به کار رفته است.

گزینه «۳»: حد وسط در مقدمه اول «از اکسیژن و نیتروژن» است و در مقدمه دوم «اکسیژن و نیتروژن»؛ بنابراین از لحاظ لفظی تکرار نشده است.

گزینه «۴»: حد وسط در مقدمه اول به معنای «آب انگور تخمیرشده مسکر» است و در مقدمه دوم به معنای «آب انگور طبیعی تخمیرنشده» به کار رفته است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه ۷۴)

۲۲۷- گزینه «۳»

(نیما پوهاری)

مثبت بودن علامت موضوع و محمول زمانی است که قضیه ما «سالبه کلی» باشد، پس قیاسی را باید انتخاب کنیم که نتیجه سالبه کلی خواهد داشت.

نکته: هنگامی که یکی از مقدمات قیاس ما جزئی باشد پس نتیجه هم در صورت اعتبار قیاس حتماً دارای سور جزئی خواهد بود. (بنابراین گزینه‌های ۱ و ۲ و ۴ رد می‌شوند)

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۲۸- گزینه «۳»

(حسن صدری)

در گزینه «۳» قانون نتیجه قیاس رعایت نشده است، زیرا مقدمه دوم سالبه است اما نتیجه همچنان موجبه است.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۲۲۹- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

از آنجایی که نتیجه، قضیه «کلیه» است، علامت موضوع در نتیجه مثبت می‌باشد. بنابراین باید شرط سوم اعتبار قیاس بررسی شود؛ یعنی موضوع که در نتیجه علامت مثبت دارد، در مقدمات نیز باید علامت مثبت داشته باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: چون نتیجه، قضیه «کلیه» است، بنابراین هر دو مقدمه قیاس کلی هستند؛ یا به عبارت دیگر علامت موضوع در هر دو مقدمه مثبت است.

گزینه «۲»: اگر قیاس شکل اول باشد (یعنی حد وسط در مقدمه اول در جایگاه محمول و در مقدمه دوم در جایگاه موضوع باشد) قیاس مذکور معتبر خواهد بود، زیرا: ۱. هر دو مقدمه قیاس موجبه هستند (شرط اول را دارد).

۲. از آنجایی که هر دو مقدمه قیاس کلی هستند، علامت حد وسط در مقدمه دوم مثبت است. (شرط دوم را دارد). ۳. موضوع نتیجه که علامت مثبت دارد در مقدمه اول در جایگاه موضوع قرار دارد که باز هم علامت آن مثبت است. (شرط سوم را دارد).

گزینه «۴»: چون نتیجه قیاس موجبه است بنابراین هیچ‌یک از مقدمات آن سالبه نیستند و در نتیجه قیاس شرط اول اعتبار را قطعاً دارد.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۳ تا ۷۷)

۲۳۰- گزینه «۳»

(فرهار قاسمی‌نژاد)

فقط در شکل سوم و چهارم ممکن است قیاس اقترانی معتبری داشته باشیم که مقدمه دوم آن جزئی یا کلی باشد. در شکل اول و دوم در یک قیاس اقترانی معتبر مقدمه دوم حتماً باید کلی باشد و اگر جزئی باشد قیاس نامعتبر خواهد بود.

(منطق، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ تا ۷۷)

فلسفه یازدهم

۲۳۱- گزینه «۳»

(کیمیا طوماسی)

گفت‌وگو و بحث برای قانع کردن طرف مقابل حاوی چند پیام در زمینه شناخت است:

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو فردی که دو نظر درباره یک موضوع دارند، هر دو قبول دارند که یکی از این دو نظر درست است، نه هر دو. البته ممکن است هر دو اشتباه باشند.

گزینه «۲»: هر دو قبول دارند که راهی برای تشخیص درستی یا نادرستی این نظرات هست.

گزینه «۳»: هر دو می‌دانند که می‌توانند دیدگاه درست خود را به دیگری انتقال دهند و به او اثبات کنند که نظرش صحیح نیست و نظر طرف مقابل صحیح است.

گزینه «۴»: هر دو قبول دارند که امکان شناخت برای انسان هست.

(فلسفه (۱)، امکان‌شناسی، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۳۲- گزینه ۱»

(فرهار قاسمی نژاد)

در گزینه ۱» به سه مسئله از مسائل مربوط به معرفت‌شناسی اشاره شده است: می‌تواند (امکان شناخت) امور محسوس (قلمرو شناخت) قابل تجربه حسی (ابزار شناخت).
گزینه‌های «۲» و «۳» فقط به امکان شناخت اشاره دارند و گزینه «۴» به امکان شناخت و قلمرو شناخت اشاره دارد.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه‌های ۴۴ و ۴۵)

۲۳۳- گزینه ۴»

(نیما پواهری)

کتاب درسی در صفحه ۴۴ تعدادی گزاره مطرح کرده است و خواسته که درباره درستی آن‌ها بیندیشیم و دریابیم که کدام یک از آن‌ها امکان شناخت را انکار می‌کنند. در تبیین گزاره فوق باید به نکات بسیار مهمی توجه کنید. این جمله که «انسان نمی‌تواند اشیاء را همان‌گونه که هستند بشناسد» به وضوح مطرح می‌کند که شناخت انسان با واقعیت بیرونی مطابق نیست. یعنی آنچه می‌شناسیم دقیقاً خود آن چیز نیست بلکه یک رونوشت از آن است و این شناخت در ذهن ما «ساخته می‌شود». ممکن است در نگاه اول بپندارید این نظر صرفاً همان نظر سوفیست‌ها است و نتیجه بگیرید پس امکان شناخت را هم رد می‌کند. اما توجه کنید که انکار ضرورت تطابق شناخت با واقعیت بیرونی لزوماً به معنای انکار امکان شناخت نیست. بلکه نظرات دیگری از فیلسوفان (نظیر کانت) نیز ممکن است بیان کنند که شناخت ما چیزی ساختنی است، اما اصل وجود یک شناخت مشترک و عمومی را انکار نکنند. برای مثال کانت معتقد است ما اشیاء را در قالب یک سری مفاهیم ذهنی که از بیرون گرفته نشده‌اند (نظیر زمان و مکان علیت و ...) می‌سازیم، و شناخت ما عیناً صرف یک تصویربرداری و کپی از جهان خارجی نیست. می‌توانیم معتقد باشیم که شناخت ما در ذهن ما ساخته می‌شود ولی لزوماً به معنای نسبیت و انکار امکان شناخت همگانی نباشد. پس گزینه چهارم صحیح است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۴)

۲۳۴- گزینه ۲»

(فرهار قاسمی نژاد)

اگر به اصل این استدلال دقت کنیم ابتدا می‌گوییم اولاً چیزی وجود ندارد. پس پیش‌فرض و مقدمه اصلی استدلال گریاس انکار واقعیت است در واقع همان چیزی که قدم اول فیلسوف برای شناخت است، قدم اول گریاس برای انکار شناخت است.

(فلسفه (۱)، امکان شناخت، صفحه ۴۷)

۲۳۵- گزینه ۳»

(فرهار قاسمی نژاد)

لازم است بدانیم هر ابزار شناختی فقط می‌تواند خطای خودش را درک کند ولی ابزار عقل علاوه بر کشف خطای مربوط به خودش این توانایی را دارد که خطای دیگر ابزار را نیز شناسایی و درک کند.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۱)

۲۳۶- گزینه ۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

شناخت تجربی از همکاری عقل و حس به دست می‌آید پس فقط این نوع از شناخت است که از دو ابزار شناخت استفاده می‌کند. این شناخت از توانمندی‌های ادراک عقلانی انسان است.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵)

۲۳۷- گزینه ۴»

(الله خاضلی)

تحلیل موارد نادرست:

گزینه «۱»: عقل توان درک امور محسوس و نامحسوس را دارد.
گزینه «۲»: شناخت تجربی حاصل همکاری حس و عقل است.
گزینه «۳»: هدف عقل رسیدن به درک کلی از همه چیز است.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۴)

۲۳۸- گزینه ۴»

(نیما پواهری)

یک گزاره از قواعدی عقلی است که پایه تحقق شناخت و علم تجربی را فراهم می‌سازند. یکی از مثال‌ها و آثار این قاعده چنین است که مواد، همواره خواص خود را دارند و این‌گونه نیست که یک روز فلان خاصیت را داشته باشند و روز دیگر نداشته باشند.

توجه کنید که شناخت تجربی که شناختی حاصل از همکاری عقل و حس است بر مبنای چنین قواعدی تحقق می‌یابد اما خود این قواعد و گزاره‌ها حاصل ابزار عقل به تنهایی هستند، نه شناخت تجربی.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۲)

۲۳۹- گزینه ۴»

(کیمیا طوماسبی)

معرفت شهودی یک معرفت بی‌واسطه است؛ یعنی بدون استفاده از تجربه و آزمایش و بدون استدلال عقلی در قلب تجلی می‌کند.
گزینه «۴» در مقایسه با گزینه «۲»، واضح‌تر و صریح‌تر بر این موضوع دلالت دارد.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه ۵۴)

۲۴۰- گزینه «۴»

(حسن صدری)

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: با شناخت تمایزها و تفاوت‌های اشیاء به کمک «حس» عقل ما قادرمان می‌سازد که از اشیای متفاوت استفاده‌های مختلف بکنیم.
گزینه «۲»: حوزه تفکر عقلی هم امور طبیعی و محسوس و هم امور غیرطبیعی و غیرمحسوس را شامل می‌شود.

گزینه «۳»: شناخت عقلی شناختی است که بدون استفاده از یافته‌های تجربی و صرفاً با تفکر و چینش استدلال به حقایق برسد.

(فلسفه (۱)، ابزارهای شناخت، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۵)

روان‌شناسی

۲۴۱- گزینه «۴»

(مهوری باهری)

مآخذ به سبب هزینه‌ای که برای رسیدن به شرایط فعلی کرده، زندگی مشترک را ادامه می‌دهد، پس ملاک تصمیم‌گیری او بر مبنای «هزینه» است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۱ و ۱۴۲)

۲۴۲- گزینه «۳»

(مهوری باهری)

کاهش اسلام‌هراسی در جوامع غربی و همچنین فرهنگ‌سازی، از مسائل علوم انسانی بوده و از جمله مسائل خوب تعریف‌نشده هستند. در مقابل بازی شطرنج، سرطان ناشی از آلودگی هوا و کاهش قطع درختان، همگی با توجه به موانع مشخص و راه‌های استاندارد برای حل آن‌ها، خوب تعریف‌شده به‌شمار می‌روند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۸)

۲۴۳- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

تأثیر یادگیری‌های گذشته (همراهی طلاق با حس تنهایی و دوست‌داشتنی نبودن) بر حل مسئله (اختلافات زناشویی) را «انتقال» می‌گویند.
اثر تجربه گذشته، همیشه آسان کردن راه‌حل نیست.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۱)

۲۴۴- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

زمانی احساس مسئله می‌کنیم که بدانیم هدف چیست.
اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات ما محدود باشد.
تشخیص مسئله با احساس مبهم از آن متفاوت است. تصور مبهم از یک مسئله، به راه‌حل‌های منطقی منجر نمی‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۹)

۲۴۵- گزینه «۳»

(کوثر دستورانی)

چتر باز بین دو جنبه بی‌آبرو شدن یا پریدن با وجود ترس، باید یکی را انتخاب کند.

بین دو امر خواستنی (استقلال و حمایت خانواده) مجبور به انتخاب است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ و ۱۵۲)

۲۴۶- گزینه «۴»

(موسا عفتی)

سه گزینه اول مربوط به روش‌های اکتشافی و گزینه آخر مربوط به روش‌های تحلیلی است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۴ و ۱۲۵)

۲۴۷- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

واضح است که در حل مسئله، عدم توانایی یا محدودیت‌ها هستند که منجر به ایجاد مسئله می‌شوند. اصولاً زمانی با مسئله مواجه می‌شویم که امکانات و توانمندی‌های ما محدود باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۴ تا ۱۱۶)

۲۴۸- گزینه «۲»

(فرهاد علی‌نژاد)

در ضرب‌المثل صورت سؤال، شخص تنبل دست به هیچ کاری نمی‌زند و منتظر می‌ماند تا اوضاع خودبه‌خود بر وفق مرادش شود. این حالت بی‌عملی، در سبک تصمیم‌گیری اجتنابی دیده می‌شود.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه ۱۴۶)

۲۴۹- گزینه «۴»

(مهم‌علی فرید منوچهری)

تشریح عبارات نادرست:

الف) یادگیری روش حل مسئله، قابل تعمیم در امور دیگر است.

پ) ملاک‌های ترتیب تشخیص مسائل خوب تعریف‌شده و خوب تعریف‌نشده:

۱- شناسایی موقعیت اولیه ۲- فهرست اقدامات در دسترس ۳- تعریف دقیق هدف ۴- امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۷ تا ۱۱۹)

۲۵۰- گزینه «۱»

(همیدرضا توکلی)

هر چند در گزینه «۲»، درمان چنین اختلال روانی کاری بسیار دشوار و طاقت‌فرسا است، اما از آنجا که در گزینه «۱»، مسئله سرطان و مرگ و زندگی در میان است، این گزینه از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشد و چنانچه مسئله پزشکی ساده‌ای در میان می‌بود، این امکان وجود داشت که گزینه «۲» را درست در نظر بگیریم.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۸ تا ۱۴۰)

